

ปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก
โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
ของ
ณฤมล ประภัสสร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก
โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ
ของ
ณฤมล ประภัสสร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2547

h. 28.5.47

ณถมล ประภัสสร. (2547). ปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติา สุธรรมรักษ์,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนางรงค์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านสี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการ และด้านสังคม จำแนกตามตัวแปรเพศ ภูมิลำเนา และชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตโครงการเพชรในตม ระดับปริญญาตรี วิชาเอกการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 65 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. นิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ภูมิลำเนา และชั้นปีที่ศึกษา สรุปได้ดังนี้

3.1 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก ด้านกายภาพและด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก

ด้านกายภาพ และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.3 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร และด้านสวัสดิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

3.4 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก ด้านสวัสดิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.6 นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักด้านการบริหารและด้านสวัสดิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

PROBLEMS AND NEEDS OF STUDENTS ON THE PHETNAITOM PROJECT
REGARDING RESIDENT HALLS ENVIRONMENT AT SRINAKHARINWIROT
UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
NARUMON PRAPATSORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University
May 2004

Narumon Prapatsorn. (2004). *Problems and Needs of Students on the Phetnaitom Project Regarding Resident Halls Environment at Srinakharinwirot University*. Master Thesis. M.Ed. (Higher Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist.Prof.Dr.Suchada Suthummaraksa, Assist.Prof.Dr.Achara Wattananarong.

The purposes of this research were to study problems and needs of students on the Phetnaitom Project regarding resident halls environment at Srinakharinwirot University in overall and each of the four aspects : physical, administration, student welfare, and social and to compare overall and each of the four aspects among student with different sex, home town, and class standing. The sample of the study consisted of 112 undergraduate students on the Phetnaitom Project majoring primary education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University. The research instrument used for collecting data was a five-rating scale questionnaire with 65 items and the reliability of .98. Arithmetic mean, standard deviation, t – test, one way ANOVA, and Scheffe's method were utilized for data analysis.

The results of the study revealed that :

1. Problems of students on the Phetnaitom Project regarding resident halls environment in overall and each of the four aspects were at the moderate level.
2. Needs of students on the Phetnaitom Project regarding resident halls environment in overall and each of the four aspects were at the high level.
3. When comparing problems and needs in overall and each of the four aspects of students with different sex, home town, and class standing of resident halls environment on the Phetnaitom Project at Srinakharinwirot University, it was found that :
 - 3.1 Problems of male and female students regarding resident halls environment of the Phetnaitom Project in overall and each of the the four aspects were statistically significant different at the .05 level.
 - 3.2 Needs of male and female students regarding resident halls environment of the Phetnaitom Project in overall and each of four aspects were statistically significant different at the .05 level.

3.3 Problems of students with different home town on the Phetnaitom

Project regarding resident halls environment in overall aspect were statistically significant different at the .05 level. When considering each aspect, it was found that problems of physical, administration, and student welfare environment were statistically significant different at the .05 level.

3.4 Needs of students with different home town on the Phetnaitom Project

regarding resident halls environment in overall and each of the four aspects were statistically significant different at the .05 level.

3.5 Problems of students with different class standing on the Phetnaitom

Project regarding resident halls environment in overall aspect were statistically significant different at the .05 level. When considering each aspect, it was found that problems in student welfare environment were statistically significant different at the .05 level.

3.6 Needs of students with different class standing on the Phetnaitom

Project regarding resident halls environment in overall aspect were statistically significant different at the .05 level. When considering each aspect, it was found that needs in administration and student welfare environment were statistically significant different at the .05 level.

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย

จาก

ทบวงมหาวิทยาลัย

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ
นางสาวณฤมล ประภัสสร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)
วันที่ 27 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมรักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญญา วัฒนาณรงค์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวิธศิริ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำ ให้ข้อคิดเห็นและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมาธิษฐาน ประธานคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนางรงค์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ตลอดจนได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา และรองศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวิธสิริ กรรมการสอบเพิ่มเติม ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เขียวศรี วิวิธสิริ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีขันหมาก อาจารย์ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา และ อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิสุข ที่ได้กรุณาพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถาม รวมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างมาก

ขอขอบคุณ นิสิตและบัณฑิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่าน ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมด ที่มีส่วนช่วยเหลือให้การสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นที่ระลึกแก่พระคุณของ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ณฤมล ประภัสสร

สารบัญ

บทที่
หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
	ความสำคัญของการวิจัย.....	8
	ขอบเขตของการวิจัย.....	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
	สมมติฐานของการวิจัย.....	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดหอพักนิสิต.....	12
	วัตถุประสงค์ของหอพักนิสิต.....	12
	ประเภทของหอพักนิสิต.....	13
	การจัดหอพักนิสิตตามแนวคิด “ศูนย์ศึกษาและอาศัย”.....	19
	สภาพแวดล้อมของหอพักนิสิต.....	21
	สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ.....	21
	สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร.....	26
	สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการ.....	32
	สภาพแวดล้อมด้านสังคม.....	42
	การดำเนินงานหอพักโครงการเพชรในตม.....	47
3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	64
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	64
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
	การจัดกระทำข้อมูล.....	68
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	110
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	110
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
	สรุปผลการวิจัย.....	111
	การอภิปรายผล.....	114
	ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้.....	131
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	133
	บรรณานุกรม.....	134
	ภาคผนวก.....	145
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม.....	146
	ภาคผนวก ข หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม.....	148
	ภาคผนวก ค คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม.....	160
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	163

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	72
2	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	73
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	74
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ เป็นรายข้อ.....	75
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ เป็นรายข้อ.....	77
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร เป็นรายข้อ.....	79
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร เป็นรายข้อ.....	81
8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ เป็นรายข้อ.....	84
9	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ เป็นรายข้อ.....	86

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

10	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสังคม เป็นรายชื่อ.....	88
11	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสังคม เป็นรายชื่อ.....	90
12	การเปรียบเทียบปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ.....	92
13	การเปรียบเทียบความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ.....	93
14	การเปรียบเทียบปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา.....	94
15	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา.....	95
16	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา.....	96
17	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา.....	97
18	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมจำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา.....	98

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

19	การเปรียบเทียบความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา.....	99
20	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา.....	100
21	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา.....	101
22	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา.....	102
23	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสังคม จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา.....	103
24	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวม จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา.....	104
25	การเปรียบเทียบปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โครงการเพชรในตมโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา	105
26	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา.....	106
27	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวม จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา.....	106

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

28	การเปรียบเทียบความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โครงการเพชรในตมโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา.....	107
29	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา.....	108
30	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา.....	108
31	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวม จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา.....	109

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	ระบบการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	22
2	โครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม.....	51

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงที่มีความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ เพราะเป็นแหล่งที่มุ่งพัฒนากำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในสาขาต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยเพื่อค้นคว้าหาความรู้ การบริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สำหรับการผลิตบัณฑิตซึ่งนับเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญาของสถาบันอุดมศึกษา ต้องอาศัยกระบวนการหรือกลวิธีที่มีความสลับซับซ้อนและต้องมีความพร้อมทั้งฝ่ายสถาบันและฝ่ายนิสิต (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2537 : 1) เพื่อช่วยให้บัณฑิตมีพร้อมซึ่งความรู้ ความสามารถ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ จึงจะเป็นบัณฑิตที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริงหรืออาจโดยสรุปว่าบัณฑิตที่ผลิตออกไปจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างน้อย 3 ประการ คือ การเป็นผู้มีคุณธรรม คุณภาพและคุณค่า (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 2)

1. คุณธรรม หมายถึง ให้เป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์สุจริต ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีความตั้งใจที่จะทำประโยชน์แก่สังคม ทั้งในขณะที่กำลังศึกษาและเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว

2. คุณภาพ หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาที่ศึกษา มีการวางแผนการทำงานอย่างมีระบบ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้ลุล่วงไปด้วยดี มีความสามารถในการทำงานร่วมกัน อยู่ร่วมกัน เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ตลอดจนเป็นผู้ที่มีร่างกายสมบูรณ์ จิตใจปกติ สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตามแก่อัตภาพ

3. คุณค่า หมายถึง ให้เป็นบุคคลที่อยู่ในสังคมอย่างมีประโยชน์ สามารถประพฤติตนให้เหมาะสมแก่หน้าที่ ให้เป็นที่ปรารถนาของสังคม เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยและรักษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของชาติต่อไป

แนวทางการพัฒนานิสิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ จึงมิใช่เพียงแต่การพัฒนานิสิตในทางวิชาการและวิชาชีพแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังต้องรวมถึงการพัฒนานิสิตโดยรอบด้านเพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องก็มีหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งนับว่ามีอิทธิพลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ ตลอดจนพัฒนาการในด้านต่างๆ ของมนุษย์เป็นอย่างมาก หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ สภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษามีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกๆ ด้าน

ของสมาชิกในสถาบัน การที่นิสิตแต่ละคนจะประสบผลสำเร็จทั้งทางด้านการศึกษาและการพัฒนาในด้านต่างๆ นั้น สภาพแวดล้อมมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมาก นิสิตบางคนอาจไม่ประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมภายในสถาบันหนึ่ง แต่อาจจะประสบความสำเร็จในการศึกษาเนื่องจากสภาพแวดล้อมภายในของอีกสถาบันอีกอย่างหนึ่งก็ได้ (นิตยา อุทวิง. 2540 : 1) สถาบันอุดมศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนานิสิตให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังที่ วิจิตร สินศิริ (2534 : 46) กล่าวว่า การที่จะพัฒนาบุคคลหรืออินทรีย์ให้ได้ผลดีจะต้องพัฒนาสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วย สอดคล้องกับสุพร ตั้งสมวรพงษ์ (2542 : 76) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษาซึ่งถือเป็นทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ กล่าวคือ มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมย่อมไม่อาจสำเร็จได้ด้วยการศึกษาในห้องเรียนตามหลักสูตรต่างๆ ที่สถาบันกำหนดให้เรียนแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีส่วนสำคัญในการสร้างเสริมเติมเต็มให้กระบวนการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จตามปรารถนาได้ เช่น การจัดหลักสูตร การเรียน การสอน การบริหารงานของสถาบัน การจัดสภาพแวดล้อมของสถาบันและงานกิจการนิสิต เป็นต้น

ในบรรดาสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา นับตั้งแต่การเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียนไปจนถึงกิจกรรมนิสิต และสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องอาหาร สถานที่พักผ่อนและบริการต่างๆ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. 2531 : 30 ; อ้างอิงจาก Wrenn. 1951 : 293) หอพักเป็นสภาพแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อนิสิตมากในแต่ละวัน เนื่องจากนิสิตได้ใช้เวลาอยู่ในบริเวณหอพักมากกว่าในสถานที่อื่นๆ (สำเนา ขจรศิลป์. 2537 : 160) ดังที่ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2531 : 30 ; อ้างอิงจาก Wrenn. 1951 : 293) ช่วงเวลาที่นิสิตเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น นิสิตใช้ชีวิตอยู่นอกห้องเรียนถึงสี่ในห้าของเวลา และอยู่ในหอพักอย่างน้อยหนึ่งในสามของเวลา ประกอบกับนิสิตในมหาวิทยาลัยส่วนหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัดและมักจะประสบปัญหาเรื่องที่พักอาศัย ซึ่งการศึกษาในระดับนี้ บางวิชาต้องมีการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องหรือต้องมีการร่วมกิจกรรมนอกเวลาเรียนทำให้ไม่สะดวกและไม่ปลอดภัยในการเดินทางกลับที่พัก ที่อยู่นอกมหาวิทยาลัย (วรรณ ภาษาประเทศ. 2542 : 19) นอกจากนั้นนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในวัยระหว่าง 18-24 ปี ซึ่งเป็นระยะวัยรุ่นตอนปลายที่จะเปลี่ยนเป็นผู้ใหญ่ ร่างกายและจิตใจกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ระยะนี้นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จึงมีพฤติกรรมคล่องตัว ยึดมั่นในอุดมการณ์ มีความอยากรู้อยากเห็น อยากเป็นอิสระและมีแนวคิดใหม่ๆ จากลักษณะดังกล่าวนี้ ทำให้ความสัมพันธ์กับครอบครัวและอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อนิสิตน้อยลง แต่สภาพแวดล้อมอื่นจะเข้ามามีบทบาทแทนที่มากขึ้น เช่น กลุ่มเพื่อน สอดคล้องกับแพรวพรรณ ไชยยังค์. (2542 : 41 ; อ้างอิงจาก เลิศพร ภาระสกุล. 2516 : 12) เชื่อว่าการเข้าอยู่ในหอพักร่วมกับเพื่อนๆ นิสิตที่มีความแตกต่างกัน ทั้งการอบรมเลี้ยงดู บุคลิกภาพ อุปนิสัย สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้นิสิตต้อง

ปรับตัวและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ย่อมมีโอกาสได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพได้เรียนรู้สิ่งอื่นๆ นอกเหนือจากชั้นเรียน โดยเฉพาะทักษะทางสังคมได้แก่ ทักษะการอยู่ร่วมกัน การควบคุมอารมณ์ การรับผิดชอบตนเอง การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในหอพักตลอดจนการให้บริการต่างๆ ที่จัดขึ้นภายในหอพักของมหาวิทยาลัยก็มีส่วนช่วยส่งเสริมการพัฒนานิสิตด้วย (มนัส บุญประกอบ และฉันทนา ภาคบังกช. 2543 : 1) ดังนั้น หอพักจะเป็นที่ที่มหาวิทยาลัยจะให้ทั้งทางด้านความรู้ การปรับปรุงบุคลิกภาพ ความมีระเบียบวินัยและการแสดงออกทางกาย วาจา ใจได้อย่างดี (กำพล วุนวิริยะกิจ. 2540 : 23)

ชเรตเตอร์และเมเบิล (Schroeder & Mable. 1994 : 14) ได้ลำดับวัตถุประสงค์หอพักนิสิตไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายและการเรียนรู้ของนิสิต ควบคู่การฝึกให้นิสิตรู้จักการอยู่ร่วมในสังคม มีความซื่อสัตย์ มีเหตุผลและสติปัญญาที่ดี
2. กฎระเบียบของหอพักถูกสร้างขึ้นมา เพื่อให้ นิสิตเคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน รับผิดชอบตนเองและส่วนรวม มีความกระตือรือร้น ความอดทน ความเห็นอกเห็นใจ มีจริยธรรมและความเป็นผู้นำ ควบคู่ไปกับการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา
3. เน้นในการพัฒนาทักษะ ความสามารถของนิสิตในการเรียนรู้และการทำงาน คิดอย่างมีเหตุผล มีมนุษยสัมพันธ์ และทักษะต่างๆ ในการทำงานเป็นทีม มีความคิดสร้างสรรค์ และมีทัศนคติที่ดี
4. เพื่อจัดสภาพแวดล้อมของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็นการนำนิสิตที่มีความแตกต่างกันมาอยู่ร่วมกันเพื่อพัฒนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

จากวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาจึงควรให้ความสนใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของหอพักให้เกิดผลต่อการเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาการส่วนบุคคลให้มากที่สุด ไม่ใช่เฉพาะการจัดสรรเพื่ออำนวยความสะดวกตามความต้องการทางด้านร่างกายเท่านั้น แต่ยังสามารถจัดสรรประสบการณ์การอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตัวบุคคลได้ (ปภากร สุวรรณธาดา. 2538 : 3) การที่จะสร้างสภาพแวดล้อมของหอพักที่ดีให้เกิดขึ้น สถาบันอุดมศึกษา จึงควรจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการดำเนินงานหอพักทั้งทางด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการและด้านสังคม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถือกำเนิดจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง เมื่อปี พ.ศ. 2492 ซึ่งต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2496 อันเป็นจุดก่อกำเนิดคณะวิชาการศึกษา ซึ่งต่อมาก็คือ คณะศึกษาศาสตร์ และได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนนิสิตที่จะไปเป็นครู อาจารย์ ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนให้บริการจัดการฝึกอบรม วิทยาการ การเรียนการสอนสาขาต่างๆ ปัจจุบันได้กลายมาเป็นผู้บริหาร นักวิชาการและผู้มี

ส่วนเกี่ยวข้องกับจัดการศึกษา จนในที่สุดได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2517 “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” เป็นชื่อที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่มหาวิทยาลัยมีความหมายว่า มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร คณะศึกษาศาสตร์ถือเป็นคณะแรกของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกที่ยกระดับการศึกษาของครูจนถึงระดับปริญญาเอก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเจตคติที่ดี มีคุณธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการและดำเนินการทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนสามารถให้บริการและพัฒนาสังคมภายใต้ปรัชญาการศึกษาว่า “การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม” (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545 : 9 - 39) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงได้ร่วมมือกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) และกระทรวงศึกษาธิการในการจัดตั้งโครงการเพชรในตม (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 4)

โครงการเพชรในตม เป็นโครงการผลิตครูที่ถือว่าประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในวงการผลิตครูของประเทศไทยเช่นเดียวกับโครงการคุรุทายาท (ชานาญ แสงแก้ว. 2541 ก : 1) เป็นโครงการดีเด่นของชาติสาขาการพัฒนาสังคม (ด้านความมั่นคง) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้ที่จะเป็นครูในภูมิภาคและเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2543 : 4) เริ่มดำเนินการโครงการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ.2529 โดยรับคัดเลือกเยาวชนจากหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ทั่วประเทศ เข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระดับปริญญาตรีหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) (มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ. 2546 : 4) รวม 19 รุ่น รุ่นละประมาณ 30 คน และพักอาศัยอยู่ในหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดหอพักเพื่อให้มีสถานที่ในการฝึกฝนตนเองได้ มีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถแสวงหาความรู้ได้เต็มที่ และเป็น การสร้างความสัมพันธ์ของการอยู่ร่วมกัน เพื่อความมีบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่ดี มีความอบอุ่นเหมือนอยู่บ้านที่มีพ่อแม่ ญาติที่เคารพนับถือเป็นผู้ดูแลห่วงใย (กิติมา ปรีดีติลลและคณะ. 2538 :19) สำหรับการควบคุมดูแลหอพักโครงการเพชรในตมนั้น มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแลหอพักและรับผิดชอบในการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา (ชานาญ แสงแก้ว. 2541ก : 3-4) นอกจากนี้ นพดล โป่งอ้าย (สัมภาษณ์ : 2545) กล่าวว่า ปัจจุบันทางโครงการเพชรในตมได้พิจารณาคัดเลือกผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพักมาทำหน้าที่ช่วยควบคุมดูแลหอพัก ได้แก่ นิสิตปริญญาโท คณะจิตวิทยาการศึกษา 1 คน และเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการ คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 1 คน ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นผู้ช่วยอาจารย์ประจำ

หอพัก จึงเป็นโอกาสที่ดียิ่งยิ่งต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่จะใช้หอพักเป็นสถานที่ที่จะทำให้อาจารย์หรือจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ ในการที่จะธำรงความเป็นเลิศทางวิชาการและสร้างเสริมบัณฑิตที่มีความเพียบพร้อมได้ด้วยลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรมและมุ่งมั่นที่จะใช้วิชาการให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในอนาคต สภาพการดำเนินงานในแต่ละภาคการศึกษาของหอพักนิตติโครงการเพชรในตมโดยการสัมภาษณ์นิตติโครงการเพชรในตม พบว่า ยังมีปัญหาในด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการและด้านสังคม พอสรุปได้ดังนี้

ด้านกายภาพ เกี่ยวกับอาคารหอพักโครงการเพชรในตม ซึ่งแม้ได้รับการสนับสนุนการจัดงบประมาณการต่อเติมและปรับปรุงส่วนที่ชำรุดตลอดมา โดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน แต่ก็ยังต้องการการปรับปรุงในอีกหลายส่วน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 18) นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์นิตติโครงการเพชรในตม วุฒิกานต์ กันตรัง (สัมภาษณ์ : 2545) ได้ให้ความเห็นว่า การจัดที่นั่งพักผ่อนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนิตติและการจัดสวนหย่อมบริเวณรอบๆ อาคารหอพักยังมีน้อยมาก ส่วนทิววรรณ สุพร (สัมภาษณ์ : 2545) ให้ข้อมูลว่า ความสะอาดบริเวณรอบๆ อาคารหอพักนั้นยังไม่เหมาะสม เพราะไม่มีระบบการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่สามารถใช้งานอย่างถูกสุขลักษณะ รวมทั้งระบบรักษาความปลอดภัยของหอพักยังต้องปรับปรุงอีกมาก โดยเฉพาะบริเวณรอบอาคารหอพัก เช่น เส้นทางระหว่างอาคารเรียนและหอพักมีการติดตั้งระบบไฟส่องสว่างในเวลากลางคืนไม่เพียงพอ ประกอบกับด้านข้างอาคารหอพักติดกับที่ดินของเอกชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่พักอาศัยของคนงานก่อสร้าง อันเป็นสิ่งล่อแหลมให้กลุ่มมิจฉาชีพอาจก่อเหตุอันไม่พึงประสงค์แก่นิตติในระหว่างเดินทางกลับหอพักหรือในขณะที่นิตติพักอาศัยอยู่ในหอพัก ไม่ว่าจะเป็นการลักเล็กขโมยน้อยและพฤติกรรมการทำอนาจารของบุคคลที่พักอาศัยอยู่บริเวณใกล้อาคารหอพัก เป็นต้น ในด้านระบบการถ่ายเทอากาศในอาคารหอพัก จรรรียา บุญคง (สัมภาษณ์ : 2545) ให้ความเห็นว่า การถ่ายเทอากาศในอาคารยังไม่เหมาะสมและห้องโถงชั้นล่าง สำหรับทำกิจกรรมต่างๆ มีการจัดวางสิ่งของไม่เป็นสัดส่วน ส่วนมนัสนันท์ ปะสาวะเท (สัมภาษณ์ : 2545) กล่าวว่า อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพักมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนิตติประกอบกับอุปกรณ์ที่มีอยู่ก็เสียหายบ่อยครั้ง การซ่อมแซมอุปกรณ์ดังกล่าวก็ล่าช้ามาก นอกจากนี้ กาญจนา ทองหล้า (สัมภาษณ์ : 2545) ได้กล่าวว่า ในด้านห้องพักมีปัญหาเกี่ยวกับขนาดพื้นที่ของห้องพักนิตติหญิงต่อจำนวนนิตติหญิงไม่เหมาะสม ทำให้รู้สึกอึดอัดไม่เป็นส่วนตัว ห้องรับแขกและห้องสมุดคับแคบ หนังสือในห้องสมุดประจำหอพักไม่เพียงพอต่อความต้องการ ตลอดจนห้องน้ำห้องส้วมในส่วนของนิตติหญิงไม่เพียงพอกับการใช้บริการในช่วงเช้าซึ่งเป็นช่วงเวลาเร่งด่วน และ ญาดา สาแลหมัน (สัมภาษณ์ : 2545) กล่าวว่า บริเวณด้านหลังอาคารหอพักอยู่ติดกับคลองแสนแสบมักจะส่งกลิ่นอันไม่พึงประสงค์และเสียงดังรบกวนจากบริเวณรอบๆ หอพัก ไม่ว่าจะเป็น

เป็นจากห้องเช่าของเอกชนและจากเรือโดยสารที่แล่นผ่าน

ด้านการบริหาร จากงานวิจัยของ เชียร์ศรี วิวิธสิริ และคณะ. (2534 : บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาความต้องการของนิสิตโครงการเพชรในตมเกี่ยวกับเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ ฝ่ายต่างๆ ในหอพักนิสิตเพชรในตม ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นิสิตโครงการเพชรในตมรุ่นที่ 2-5 ทั้งหมดที่พักอาศัยอยู่ร่วมกันในหอพัก ในปีการศึกษา 2533 มีความต้องการโดยรวม คือ ต้องการให้ฝ่ายสวัสดิการมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบของหอพักให้เหมาะสมมากที่สุด รองลงมา คือ ให้ประสานและร่วมมือกับฝ่ายพัฒนาในการทำความสะดวกหอพักให้ดูแลอำนวยความสะดวก เรื่องน้ำดื่มของนิสิตภายในหอพัก ส่วนเรื่องที่ต้องการต่ำสุด คือ ยกเลิกกฎระเบียบ เรื่องการรับประทานอาหารในห้องรับแขก นอกจากนี้ทิพวรรณ สุพร (สัมภาษณ์ : 2545) ให้ข้อมูลว่า การปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายต่างๆ เป็นไปด้วยดี แต่การปรึกษาหารือหรือ การแสดงความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับกฎระเบียบของหอพักยังมีน้อย ส่วนกาญจนา ทองหล้า (สัมภาษณ์ : 2545) ให้ความเห็นว่ากฎระเบียบต่างๆ ที่ปฏิบัติกันสืบมาขาดความชัดเจน ทำให้ นิสิตให้ความร่วมมือในการปฏิบัติน้อยกว่าเท่าที่ควร ซึ่งก่อให้เกิดการความขัดแย้งกันระหว่าง นิสิต เช่น การเข้า-ออก หอพักไม่ตรงเวลาที่กำหนด การแต่งตัวไม่เหมาะสมและการวางรองเท้า ไม่เป็นระเบียบ เป็นต้น

ในด้านการจัดสวัสดิการของหอพักนั้น จากงานวิจัยของ เชียร์ศรี วิวิธสิริ และคณะ. (2534 : บทคัดย่อ) ได้สรุปผลไว้ว่า นิสิตโครงการเพชรในตมรุ่นที่ 2-5 ทั้งหมดที่พักอาศัยอยู่ ร่วมกันในหอพัก ในปีการศึกษา 2533 มีความต้องการให้ฝ่ายพยาบาลจัดหาให้เพียงพอ กับความต้องการของนิสิตมากที่สุด รองลงมาคือ ให้ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์เกี่ยวกับการ ปฐมพยาบาลดูแลและนำคนป่วยไปรับการรักษาพยาบาลที่ห้องพยาบาลและโรงพยาบาล ส่วนเรื่องที่มีความต้องการต่ำสุด คือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ด้านสาธารณสุข ส่วน จูติกานต์ กันตรัง (สัมภาษณ์ : 2545) ให้ความเห็นเพิ่มเติม อุปกรณ์ปฐมพยาบาลและยาสามัญ ประจำบ้านไม่เพียงพอ และในส่วนการจัดหางานช่วงปิดการศึกษา ยังไม่มีการจัดหางาน พิเศษให้นิสิตได้ทำ ถ้านิสิตคนใดสนใจที่จะทำงานพิเศษ ต้องดำเนินการด้วยตนเอง สำหรับ นพดล โป่งอ้าย (สัมภาษณ์ : 2545) กล่าวว่า การขอคำปรึกษาแนะแนวของนิสิตส่วนใหญ่จะ ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนของสาขาการประถมศึกษามากกว่าที่จะขอรับ คำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพัก อย่างไรก็ตาม บางครั้งบุคลากรฝ่ายที่ปรึกษาไม่มีความเข้าใจปัญหาและเรื่องต่างๆ ของนิสิตอาจเป็นเพราะช่องว่างระหว่างวัยส่งผลให้นิสิตมีความรู้สึกไม่เป็นกันเองกับบุคลากรฝ่ายที่ปรึกษา (จันทนา ชันทะบุตร. สัมภาษณ์ : 2545) และ นิภารัตน์ ดอสกุล (สัมภาษณ์ : 2545) ให้ความเห็นว่า หน่วยรักษาความปลอดภัยที่ปฏิบัติงาน ไม่เต็มที่และไม่มีความรับผิดชอบจึงทำให้นิสิตรู้สึกไม่มั่นใจในความปลอดภัย โดยเฉพาะเวลาที่นิสิต ออกไปรับประทานอาหารในช่วงเย็นและช่วงกลางคืน

ด้านสังคม นพดล โป่งอ้าย (สัมภาษณ์ : 2545) ได้ให้ความเห็นว่า มนุษย์สัมพันธ์ระหว่าง นิสิตโครงการเพชรในตมกับเพื่อนนิสิตรุ่นพี่รุ่นน้องเป็นไปด้วยความรักความห่วงใยซึ่งกันและกัน ส่วนด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตและอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพักยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพักมีความเคร่งครัดต่อกฎระเบียบของหอพักมาก โดยไม่มีการยืดหยุ่น ในสถานการณ์อันควร รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับกฎระเบียบของหอพัก ไม่ได้รับความสนใจและตอบสนอง ส่งผลให้สัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพักยังไม่ใกล้ชิดกันเท่าที่ควร

จากปัญหาและความต้องการที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมใน 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการ สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร และสภาพแวดล้อมด้านสังคม เพื่อนำเสนอผลการวิจัยต่อผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหอพักนิสิตโครงการเพชรในตมเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการนำเสนอเพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของหอพักนิสิตให้ได้มาตรฐาน เป็นศูนย์ศึกษาและพักอาศัยที่ส่งเสริมการพัฒนาให้นิสิตให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนิสิตบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการและด้านสังคม
2. เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ภูมิลำเนาและชั้นปีที่ศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะช่วยให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหอพัก นิสิตเข้าใจปัญหาและความต้องการของนิสิตโครงการเพชรในตม ซึ่งจะทำให้สามารถหาทางให้ความช่วยเหลือได้ถูกต้อง

2. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหอพักนิสิตโครงการเพชรในตมในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของหอพักให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหอพักนิสิตของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นศูนย์ศึกษาและพักอาศัยที่เสริมสร้างการพัฒนานิสิตให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นิสิตโครงการเพชรในตม ระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกการประถมศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2545 จำนวน 120 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1.1 เพศ จำแนกเป็น เพศชาย และเพศหญิง

1.2 ภูมิภาค จำแนกเป็น ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคเหนือและภาคใต้

1.3 ชั้นปีที่ศึกษา จำแนกเป็น ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

ของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน คือ

2.1 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ

2.2 สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

2.3 สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการ

2.4 สภาพแวดล้อมด้านสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการเพชรในตม หมายถึง โครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) และกระทรวงศึกษาธิการ ในการให้การศึกษาแก่เยาวชนที่ยากจนในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง อันจะนำไปสู่ความมั่นคง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง โครงการเพชรในตม เริ่มดำเนินการมา ตั้งแต่ พ.ศ. 2529 และได้รับเยาวชนในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง เข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ) และพักอาศัยอยู่ในหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม

2. นิสิตโครงการเพชรในตม หมายถึง เยาวชนจากหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเรียนในหลักสูตรปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกการประถมศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2545

3. สภาพแวดล้อมของหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม ในวิจัยนี้หมายถึง สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ตลอดจนสภาพการณ์ทั้งหมดที่บุคคลสร้างขึ้นที่มีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ การศึกษาและพัฒนาการในด้านต่างๆ ของนิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สิ่งมีชีวิต ได้แก่ คน สัตว์ พืช ที่อยู่ทั้งภายในและบริเวณใกล้เคียงหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม สิ่งไม่มีชีวิต ได้แก่ อาคาร สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ส่วนสภาพการณ์ต่างๆ นั้น หมายถึง สภาพการณ์ที่บุคคลสร้างขึ้น เช่น นโยบาย กฎระเบียบหอพัก สภาพสังคมและบรรยากาศของหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม ใน 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการ และสภาพแวดล้อมด้านสังคม

3.1 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ หมายถึง สิ่งต่างๆ ทั้งปวงทางกายภาพที่ปรากฏขึ้นตามธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้นทั้งภายในและภายนอกอาคารหอพัก ในวิจัยนี้หมายถึง สภาพการณ์เกี่ยวกับอาคารหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บริเวณโดยรอบอาคารหอพัก ที่นั่งพักผ่อนภายในและภายนอกบริเวณหอพัก ห้องนอน ห้องสุขา ห้องอ่านหนังสือ สวนหย่อมบริเวณหอพัก ห้องรับแขก การระบายอากาศ การจัดแสงสว่าง ความสะอาดภายในและภายนอกอาคารหอพัก อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เสื้อผ้า เครื่องรับโทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ พัดลม เเคเบิลทีวี (UBC) เป็นต้น

3.2 สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร หมายถึง ลักษณะการจัดการดำเนินงานด้านการบริหารหอพัก ในวิจัยนี้ หมายถึง นโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับของหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในสภาพปัจจุบันเปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดง

ความคิดเห็นต่อการบริหารงานของหอพักตลอดจนการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนเสริมสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการพัฒนา ทำให้การบริหารหอพักดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์

3.3 สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการ หมายถึง ลักษณะสภาพด้านสวัสดิการต่าง ๆ ที่จัดให้แก่นิสิตหอพักนิตินิสิตโครงการเพชรในตมได้รับความสะดวกปลอดภัยและความสุขสบาย ในวิจัยนี้ หมายถึง สุขภาพอนามัย ความปลอดภัย การจัดหางาน การให้คำปรึกษาและการให้คำแนะนำ

3.4 สภาพแวดล้อมด้านสังคม หมายถึง ลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ต่อการรวมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อร่วมมือในกลุ่มและความสำเร็จในกิจการที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน ในวิจัยนี้ หมายถึง มนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับนิสิต และมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับอาจารย์และผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก

4. ปัญหาของนิสิต ในวิจัยนี้ หมายถึง ข้อยุ่งยากต่าง ๆ ที่นิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบในระหว่างที่อาศัยอยู่ประจำหอพักนิตินิสิตโครงการเพชรในตมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก ใน 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการ และสภาพแวดล้อมด้านสังคม

5. ความต้องการของนิสิต ในวิจัยนี้ หมายถึง สิ่งที่นิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คาดหวังและปรารถนาที่จะได้รับการตอบสนองในระหว่างที่อาศัยอยู่ประจำหอพักนิตินิสิตโครงการเพชรในตมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก ใน 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการ และสภาพแวดล้อมด้านสังคม

6. ภูมิสำเนา ในวิจัยนี้หมายถึง สถานที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่เลี้ยงดูนิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ตั้งหลักแหล่งที่อยู่ครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นที่อยู่ของนิสิตก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย จำแนกตามหลักภูมิศาสตร์ ประกอบด้วยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือและภาคใต้

6.1 ภาคเหนือ หมายถึง จังหวัดน่าน จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดแพร่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดอุดรธานี จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดพะเยา และจังหวัดพิจิตร

6.2 ภาคกลาง หมายถึง จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดสระแก้ว

6.3 ภาคใต้ หมายถึง จังหวัดกระบี่ จังหวัดชุมพร จังหวัดตรัง จังหวัดยะลา
จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดพัทลุง จังหวัดระนอง
จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดพังงา

6.4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น
จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครพนม จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดมหาสารคาม
จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดหนองคาย จังหวัด
อุดรธานี จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดสกลนคร จังหวัดร้อยเอ็ด และ
จังหวัดเลย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตชายและนิสิตหญิง มีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ
หอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ
หอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ
หอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาสาระตามลำดับดังนี้ หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดหอพักนิสิต วัตถุประสงค์ของหอพักนิสิต ประเภทของหอพักนิสิต การจัดหอพักนิสิตตามแนวคิด “ศูนย์ศึกษาและอาศัย” สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับหอพักนิสิตทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการ สภาพแวดล้อมด้านสังคม การดำเนินงานหอพักโครงการเพชรในตม

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดหอพักนิสิต

การจัดหอพักนิสิตมีที่มาจากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดหอพักนิสิต ที่อาจแบ่งได้เป็น 3 แนวคิด ดังนี้ (Winston , Anchors and Associates. 1993 : 628)

1. แนวคิดที่ถือว่าหอพักเป็นศูนย์กลางการศึกษา นิสิตนักศึกษาอยู่ภายใต้การดูแลของอาจารย์ ภายใต้กฎระเบียบ มีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไปพร้อมกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย ดังพบได้จากกรณีมหาวิทยาลัยอ็อกฟอร์ดและมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์
2. แนวคิดที่ถือว่ากิจการหอพักนิสิต เป็นเรื่องที่นิสิตนักศึกษาต้องดูแลตนเอง มหาวิทยาลัยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาต้องมีระบบการจัดการบริหารกันเอง อันมีผลให้เกิดการจัดการหอพักในลักษณะที่เรียกว่า Fraternities และ Sororities
3. แนวคิดที่ถือว่า การจัดโปรแกรมการศึกษาด้านสังคมถือเป็นหลักสูตรในหอพัก จัดรูปแบบหอพักให้เป็นประโยชน์สนับสนุนการเรียนการสอนมากที่สุด ซึ่งเป็นที่มาของการจัดการหอพักแบบมีนิสิตนักศึกษาชาย – หญิงพักอยู่ในบริเวณเดียวกัน

มนตรี แยมกสิกร.(2542 : 69) ได้กล่าวถึง นโยบายการจัดและบริการหอพักนิสิตว่า อย่างน้อยต้องประกอบด้วย หลักการ 3 ประการ ดังนี้

1. การจัดหอพักให้มีความปลอดภัย
2. การจัดหอพักให้มีความสะดวกสบายต่อการพักอาศัย
3. การจัดหอพักให้มีความสะอาดและถูกสุขลักษณะ

โดยทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาจะมุ่งส่งเสริมให้ใช้หอพักเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา นิสิต ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและสติปัญญา สังคม อารมณ์ เสริมสร้างการเรียนรู้ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุข เสริมความกล้าใน การแสดงความคิดเห็นได้อย่างเดียว

วัตถุประสงค์ของหอพักนิสิต

วัตถุประสงค์ของหอพักนิสิตนั้น จะแตกต่างกันตามปรัชญาการอุดมศึกษาของแต่ละ สถาบัน เพราะหอพักเป็นส่วนประกอบของมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่สนับสนุนวัตถุประสงค์ของ สถาบันให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. 2531 : 12) อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์โดยทั่วไปของการจัดหอพัก คือ เพื่อบริการนิสิตทางด้านที่พักอาศัย ที่สะดวก สบายและปลอดภัย และสถาบันอุดมศึกษาเป็นจำนวนมากได้เห็นความสำคัญของ สภาพแวดล้อมของหอพักนิสิตให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

ริเกอร์ และ ดี คอสเตอร์ (Richard Stimpson. 1994 : 55 –56 ; อ้างอิงจาก Riker and DeCoster. 1971 : 6) ได้ลำดับวัตถุประสงค์หอพักนักศึกษา 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 เพื่อจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของอาคารหอพักให้อยู่ในสภาพที่ดี
ระดับที่ 2 เพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นิสิตอย่างเพียงพอ
ระดับที่ 3 เพื่อก่อให้เกิดโครงสร้างและกฎแห่งการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะและ การร่วมมือในสังคม

ระดับที่ 4 เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านมนุษยสัมพันธ์ อันสะท้อนให้เห็นถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมและมีความเห็นอกเห็นใจกัน พร้อมกับบรรยากาศที่ส่งเสริมในการ เรียนรู้

ระดับที่ 5 เพื่อให้นิสิตได้มีโอกาสในการเรียนรู้การเจริญเติบโตและพัฒนาตาม ศักยภาพของนิสิตในขณะที่กำลังศึกษาอยู่

วัตถุประสงค์ทั้ง 5 ระดับ นี้มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความ ต่อเนื่องกันและในแต่ละระดับแสดงถึงความต้องการของนิสิตที่มีความแตกต่างกัน แต่ละระดับ ความสำเร็จในขั้นใดขั้นหนึ่งอยู่คู่กับความสำเร็จที่นิสิตได้รับความต้องการของตนในระดับต้น เช่น นิสิตจะไม่เกิดความสนใจต่อการศึกษาและวัฒนธรรมมากขึ้น (ระดับที่ 4) ถ้านิสิตยังได้รับเสียง ระบายอยู่ตลอดเวลา (ระดับที่ 3) หรือถ้านิสิตได้รับการตอบสนองในด้านอาคารสถานที่พัก

อาศัยไม่ดี (ระดับที่ 1) เป็นต้น

มนตรี แย้มกสิกร. (2542 : 68 - 69) ได้กล่าวถึงรูปแบบหอพักนิสิตที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์หลักของการจัดบริการหอพักนิสิต คือ

1.1 เพื่อช่วยให้นิสิตมีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน

1.2. เพื่อช่วยพัฒนานิสิตให้มีบุคลิกภาพและจริยธรรมตามปณิธานของ

สถาบันการศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของการจัดบริการหอพักนิสิต

2.1. เพื่อฝึกนิสิตให้รู้จักการอยู่ร่วมกัน เคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน

รับผิดชอบตนเองและส่วนร่วม

2.2. เพื่อฝึกนิสิตให้เป็นบุคคลที่มีน้ำใจและความสามัคคี

2.3. เพื่อสร้างและพัฒนาลักษณะนิสัยของนิสิตตามแนวทางของแต่ละอาชีพ

(กรณีหอพักคณะ)

นอกจากนี้สำเนา ขจรศิลป์. (2539 : 164) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของหอพักว่าประกอบด้วย

1. เพื่อให้บริการด้านที่พักอาศัยที่มีความสะอาดสะดวกสบายและปลอดภัยแก่นิสิต

2. เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาให้แก่นิสิต

3. เพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางด้านสังคมให้แก่นิสิตโดยฝึกให้นักศึกษารู้จักการอยู่ร่วมกัน การเคารพสิทธิของผู้อื่น มีน้ำใจ มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมและสามารถใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้อง

4. เพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะในการทำงานร่วมกันในวิถีทางประชาธิปไตย โดยการส่งเสริมให้นิสิตจัดกิจกรรมนักศึกษาประเภทต่าง ๆ

5. เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ โดยการจัดสภาพแวดล้อมและฝึกอบรมในรูปแบบต่าง ๆ

ส่วนนิภา พุทธสุวรรณ (2530 : 16) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของหอพักไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาให้สอดคล้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

2. เพื่อเปิดโอกาสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกลุ่มฝึกฝนประชาธิปไตย

3. เพื่อเอื้อหรือผลักดันให้เกิดสุขลักษณะนิสัยที่ดี และรักนันทนาการ

4. เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม ทั้งกลุ่มและแต่ละกลุ่มเพื่อส่งเสริมการปรับตัวเองให้เข้ากับปัญหาในชีวิตประจำวันได้

นอกจากนี้ แพ็ควูด (Packwood. 1977 : 530) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักไว้ 2 ประการ คือ เพื่อควบคุมและปรับพฤติกรรมของนิสิตให้เหมาะสม เพื่อพัฒนานิสิตด้านส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เจริญงอกงามเป็นพลเมืองดีของสังคม

แฟร์ไชลด์ (นิภา วงษ์พิพัฒน์พงษ์. 2532 : 13 ; อ้างอิงจาก Fairchild. 1970 :198-201) ได้กล่าวว่า การที่สถาบันอุดมศึกษาจะจัดหอพักให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการเสริมคุณลักษณะของนิสิตเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของสถาบันนั้นควรต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ หรือที่เรียกว่า The Three 'P' S ประกอบด้วย

1. Physical Plant คือ สถานที่พักอาศัยที่จัดสรรความคุ้มครองแก่ผู้พักอาศัย คือ อาจารย์นิสิตและทรัพย์สินของเขา พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ด้วย สถานที่พักอาศัยควรมีการวางแผน การก่อสร้างเพื่อให้ได้รูปแบบและลักษณะของที่พักอาศัยที่เหมาะสมและใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

2. People หมายถึง ผู้พักอาศัยในหอพัก คือ นิสิตและคณาจารย์หรือเจ้าหน้าที่การจัดหอพักจึงต้องคำนึงถึงบุคคลเหล่านี้ โดยพยายามให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนส่งเสริมและสิ่งที่น่าสนใจต่อการจัดหอพักกับตัวบุคคลก็คือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแก่ผู้พักอาศัย 2 ประการ คือการเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่พักอาศัยอยู่ในหอพักมีอย่างน้อยเพียงใด และลักษณะของสภาพแวดล้อมจะช่วยเปลี่ยนแปลงบุคคลได้มากน้อยเพียงใด การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้อาจใช้แบบสอบถามคุณภาพเป็นเครื่องมือวัดในการประเมินผล โดยอาจทำการทดสอบก่อนและหลังการพักอาศัยในหอพัก

3. Pursuits หมายถึง กิจกรรมของผู้พักอาศัยที่เกิดขึ้นภายในหอพัก ซึ่งหอพักควรจะได้สร้างบรรยากาศทางวิชาการขึ้น โดยการนำคณาจารย์เข้ามาพักอาศัยร่วมกับนิสิตในหอพักจัดห้องสมุด ห้องเรียน จัดงาน นิทรรศการ การแสดงและการอภิปราย เป็นต้น

จากรูปแบบและแนวคิดของวัตถุประสงค์การจัดหอพักนิสิตที่ได้กล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า นอกจากจะจัดหอพักเพื่อเป็นสวัสดิการให้กับนิสิตแล้วยังมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้หอพักเป็นสถานที่ที่จะพัฒนาและส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีแก่นิสิตผู้พักอาศัย เช่น มีบุคลิกภาพที่ดีมี

ความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความเป็นผู้นำ มีวินัยในตนเอง เป็นต้น กล่าวโดยวัตถุประสงค์หลัก คือ การจัดตั้งหอพักนิสิตเพื่อให้ นิสิตได้อยู่ร่วมกัน ในที่พักที่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าให้นิสิตได้มีประสบการณ์การอยู่ร่วมกัน ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและมีความสุข จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องตระหนักและให้ความสนใจต่อการดำเนินงานของหอพักเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อบุคคลให้มากที่สุดตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ประเภทของหอพักนิสิต

จากวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักในอดีต ซึ่งมุ่งให้หอพักเป็นที่อยู่อาศัยที่มีความ สะดวกปลอดภัย เป็นที่อบรมบ่มนิสัยให้นิสิตได้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสถาบัน ต่อมา ได้พัฒนาการเน้นในการพัฒนานิสิตแต่ละคน ทำให้หอพักสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ซึ่งได้มี ผู้รวบรวมและแบ่งประเภทของการจัดหอพักไว้ ดังนี้

สำเนา ขจรศิลป์. (2537 : 168-171) ได้รวบรวมประเภทของหอพักไว้ 10 ประเภท คือ

1. ดอร์มิตอรี (Dormitory) เป็นหอพักรุ่นแรกที่มีการสร้างหอพักทั้งในประเทศ สหรัฐอเมริกาและในประเทศไทย หอพักประเภทนี้มีขนาดเล็ก สถาบันอุดมศึกษาได้จัดสร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการนิตในด้านที่พัก อาหาร และการอบรมระเบียบวินัยนิสิต

2. เรสซิเดนซ์เฮลล์ (Residential Hall) เป็นหอพักนิสิตขนาดใหญ่ สามารถ รับนิสิตเข้าพักอาศัยได้มากกว่า 1,000 คน หอพักประเภทนี้มีบุคลากรซึ่งรับผิดชอบ 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายที่พักและอาคารกับฝ่ายที่ปรึกษา ซึ่งคอยให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำและร่วม กิจกรรมกับนิสิต จึงทำให้การพัฒนานิสิตในหอพักได้ผลดี

3. แฟรเทิร์นิตี้ (Fraternity) เป็นหอพักนิสิตชาย ซึ่งได้เริ่มก่อตั้งขึ้นครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1776 ซึ่งเป็นปีที่ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศอิสรภาพในวันที่ 4 กรกฎาคม ต่อมาในวันที่ 5 ธันวาคม ผู้ปกครองของนิสิตกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นผู้ที่มีฐานะดีได้รวบรวมเงินจัดตั้งหอพักนิสิต ขึ้นหลังหนึ่งที่วิทยาลัยวิลเลียมและแมรี (William and Mary College)

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหอพักดังกล่าว ก็เพื่อให้บุตรของตนพักอาศัยอยู่ภายนอก บริเวณวิทยาลัย เพื่อให้พ้นจากการปกครองอย่างเข้มงวดจากเจ้าหน้าที่หอพักของวิทยาลัย และให้จัดตั้งเป็นสมาคมเพื่อปกครองตนเอง โดยใช้ชื่อเป็นภาษากรีกว่า ไฟ เบตา แคลป

(Phi Beta Kappa) ปัจจุบันสมาคมในลักษณะเดียวกัน ได้เกิดขึ้นอย่างมากมาย ในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น สมาคมแคปปา อัลฟา (Kappa Alpha) สมาคมซิกมา ไฟ (Sigma Phi) และสมาคมเดลตา ไฟ (Delta Phi) เป็นต้น

4. เซอริตี้ (Sorority) เป็นหอพักที่มีลักษณะการก่อตั้งและวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับแฟรเทอร์นิตี้ แต่เป็นหอพักสำหรับนิสิตหญิง ซึ่งตั้งขึ้นแห่งแรกที่มหาวิทยาลัยเวอร์มอนท์ (The University of Vermont) ในปี ค.ศ. 1875 โดยตั้งชื่อสมาคมว่าไฟ เบตา แคปปา (Phi Beta Kappa) เช่นเดียวกับสมาคมแรกของหอพักนิสิตชาย

5. หอพักประเภทช่วยเหลือกันเอง (Cooperative Housing) เป็นหอพักประเภทประหยัดที่นิสิตต้องช่วยกันดำเนินการของหอพักเองทั้งหมด นิสิตจึงมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก นิสิตที่พักอาศัยในหอพักประเภทนี้ ส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มาจากครอบครัวที่ยากจนหรือนิสิตที่ต้องทำงานช่วยเหลือตนเอง

6. หอพักสหศึกษา (Coeducational Housing) เป็นหอพักที่นิสิตชายและนิสิตหญิงพักอาศัยในหอพักเดียวกัน ซึ่งมีรูปแบบ คือ

ก. เป็นหอพักขนาดใหญ่ที่มีสองอาคาร โดยมีห้องอาหารอยู่ระหว่างกลางนิสิตชายและนิสิตหญิง พักอาศัยอยู่ในแต่ละอาคาร แต่ใช้ห้องอาหารร่วมกัน

ข. นิสิตชายและนิสิตหญิง พักอยู่ในอาคารเดียวกัน แต่อยู่คนละชั้นของอาคาร โดยใช้ห้องอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ร่วมกัน

ค. นิสิตชายและนิสิตหญิง พักอยู่ในชั้นเดียวกัน แต่พักอยู่คนละห้อง และใช้ห้องอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ร่วมกัน

7. ศูนย์ศึกษาและอาศัย (Living Learning Center) เป็นหอพักประเภทที่เน้นการส่งเสริมการศึกษา ตัวอาคารขนาดใหญ่ซึ่งแยกออกเป็นสองส่วนสำหรับเป็นที่พักของนิสิตชาย ส่วนหนึ่งและนิสิตหญิงอีกส่วนหนึ่ง โดยมีห้องอาหารอยู่ระหว่างกลาง ภายในอาคารมีชั้นเรียนหลายชั้น มีห้องปฏิบัติการ และห้องทำงานของอาจารย์ มหาวิทยาลัยรัฐมิชิแกน (Michigan State University) ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกที่ได้นำเอาแนวคิดเรื่องศูนย์ศึกษาและอาศัยมาใช้ แนวความคิดที่จัดที่พักระหว่างชั้นเรียนอยู่ในอาคารเดียวกัน ก็เพื่อช่วยให้นิสิตในศูนย์ที่พักและอาศัย ซึ่งมีจำนวนมากได้เข้าชั้นเรียนด้วยความสะดวกสบาย นอกจากเรื่องการศึกษาแล้วหอพักประเภทนี้ยังจัดโปรแกรมเพื่อพัฒนานิสิตในรูปแบบต่างๆ อีกมากมาย

8. หอพักสำหรับผู้เรียนประจำ (Residential College) เป็นหอพักที่ได้รับแนวความคิดที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยที่ได้ผู้เรียนอยู่ประจำจากประเทศอังกฤษ เป็นหอพักที่มีขนาดใหญ่ซึ่งอาจเป็นอาคารถึงสี่หลังติดกัน ภายในอาคารมีที่ทำการของคณะวิชา ชั้นเรียน ห้องทำงานของอาจารย์ห้องสมุด ที่พักอาศัยของอาจารย์ และของนิสิต หอพักประเภทนี้มุ่งให้การศึกษาอบรมแก่นิสิต ทั้งทางด้านการศึกษาวิชาชีพ ทักษะในสังคมและจรรยาบรรณแห่งอาชีพ

9. ห้องเช่าในวิทยาเขต (University Apartment) เป็นอาคารที่มีลักษณะเป็นห้องแถว สองชั้น สร้างขึ้นในบริเวณวิทยาเขตเพื่อนิสิตที่มีครอบครัว เช่าพักอาศัยและได้ศึกษาเล่าเรียนอย่างสะดวกสบาย โดยมหาวิทยาลัยคิดค่าเช่าห้องพักถูกกว่าห้องพักเอกชน

10. หอพักภายนอกวิทยาเขต (Off Campus Housing) เป็นหอพักหรือบ้านเช่าของเอกชนซึ่งตั้งอยู่นอกวิทยาเขต สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหอพักเอกชนที่อยู่ใกล้เคียงไว้บริการแก่นิสิต

นอกจากนี้การแบ่งประเภทของหอพักจากการรวบรวมของ สำเนาวัชรศิลป์ นี้ แตกต่างไปจากการแบ่งประเภทของหอพัก ตามแนวความคิดของ ดัง ครอฟฟ์ และฮอร์ตตัน (รัชนีบุลย์ ผิวิสุพรรณ. 2542 : 15 –16 ; อ้างอิงจาก Kroff and Horton. 1977 : 740) ได้แบ่งประเภทของหอพักนิสิตดังนี้

1. หอพักขนาดใหญ่หรือหอพักรวม (Large Dormitories or Dormitory Complexes) สามารถรับนักศึกษาเข้าพักอาศัยได้ 100-1,000 คน มีห้องพักแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ ห้องพักคนเดียว ห้องพัก 2 คน และห้องพักรวม 6-8 คน หอพักประเภทนี้มีห้องรับประทานอาหารขนาดใหญ่ มีสถานที่พักผ่อนและมีห้องอ่านหนังสือ หอพักดังกล่าวสถาบันจะเป็นผู้ดำเนินการเอง

2. กลุ่มบ้านเล็กๆ (Small - group houses) คือ หอพักนิสิตชาย (Fraternity) และหอพักนิสิตหญิง (Sorority) เป็นหอพักเก่าวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ส่วนหอพักใหม่ สมาคมศิษย์เก่าเป็นผู้ดำเนินการเอง เป็นหอพักของนิสิตที่มีฐานะดีสามารถรับนิสิตได้ 25-30 คน หอพักประเภทนี้ประสบความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในหอพัก

3. ห้องชุดในบ้านเช่า (Apartments) เป็นห้องเช่าของนักศึกษาที่แต่งงานแล้วอยู่รวมกันเป็นครอบครัว ไม่มีการจัดโปรแกรมการศึกษาในที่พักและห้องพักแต่ละห้องมีลักษณะแตกต่างกันเล็กน้อย

หอพักนิสิตเป็นสถานที่ที่นิสิตต้องใช้เวลามากกว่าอาคารอื่นๆ หอพักที่มีขนาดใหญ่ และสูงหลายชั้นและมีระเบียงยาวมากจะทำให้นิสิตมีความพึงพอใจต่อหอพัก ลดน้อยลงมีอัตราเสื่อมโทรม และการถูกทำลายจากนิสิตสูง นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหอพักน้อยลงและการดูแลทำได้ยาก แต่หอพักขนาดเล็ก และไม่สูงมากจะทำให้บรรยากาศสังคมดีมีความสนุกสนานผ่อนคลาย มีความเป็นมิตรมีความอบอุ่นมากกว่าหอพักขนาดใหญ่ (สำเนา ขจรศิลป์. 2537 : 82)

การจัดหอพักนิสิตตามแนวคิด “ศูนย์ศึกษาและอาศัย”

สถาบันอุดมศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในหอพัก โดยใช้ประโยชน์ของที่พักอาศัยเป็นแหล่งพัฒนานิสิตให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านชีวิตและวิชาการ เป็นแนวคิดที่จะพัฒนาให้หอพักเป็นศูนย์การศึกษาและอาศัย (Living Learning Center) ซึ่งมีระบบการดูแลด้านกายภาพและมีระบบการพัฒนานิสิต มีบุคลากรที่ดูแลบริหารงานอย่างเป็นระบบมีอัตราค่าบริการที่ไม่แพง มีความปลอดภัยสูง ผู้ปกครองพึงพอใจมั่นใจเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการพัฒนานิสิตให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยซึ่งที่เป็นปัจจัยหลัก 3 ประการที่จะเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสำเร็จของการจัดหอพักนิสิตให้เป็นศูนย์ศึกษาและอาศัย คือ (Grimm. 1993 : 255)

1. จะต้องมีการพัฒนาการศึกษาที่กระตุ้นและตอบสนองความต้องการต่อความต้องการ (Needs) ของการศึกษา
2. จะต้องมีการที่คอยดูแลจัดการกับโปรแกรมดังกล่าว
3. การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกจะต้องสอดคล้องกับความต้องการความจำเป็นของนิสิต

ซึ่ง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 107-120) ได้กล่าวถึงลักษณะของศูนย์ศึกษาและอาศัย ดังนี้

1. มีกิจกรรมที่พัฒนานิสิตในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาด้านบุคลิกภาพด้านวิชาการด้านลักษณะนิสัย กิริยามารยาท การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ควรมีคณะกรรมการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ นิสิตที่อาศัยอยู่ในศูนย์การศึกษาและอาศัย บุคลากร นิสิตและนักแนะแนวกิจกรรมต่างๆ อาจใช้เวลาในช่วง 20.00 - 21.00 น. หรือวันเสาร์ เพื่อพัฒนาให้นิสิตได้เจริญงอกงามในด้านต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนั้น

2. มีบุคลากรนิสิตประจำอยู่ในศูนย์การศึกษาและอาศัยเพื่อให้บริการการให้คำปรึกษาแนะแนวในช่วงเวลา 18.00 - 20.00 น.

3. จัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตในศูนย์การศึกษาและอาศัย เช่น ห้องรับแขก ห้องสนทนา การห้องอ่านหนังสือ ห้องประชุมสัมมนา กลุ่มย่อย ห้องสมุดประจำหอพัก ที่สำหรับจำหน่ายเครื่องดื่มของว่างและของใช้กระจุกกระจิกสำหรับชีวิตประจำวัน ห้องอเนกประสงค์ เป็นต้น

4. ประสานงานกับฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจกรรม เพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป้าหมายในการพัฒนานิสิตด้านต่างๆ เช่น จัดการสอนซ่อมเสริมหรือวิชาที่นิสิตสนใจที่จะเรียนรู้ นอกเหนือไปจากหลักสูตรที่กำหนดให้ในมหาวิทยาลัย

5. สนับสนุนและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาในศูนย์นี้จัดกิจกรรมต่างๆ โดยผ่านการพิจารณาเห็นชอบและคณะกรรมการศูนย์ ซึ่งจะสนับสนุนกิจกรรมในรูปแบบของการประสานงานอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะเป็นไปได้ เปิดโอกาสให้นิสิตใช้ความสามารถพิเศษ เพื่อการแสดงออกในกิจกรรมต่างๆ ที่นิสิตช่วยกันจัดขึ้น

6. ดำเนินโครงการที่จะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตเป็นระยะๆ เช่น การตัดบัตรฟัซเทิร์น และนั่งสมาธิ

7. จัดให้มีวิทยากรบรรยายให้ความรู้เป็นครั้งคราว เช่น ให้มีวิทยากรบรรยายเรื่องความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน มารยาทไทย การพัฒนาบุคลิกภาพ การพูดในที่ชุมชน

8. จัดให้มีการฉายภาพยนตร์สารคดีที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ ความคิดของนิสิต

9. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรม และโครงการจัดขึ้นว่ามีผลต่อการพัฒนานิสิตด้านต่างๆ ขึ้นเพียงใด ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบพัฒนาการของผู้ที่อยู่ในศูนย์การศึกษาและอาศัยกับผู้ที่ไม่ได้อยู่

ลักษณะของศูนย์ศึกษาและอาศัย น่าจะเป็นศูนย์ที่จำลองลักษณะของสังคมที่ดีที่นิสิตจะต้องไปเผชิญในอนาคตอยู่ในมหาวิทยาลัย เพื่อฝึกและเตรียมนิสิตให้เคยชินกับสภาพที่อาศัยที่สะอาด เป็นระเบียบ ถูกลักษณะ ได้อยู่ในสังคมที่ดี จิตใจงดงาม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

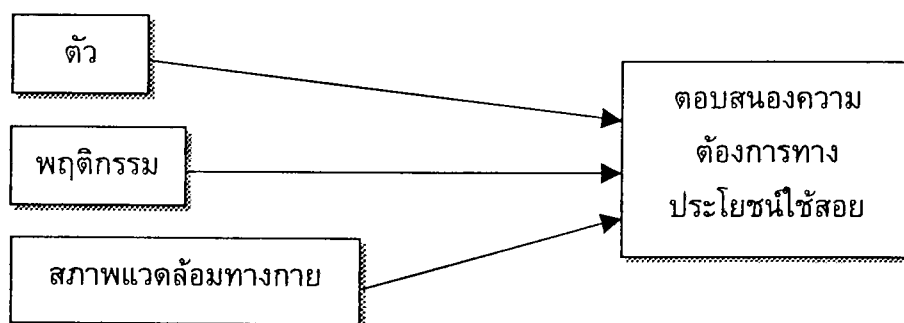
สภาพแวดล้อมของหอพักนิสิต

การจัดสภาพแวดล้อมของหอพักนิสิตนั้น อาจพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของหอพักนิสิตของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง เพราะบางสถาบันจัดตั้งหอพักไว้เพียงเพื่อเป็นที่พักอาศัยของนิสิตเท่านั้น บางสถาบันเน้นเรื่องการส่งเสริมการศึกษาและบางสถาบันเน้นเรื่องการพัฒนา นิสิต ปัจจุบันแนวความคิดในเรื่องการพัฒนานิสิตได้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมของหอพักนิสิต จึงควรจัดให้นิสิตได้พักอาศัยอย่างสะดวกสบายปลอดภัย อีกทั้งเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนและการพัฒนานิสิต (ไพรัตน์ ชันธแก้วและคณะ 2543 : 12) สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ประกอบด้วย

สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ

สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ทั้งปวงทางกายภาพไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ปรากฏตามธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สิ่งของ, เครื่องเรือน, อาคาร, ชุมชน เป็นต้น และสภาพแวดล้อมเป็นระบบเปิดมีความต่อเนื่องไม่สิ้นสุดไม่มีขอบเขตทั้งทางกายภาพ และเวลา (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2526 : 324,17)

สำหรับการศึกษาแบบธรรมชาติและ การพึ่งตนเอง กลุ่มเป้าหมายที่จะทำการศึกษาคือ เด็กที่อาศัยอยู่ในโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ทฤษฎีของเบอร์ทรัน รัสเซลล์ ได้ให้ความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อเด็กไว้ดังนี้ “ความปรารถนาของสัญชาตญาณของเด็กเท่าที่เรามองเห็นนั้นคลุมเครือ เพราะการศึกษาและโอกาสของเด็กอาจเปลี่ยนแปลงความปรารถนาไปสู่ทิศทางที่ต่างกันไปได้ วัตถุประสงค์ของสัญชาตญาณนั้นมีลักษณะเป็นกลางในทางศีลธรรม มันอาจถูกหล่อหลอมให้ไปทางดีหรือทางชั่วได้ โดยอิทธิพลของภาวะแวดล้อม” (น้ำอ้อย สอนสาส์. 2540 : 23 ; อ้างอิงจาก สันต์ สิงห์ภักดี. 2533 : 79)

ภาพประกอบ 1 ระบบการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (น้ำอ้อย สวนสาส์. 2540 : 23)

การสร้างหอพักนิสิต นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมการเรียนการสอนและการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่การจัดหอพักนิสิตให้เหมาะสมในทุกด้านย่อมจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบและปัญหาในแต่ละด้านโดยเฉพาะทางด้านกายภาพ (วิชา เพชรขาว. 2531: 19) สถาบันอุดมศึกษาควรจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในการเลือกทำเลที่ตั้งของอาคารหอพัก เพื่อให้มีความเหมาะสมและสามารถใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า ส่งเสริมศักยภาพทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้พักอาศัย โดยพยายามใช้ประโยชน์ของหอพักเป็นแหล่งพัฒนานิสิตให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านชีวิตและวิชาการเป็นแนวคิดที่พัฒนาให้หอพักเป็นศูนย์การศึกษาและอาศัย (Living and Learning Center)

พันเลิศ ธัญญศิริ. (2537 : 14) ได้กล่าวถึงข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดที่ตั้งของหอพักดังนี้

1. ควรแยกหอพักออกจากที่ดินของการใช้ประโยชน์แห่งอื่น เพราะจะทำให้สะดวกในการจัดผังและมีโอกาสสัมผัสกับพื้นที่สีเขียวมากขึ้น และที่ๆ เป็นพื้นที่สีเขียวนี้ยังอาจใช้เป็นที่สำหรับการขยายตัวของหอพักในอนาคต
2. หอพักที่เป็นอาคารเดี่ยวหรือหอพักอาจารย์ที่มีครอบครัวควรแยกออกไปจากหอพักประเภทอื่นไว้ต่างหาก
3. ถ้าเป็นสถานศึกษาที่มีที่ดินน้อย หอพักที่เป็นอาคารสูง (High Rise) ก็เป็นสิ่งจำเป็น แต่ถ้าเป็นไปได้แล้วควรขยายหอพักไปในแนวราบจะดีกว่า
4. การรวมหรือแยกหอพักชาย-หญิงนั้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นในต่างประเทศนั้นสนับสนุนให้รวมนิสิตชาย-หญิงไว้ในหอพักเดียวกัน เพื่อจะเป็นการฝึกฝนไม่ให้เกิดความรู้สึกแยกเป็นสองฝ่ายระหว่างชายกับหญิงตั้งแต่ยังเป็นนิสิต

นอกจากนี้ยังช่วยให้การจัดห้องสำหรับผู้พักมีความคล่องตัวมากขึ้น

สมาคมการบริหารโรงเรียนสหรัฐอเมริกา (ประภาศรี สุฉันทบุตร. 2522 : 26 ;

อ้างอิงจาก American School Administrators. 1949 : 4) ได้เสนอแนะการพิจารณาเลือกทำเลที่ตั้งอาคารหอพัก ดังนี้

1. ควรคำนึงถึงเสียงรบกวน
2. ควรคำนึงถึงกลิ่นเหม็นที่น่ารังเกียจ
3. คำนึงถึงความปลอดภัย และความสบายของผู้ใช้
4. คำนึงถึงประโยชน์หน้าที่ จุดมุ่งหมายของอาคารแต่ละส่วน
5. คำนึงถึงความงาม ความสมดุลด้านความงาม
6. คำนึงถึงความประหยัด

การจัดสร้างหอพักหรือที่พักอาศัยของนิสิตควรที่จะมีการวางแผนก่อสร้างเพื่อให้ได้รูปแบบและลักษณะของที่พักที่เหมาะสม สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ดังที่ ซีเกอร์ส (Seagers. 1961 : 5) ได้กล่าวถึงการจัดวางแผนอาคารหอพักของมหาวิทยาลัยโดยทั่วไปดังนี้

1. ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสมกว้างขวางพอเหมาะกับโครงการปัจจุบันและสามารถที่จะขยายได้ในอนาคต
2. ควรตั้งอยู่ในสถานที่ปลอดภัย สวยงามและสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้ง และสันทนาการได้มากที่สุด
3. ควรมีการวางแผนผังให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการ
4. ควรจัดส่วนที่อีกทีกและเียบสงบแยกจากกัน
5. ควรตั้งอยู่ในที่ที่ก่อให้เกิดปัญหาจราจรน้อยที่สุด
6. ควรจัดระบบจราจร โดยแยกทางรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยานและทางเท้าออกจากกัน

7. ควรคำนึงถึงการระบายอากาศและแสงสว่างให้เป็นธรรมชาติ

8. ควรสร้างด้วยวัสดุที่เลือกสรรมาอย่างดี ทนทาน และราคาพอสมควร

นอกจากนี้ พันเลิศ ธัญญศิริ (2537 : 14) ได้กล่าวถึงการกำหนดพื้นที่บริการต่าง ๆ หอพักมหาวิทยาลัย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงจำนวนนักศึกษาหรือประชากรที่จะเข้าพัก ชนิดของหอพักที่ตกลงใจจะสร้าง ประมาณเนื้อที่ที่ต้องการในหอพักแต่ละประเภทที่จะสร้าง

การดำเนินการของแต่ละหน่วยหอพัก ห้องบริการเพื่ออำนวยความสะดวก เช่น ห้องพักผ่อน ห้องประชุม ห้องอ่านหนังสือ ฯลฯ การกำหนดแบบก่อสร้าง (Planning Modules) ของหอพัก ซึ่งมีด้วยกันหลายมาตรฐานซึ่งขึ้นอยู่กับความสะดวกสบายที่จัดให้กับหอพักแต่ละชนิด ตัวอย่างการกำหนดเนื้อที่อาคารหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่าขนาดมาตรฐานที่ใช้ในต่างประเทศ ดังนี้ หอพักระดับปริญญาตรี 7.0 ตร.ม./คน หอพักระดับสูงกว่าปริญญาตรี 9.0 ตร.ม./คน ห้องน้ำ-ห้องส้วม 1.0 ตร.ม./คน ห้องกิจกรรม (Common Room) 2.0 ตร.ม./คน ห้องซักรีด 0.25 ตร.ม./คนและห้องอาหาร 0.75 ตร.ม./คน

ในการก่อสร้างอาคารหอพักนิตยสถานของสถาบันอุดมศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดมาตรฐานการก่อสร้างไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติ. 2523 : 59 ; อ้างอิงจาก วิชา เพชรขาว. 2531 : 21-22) ดังนี้

1. ควรเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูงไม่เกิน 4 ชั้น
2. ห้องพักขนาดนักศึกษา 4 คน กำหนดเนื้อที่ให้คนละ 7 ตารางเมตร
3. ห้องน้ำห้องส้วม กำหนดให้ 1 ตารางเมตร / คน
4. ห้องพักผ่อนภายในหอพัก กำหนดให้ 1 ตารางเมตร / คน (คิด 20 % ของ

นักศึกษาในหอพัก)

5. ห้องซักเสื้อผ้า กำหนดให้ 10 ตารางเมตร / คน (คิดพื้นที่ตามความจำเป็น)
6. ห้องเก็บของ กำหนดให้ 10 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมดในหอพัก
7. ระเบียงทางสัญจร กำหนดให้ไม่เกิน 25 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมด

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2543 : 14-15) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานกิจการนิตยสถานเกี่ยวกับการดำเนินงานหอพักนิตยสถานด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพักนิตยสถานต้องมีเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. ขนาดของห้องพักและจำนวนนิตยสถานที่พักอาศัยในห้องต้องมีความเหมาะสม โดยต้องไม่จัดนิตยสถานให้อยู่อย่างแออัด โดยทั่วไปควรมีพื้นที่ประมาณ 7 ตารางเมตรต่อนิตยสถาน 1 คน
2. ห้องพักนิตยสถานต้องมีอากาศถ่ายเทดี
3. ต้องมีห้องน้ำและห้องสุขาให้เพียงพอแก่นิตยสถาน
4. อุปกรณ์ประจำหอพัก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เติียงนอน ที่นอน และตู้เสื้อผ้า ต้องมีคุณภาพดีพอสมควรและมีจำนวนเท่ากับจำนวนนิตยสถานที่พักในห้อง

5. ต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกประจำหอพัก เช่น คอมพิวเตอร์ ห้องพักผ่อน ห้องอ่านหนังสือ ห้องให้คำปรึกษา โทรศัพท์ โทรทัศน์ น้ำดื่มที่สะอาด หนังสือพิมพ์รายวันและอุปกรณ์ซักрид เป็นต้น ใ้บริการให้เพียงพอับความต้องการของนิสิต

6. อาคารหอพักและสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพักต้องได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี มีความสะอาดและเป็นระเบียบอยู่เสมอ

7. ห้องพักนิสิต ห้องน้ำ บริเวณภายในและภายนอกหอพักต้องได้รับการดูแลให้สะอาดอยู่เสมอ

การสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบงานวิจัยของนิมิต โออุไร (2538 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาที่พักอาศัยของนิสิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในแขวงหัวหมาก เพื่อสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับที่พักอาศัยของนิสิตรามคำแหง พบว่า นิสิตเกือบทั้งหมดประสบปัญหาเสียงรบกวนและกลิ่นรบกวนนิสิตมีความต้องการให้มีการปรับปรุงการบริการตามลำดับ ดังนี้ ราคา บริการโทรศัพท์ หนังสือพิมพ์รายวันและโทรทัศน์ การรักษาความสะอาดตามลำดับ ในปีเดียวกันปภากร สุวรรณธาดา (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการที่พักอาศัยของนิสิตขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าปัญหาความพึงพอใจและความต้องการเกี่ยวกับที่พักอาศัยของนิสิตเรียงลำดับตามความสำคัญ คือ ความปลอดภัยในทรัพย์สิน เสียงรบกวน ห้องน้ำ ห้องส้วม ด้านพึงพอใจพบว่า นิสิตพึงพอใจมากเรื่องที่ตั้งของหอพักในมหาวิทยาลัยเพราะมีความสะดวกในการเดินทางและปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่พักอาศัยของนิสิตเรียงลำดับ คือ ความปลอดภัย ราคาค่าใช้จ่าย ความสะดวกสบายในการพักอาศัยของนักศึกษาในการแก้ปัญหาเรื่องที่พักอาศัยของนิสิตเรียงลำดับตามความสำคัญ คือ สร้างหอพักให้เพียงพอต่อความต้องการของนิสิตลดความแออัดของห้องพัก โดยจัดให้นิสิตเข้าอยู่ตามความเหมาะสมกับขนาดของห้องพักและเพิ่มการดูแลความปลอดภัยของนิสิต รวมทั้งทรัพย์สินของนิสิต ในปีถัดมา มาณี ไชยธีรานุวัณศิริ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องหอพักกับการพัฒนานิสิตระดับอุดมศึกษา พบว่า การดำเนินงานหอพักได้จัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพัก ได้แก่ ห้องพยาบาล ห้องอ่านหนังสือ ห้องดูโทรทัศน์ ห้องทำอาหารบ้าน เป็นต้น รวมทั้งการดูแลความปลอดภัย โดยจัดอาจารย์ประจำหอพักและเวรยาม นิสิตและผู้ปกครองส่วนใหญ่พอใจการจัดสภาพแวดล้อมของหอพัก

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หอพักนิสิตของมหาวิทยาลัยจึงควรจะเป็นสถานที่ที่ให้ความปลอดภัยกับผู้พักอาศัยสามารถเดินทางไปมาได้ตลอด 24 ชั่วโมง

สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ เช่น เครื่องซักผ้า โทรทัศน์ ฯลฯ ไว้ให้บริการในการวางแผนการก่อสร้างห้องพัก จึงควรจะมีบุคคลในฝ่ายต่างๆ เข้าร่วมประชุมวางแผนพร้อมกันเพื่อให้ได้รูปแบบ ลักษณะของที่พักออาศัยที่เหมาะสมและใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ห้องพักที่ดีนั้น ควรตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมสะดวกในการเดินทางไม่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม โรงงานหรือสถานเริงรมย์ต่างๆ ควรอยู่เป็นเอกเทศมีรั้วรอบขอบชิด มีบริเวณกว้างขวางพอสมควร มีสนามหญ้าและที่นั่งเล่น ตัวอาคารควรวางในทิศทางที่เหมาะสม ในการที่จะจับแสงแดดและทิศทางลมเพื่อสุขภาพพลานามัยของผู้พักอาศัยลักษณะของห้องพักควรจะต้องมีการปรับปรุงได้ เช่น มีฝ้าผนังที่เคลื่อนย้ายได้ เครื่องแต่งห้องไม่ติดผนัง เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษามีสิทธิ์ที่จะจัดสิ่งของภายในห้องตามความต้องการได้ ส่วนห้องรับแขกควรอยู่ด้านหน้าของตัวอาคาร มีชุดรับแขก หนังสือพิมพ์ ห้องน้ำ ห้องส้วมต้องสะอาด และมีจำนวนเพียงพอแก่ผู้พักอาศัย นอกจากนี้ควรมีห้องอาหารและห้องครัว มีบริการด้านสังคม สันทนาการ ห้องกีฬาในร่ม (ศรีรัตน์ จันทรสมวงศ์. 2530 : 25-30)

สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

แอสติน (Astin. 1968 : 67) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางด้านการบริหารที่เป็นสิ่งเราได้แก่ นโยบายการบริหารงานของสถาบันโดยเฉพาะเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับของสถาบัน ซึ่งสถาบันจะต้องสื่อสารให้นิสิตทั่วไปได้ทราบ เพราะการรับรู้เกี่ยวกับกฎข้อบังคับต่างๆ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับนิสิต

ระบบบริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ถ้าระบบบริหารเหมาะสมและมีประสิทธิภาพจะช่วยให้นิสิตเกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ ซึ่งระบบบริหารที่ดีจะต้องพยายามให้สถาบันมีอิสระในด้านดำเนินงาน เปิดโอกาสให้คณาจารย์และนิสิตมีส่วนร่วมทางวิชาการ (วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2518 : 40) ดังนั้น ฝ่ายบริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจหลักการบริหาร เพื่อสามารถบริหารสถานศึกษาให้เต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งมิตรภาพและนำไปสู่ผลผลิตทางการศึกษา ซึ่งป๋วย อึ๊งภากรณ์ (2517 : 53 - 55) ได้กล่าวว่า การบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ดีและเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ควรมีปัจจัยที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังนี้

1. มีนิสิตที่ประกอบไปด้วยสติปัญญาพื้นฐานดีพอสมควร
2. มีนิสิตที่มีความชอบในสาขาที่ตนเรียนมิใช่ว่าขอให้เรียนในมหาวิทยาลัย

เท่านั้น

3. มีอาจารย์ดีพอและมีอาจารย์ประจำมากพอ เมื่อเทียบกับจำนวนนิสิต
4. มีบรรยากาศอันเหมาะสมสำหรับเป็นสำหรับการศึกษา ค้นคว้าและวิจัย
5. มีวิธีสอนที่ส่งเสริมให้มีวิชาความรู้แตกฉาน ไม่ใช่ส่งเสริมแต่การท่องจำ
6. มีการประสานงานระหว่างสาขาวิจัยต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรอบรู้ทั้งภายใน

และภายนอกของสาขาวิชา

7. มีระบบบริหารที่ดีและเป็นระบบที่มีสมรรถภาพหรือประสิทธิภาพ

ดังนั้น การจัดดำเนินงานหอพักนิสิต จึงต้องควรคำนึงถึงการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาดตนเองเต็มกำลัง โดยจะต้องรู้จักวางแผนกำหนดโครงการอำนาจหน้าที่ การจัดบุคลากร การประสานงานและการงบประมาณ (วิชา เพชรขาว. 2531 : 23) นอกจากนี้การบริหารงานหอพักต้องแบ่งบุคลากรออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายจัดการหอพักนิสิตและฝ่ายที่ปรึกษาหอพักนิสิต บุคลากรฝ่ายจัดการหอพักนิสิตต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการด้านบริการ เช่น การจัดการโรงแรม เป็นต้น ส่วนบุคลากรฝ่ายที่ปรึกษาหอพักนิสิตนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์และมีประสบการณ์ในการสอนหรือให้คำปรึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องทำการพัฒนาบุคลากรประจำของบริการหอพักนิสิต ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 14) นอกจากนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2525 : 99) ได้กล่าวถึงการจัดบริหารงานหอพักนักศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปแบ่งเป็น 2 หน่วยงานคือ

1. สำนักงานใหญ่ มีหน้าที่อยู่ 4 หน่วยงาน
 - 1.1 ธุรกิจ รับใบสมัคร ตอบจดหมาย จัดหอพัก จัดนักศึกษาเข้าอยู่หอพัก
 - 1.2 บุคลากร ดูแลเจ้าหน้าที่ คณงานการโรงช่างเทคนิคทำงานเกี่ยวกับหอพัก
 - 1.3 สวัสดิการ บริหารกิจกรรมต่าง ๆ
 - 1.4 การเงิน เก็บเงิน ออกใบเสร็จ คำนวณเงินค่าประกัน รับเรื่องขอผ่อนผัน

การชำระเงิน

2. สำนักงานประจำแต่ละหอพัก

เพื่อทำหน้าที่ให้ความสะดวกสบายต่าง ๆ แก่ผู้อาศัย มีเจ้าหน้าที่ประจำหอพักอย่างน้อย 1 คน เพื่อเป็นผู้ประสานงานระหว่างสำนักงานใหญ่และสำนักงานประจำหอพัก เจ้าหน้าที่ควรจะทำเต็มเวลาและไม่ควรเป็นอาจารย์ มีหน้าที่ดังนี้

- 2.1. ติดต่อประชาสัมพันธ์
- 2.2. ทำงานธุรการ รับใบสมัคร ประสานงานกับสำนักงานใหญ่
- 2.3. ควบคุมงานภารโรง
- 2.4. คุมกุญแจหอพักทั้งหมด
- 2.5. ดูแลอุปกรณ์ต่าง ๆ ในหอพัก เช่น อุปกรณ์กีฬา
- 2.6. ดูแลอุปกรณ์ ความสะดวกของหอพัก เช่น พัดลม โทรทัศน์ เป็นต้น
- 2.7. ดูแลความสะอาดและความสงบเรียบร้อยภายในหอพัก

นอกจากนี้ ดี โคสเตอร์ และเมเบิล (จุฑารัตน์ ทับทอง. 2538 : 11 ; อ้างอิงจาก De Coster and Mable 1974 : 18) ได้เสนอความเห็นว่าการดำเนินงานหอพักจะมีงาน 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายจัดการ และฝ่ายให้คำปรึกษา ฝ่ายจัดการจะรับผิดชอบในเรื่องการจัดที่พักอาศัยและอาหารส่วนฝ่ายให้คำปรึกษาจะประกอบด้วยคณะที่ปรึกษาหอพัก ซึ่งมีหน้าที่ในการแนะนำและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตโดยทั้ง 2 ฝ่าย จะทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ

ในส่วนของคุณสมบัติของบุคลากรหอพักหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบควรจะเป็นผู้มีอิทธิพลไม่ตรี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความเมตตากรุณา ยินดีที่จะช่วยเหลือเข้าใจผู้อื่นปรับตัวเข้ากับสังคมได้ (ศรีรัตน์ จันทรสมวงศ์. 2530 : 23) บุคลากรในสายงานหอพักจะมีจำนวนและการศึกษามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของงานหอพักของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง สถาบันอุดมศึกษาที่จัดหอพักเพียงเพื่อให้บริการด้านที่พักอาศัยแก่นิสิตก็ไม่จำเป็นต้องใช้บุคลากรจำนวนมากแต่สถาบันที่มีวัตถุประสงค์จะใช้หอพักเพื่อประโยชน์ทั้งด้านที่พักอาศัยด้านการพัฒนาและเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน จะต้องมีบุคลากรหลายระบบที่มีจำนวนเพียงพอ (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2525 : 95) นักแนะแนวผู้จัดทำโครงการเป็นผู้รักษาระเบียบวินัยและเป็นผู้นำในหอพัก

อัปคราฟท์ (จุฑารัตน์ ทับทอง. 2537 : 38-39 ; อ้างอิงจาก Upcraft. 1982 : 52) ได้เสนอเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินบุคลากรประจำหอพัก ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ประการ

1. ประโยชน์ที่ได้รับ (Availability) ทำให้ทราบว่านิสิตได้รับรู้ว่าคุณภาพประจำหอพักได้ให้ประโยชน์กับพวกเขาเต็มที่ในระยะเวลาเย็นหรือไม่
2. เป็นบุคคลที่นำเข้าไปติดต่อขอความช่วยเหลือ สามารถให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพหรือไม่ (Approachability)
3. เป็นผู้ที่ให้ข้อมูลหรือติดต่อตลอดจนอำนวยความสะดวกได้ดีเพียงใด (Information and Approachability)
4. เป็นผู้ซึ่งนิสิตได้ดีเพียงใด (Student Conduct)
5. เป็นผู้สร้างบรรยากาศให้กับหอพักได้ดี (Floor Atmosphere)
6. เป็นผู้สนับสนุนโครงการให้เกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด (Programming)

✳️ หอพักนิสิตจะมีนิสิตอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก การบริหารงานจำเป็นต้องมีระเบียบและแนวทางปฏิบัติให้นักศึกษาสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขโดยทั่วไประเบียบหอพักจะประกอบด้วยข้อปฏิบัติและข้อห้ามในระหว่างที่นิสิตอยู่ในหอพักข้อปฏิบัติเป็นข้อแนะนำให้นิสิตปฏิบัติตาม ส่วนข้อห้ามก็ คือ กฎหรือข้อบังคับที่ห้ามนิสิตประพฤติหรือกระทำการใดอย่างหนึ่งซึ่งระเบียบหอพักจะต้องทันสมัยสามารถปฏิบัติได้และมีมากพอ (สำเนา ขจรศิลป์. 2525 : 95)

ในด้านการปกครองและกฎระเบียบของหอพักในระยะแรกๆ ดังได้กล่าวแล้วว่า มีลักษณะเป็นแบบพ่อปกครองลูก หอพักนิสิตหญิงอาจจะระเบียบวินัยเคร่งครัดมากกว่าหอพักนักศึกษาชาย แต่สังคมในปัจจุบันซึ่งสถานการณ์ต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป คือ มีความเป็นอิสระเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ผู้บริหารมองเห็นความสำคัญของหอพักในการที่จะช่วยพัฒนา นิสิตมากขึ้น จึงมีการเลือกตั้งคณะกรรมการนิสิตเป็นผู้ดำเนินการบริหารหอพักภายใต้การดูแลของอนุสาสหหอพัก (เยาวลักษณ์ คัดโนภาส, 2523 : 272 - 276) ซึ่งอนุสาสหหอพักนี้ควรจะ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ให้ความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้พักอาศัย มีเวลาให้นิสิต พอสสมควรกฎระเบียบต่างๆ ของหอพัก ควรปรับปรุงให้ทันสมัยและอยู่ในลักษณะปฏิบัติได้ (ศรัณย์ ดำริสุข. 2517 : 89) ควรยกเลิกระเบียบต่างๆ ที่ขัดต่อการส่งเสริมให้นิสิตได้เป็นผู้ใหญ่ เช่น การบังคับเวลากลับเข้าสู่หอพัก เป็นต้น (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2528 : 10) ในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมหาวิทยาลัย ควรจะให้นิสิตที่อยู่ในหอพักได้มีส่วนร่วมในการ กำหนดกฎเกณฑ์ข้อบังคับรวมทั้งนโยบายเกี่ยวกับความเป็นอยู่ภายในหอพัก โดยอาจจะจัดตั้ง เป็นคณะกรรมการประจำหอพักเพื่อการปกครองตัวเองของนิสิตจัดงานในหอพักให้เป็นระบบ (System Approach) รวมทั้งให้มีการจำแนกลักษณะงาน (Job Description) ของเจ้าหน้าที่

และกรรมการแต่ละชุดให้เด่นชัดด้วย (ทองเรียน อมรัชกุล. 2525 : 53)

เชียรศรี วิวิธสิริและคณะ. (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของนิสิตโครงการเพชรในตมเกี่ยวกับเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ในหอพักนิสิตเพชรในตม ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นิสิตโครงการเพชรในตมรุ่นที่ 2-5 ทั้งหมด ที่พักอาศัยอยู่ร่วมกันในหอพักในปีการศึกษา 2533 มีความต้องการโดยรวม คือ ให้ฝ่ายต่าง ๆ ปฏิบัติ หรือ ดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. ฝ่ายวิชาการ ต้องการให้จัดหาหนังสือพิมพ์มาบริการแก่นิสิตทุกวันมากที่สุด รองลงมาคือ ให้จัดหาหนังสือเรียนมาไว้ในห้องสมุดของหอพักให้มากขึ้นและให้จัดป้ายนิเทศวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่มีความต้องการต่ำสุดคือ จัดให้มีการโต้วาที
2. ฝ่ายพยาบาล ต้องการให้จัดหายาให้เพียงพอกับความต้องการของนิสิตมากที่สุด รองลงมาคือ ให้ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลดูแลและนำคนป่วยไปรับการรักษาพยาบาลที่ห้องพยาบาลและโรงพยาบาล ส่วนเรื่องที่มีความต้องการต่ำสุด คือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ด้านสาธารณสุข
3. ฝ่ายพัสดุ ต้องการให้มีระบบป้องกันอัคคีภัยภายในหอพักที่สุด รองลงมา คือ ให้จัดหาที่วางรองเท้าเพิ่มขึ้นให้เพียงพอและเหมาะสม ให้ตรวจสอบและติดต่อเพื่อซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ให้จัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ของหอพักให้เป็นระเบียบและสะดวกในการนำไปใช้ ส่วนเรื่องที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งไว้ให้พร้อม
4. ฝ่ายสวัสดิการ ต้องการให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบของหอพักให้เหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือ ให้ประสานและร่วมมือกับฝ่ายพัฒนาในการทำความสะดวกหอพักให้ดูแลอำนวยความสะดวกเรื่องน้ำดื่มของนิสิตภายในหอพัก ส่วนเรื่องที่ต้องการต่ำสุดคือ ยกเลิกกฎระเบียบเรื่องการรับประทานอาหารในห้องรับแขก
5. ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ต้องการให้รับผิดชอบเขียนไวท์บอร์ดประกาศข่าวของหอพักให้เป็นระบบและสวยงามมากที่สุด รองลงมาคือ ให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการต้อนรับผู้มาเยือนหอพักให้ดียิ่งขึ้น ให้จัดทำกล่องรับความคิดเห็นของนิสิตโครงการเพชรในตม ส่วนเรื่องที่ต้องการต่ำสุด คือ ให้ประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
6. ฝ่ายกีฬาและสันทนาการ ต้องการให้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม

กลุ่มสนใจในเรื่องดนตรี นันทนาการในรูปแบบต่างๆ มากที่สุด รองลงมาคือให้จัดหารูปแบบในการฝึกกายบริหารให้ต่างจากเดิม จัดหาสถานที่ให้เล่นกีฬาและจัดหาอุปกรณ์กีฬาประเภทต่างๆ เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ ปิงปอง ส่วนเรื่องที่ต้องการต่ำสุด คือ ให้เข้มงวดในการวิ่งออกกำลังกายตอนเช้าอย่างสม่ำเสมอ

7. ฝ่ายพัฒนาและหาทุน ต้องการให้ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญรอบบริเวณหอพักและดูแลรดน้ำต้นไม้ของหอพักอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด รองลงมา คือ ให้เน้นพัฒนาด้านจิตใจหรือคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านวัตถุให้ตกแต่งดูแลสวนไม้ประดับให้สวยงาม ส่วนเรื่องที่ต้องการต่ำสุด คือ จัดให้มีกิจกรรมค่ายวันเด็กทุกปี

8. ฝ่ายศิลป์ ต้องการให้จัดทำมุมศิลปะมากที่สุด รองลงมาคือ ให้ตกแต่งห้องให้ตกแต่งสวน บริเวณรอบอาคาร ส่วนเรื่องที่ต้องการต่ำสุด คือ ให้จัดทำสื่อกีฬาเพชรในตม

ลำดับน้ำหนักความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ในหอพัก จากมากไปน้อย ได้แก่ ฝ่ายพัสดุ ฝ่ายพัฒนาและหาทุน ฝ่ายประชาสัมพันธ์ฝ่ายพยาบาล ฝ่ายศิลป์ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกีฬาและนันทนาการและฝ่ายสวัสดิการ

สมหญิง สารโกศล. (2535 : บทคัดย่อ) ได้สำรวจเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานหอพักนิสิตของมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า การบริหารงานหอพักในปัจจุบันยังขาดความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการ ขวัญและกำลังใจของผู้ให้บริการไม่ดี เพราะการพิจารณาความดีความชอบไม่ต่อเนื่อง สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อย ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตไม่ดี อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ยังไม่รู้หน้าที่ของตนเอง สำหรับอาคารหอพักส่วนใหญ่มีสภาพเก่าไม่ค่อยได้รับการปรับปรุง มีความแออัดเกินไปเพราะพบว่าภายในห้องพักอยู่กันห้องละ 3 คน และห้องพักเป็นที่ดูตำรา นอกจากนี้ กมลเส อิมโอชา. (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเชิงประเมินหอพักศึกษิตินิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการบริหารงาน หอพักมีการบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการจำนวน 2 ชุด คือ คณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการบริหารหอพัก มีผู้จัดการเป็นผู้รับผิดชอบในฝ่ายจัดการ การวิเคราะห์ตามหลักการบริหาร พบว่า ควรมีการปรับปรุงในด้านการวางแผนของคณะกรรมการนโยบายการจัดแบ่งหน้าที่และการประสานงานในฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาและฝ่ายจัดการส่วนการจัดบุคลากร การสั่งการ การรายงานและงบประมาณนั้นเป็นไปตามหลักการบริหาร ในด้านการดำเนินงานหอพักสามารถดำเนินงานในลักษณะธุรกิจการให้บริการที่มีได้แสวงหากำไรสามารถเลี้ยงตัวเองได้คุ้มค่ากับการลงทุนแต่ยัง

ขาดความรวดเร็วเหมือนธุรกิจเอกชนสามารถคืนเงินทุนตามแผนที่วางไว้และมีแนวโน้มว่าสามารถใช้คืนเงินทุนได้หมดตามระยะเวลาที่กำหนด นิสิตทุกคนมีสิทธิในการเข้าพักอาศัยโดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาเป็นการเข้าพักในระบบหมุนเวียนที่กำหนด นิสิตทุกคนมีสิทธิในการเข้าพักอาศัยโดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาเป็นการเข้าพักในระบบหมุนเวียนทุกปี แต่หอพักยังขาดบรรยากาศที่จะกระตุ้นเร้าต่อการเป็นหอพักเพื่อการเรียนรู้ ตามปรัชญาของหอพักศึกษาชนิดนี้เป็นอย่างดี ในด้านการใช้ชีวิตของนิสิตในหอพัก พบว่า นิสิตอยู่รวมกันในห้องพักแบบคณะ คือ หลากหลายคณะสาขาวิชาและระดับการศึกษามีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านการดำเนินชีวิตและด้านวิชาการแต่อยู่ในลักษณะกลุ่มๆ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยยังมีน้อยมาก

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลให้ระบบการบริหารมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานภารกิจต่าง ๆ นโยบายการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎระเบียบต่างๆ ของสถาบันควรมีการสื่อสารให้นิสิตทั่วไปในสถาบันได้รับทราบเพราะเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับนิสิตมาก นอกจากนี้ควรให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางเกี่ยวกับการพัฒนาตัวเองด้วยการบริหารที่ดีต้องมีความยืดหยุ่น ไม่ยึดติดในรูปแบบมากเกินไป รูปแบบการจัดองค์การควรจะมีมีความยืดหยุ่นพอที่จะปรับเปลี่ยนได้เสมอ

สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการ

คุนทซ์ และโอดอนเนลล์ (Koontz and O'Donell. 1973 : 191) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการว่า คือผลประโยชน์ที่หน่วยงานหรือสถาบันจัดให้บุคลากรเป็นการให้กำลังใจและบำรุงขวัญ เช่นการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและสะดวกสบาย

ความจำเป็นในการจัดสวัสดิการ

สวัสดิการในภาวะการณ์ปัจจุบันนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญถ้าพิจารณาถึงความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์ (เรียงชั้น หมิ่นชนะและคณะ. 2539 : 20 ; อ้างอิงจาก Peter Stratton and Nicky.1994 : 85) จะพบว่ามาสโลว์ได้สรุปลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์จากลำดับความต้องการเบื้องต้นจนถึงความต้องการลำดับสูงสุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs to have adequate, Food, water shelter etc.) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานต่ำสุดของมนุษย์ ซึ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย ฯลฯ ซึ่งเป็นความต้องการที่มนุษย์ต้องการได้รับการตอบสนองก่อนสิ่งอื่นใดจนเป็นที่พอใจแล้วจึงจะแสวงหาความต้องการด้านอื่นต่อไป

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs to have secure and free from danger) มนุษย์ทุกคนต้องการได้รับความคุ้มครองจากอันตรายทั้งปวง การขู่เข็ญ และการสูญเสีย ดังนั้นสิ่งที่เขาต้องการเมื่อเข้าทำงานในสถานประกอบการ คือ การประกันความปลอดภัยและความคุ้มครอง

3. ความต้องการความรัก ความอบอุ่นและความมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ (Social Needs to have friend and be accepted by others) ซึ่งเป็นความต้องการทางด้านจิตใจ โดยมนุษย์ทุกคนต้องการได้เข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน การมีมิตรภาพและความรักต่อกัน

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและการยกย่องสรรเสริญในสังคม (Self - Esteem to have confidence and self respect) ประกอบไปด้วยความต้องการที่จะมีความเข้มแข็ง เชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นอิสระเสรีภาพ และความต้องการชื่อเสียง ตำแหน่งฐานะการรับรองและความชื่นชมนับถือจากผู้อื่น

5. ความต้องการความสำเร็จและความสมหวังในชีวิต (Self – Actualization developing all one's potential) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เช่นความต้องการที่จะพัฒนาตนเองอย่างไม่หยุดยั้งทั้งด้านความคิดและการสร้างสรรค์ เป็นต้น

ปัญญา ชือสัตย์. (2542 : 33) ได้สรุปลักษณะการจัดสวัสดิการแก่นิสิตต้องให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร
2. ที่พักอาศัย สถานพยาบาล ไปรษณีย์โทรศัพท์ ร้ายขายหนังสือ อุปกรณ์การเรียน และพาหนะในการเดินทาง
3. ปัจจัยที่แก้ปัญหาและอุปสรรคในการเรียน เช่น คู่มือนักเรียนใหม่ บริการแนะแนว การให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบต่างๆ
4. ปัจจัยที่สนับสนุนการประกอบอาชีพในอนาคต เช่น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับ

ตลาดแรงงานอาชีพต่างๆ การอบรมการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสมัครงานและการจัดหางานให้นิสิตที่จะจบการศึกษา

5. ปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ ความรู้ทางวิชาการ มีคุณธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม คือ การสนับสนุนการทำกิจกรรมประเภทต่างๆ

งานสวัสดิการเป็นงานที่เกี่ยวกับผลประโยชน์และการบริการ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้กับนิสิตในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ เพื่อบำรุงขวัญและเสริมสร้างกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน สวัสดิการอาจเป็นเงินหรือให้บริการความสะดวกสบายต่างๆ แต่ต้องให้เป็นการพิเศษเพิ่มเติม เช่น สวัสดิการด้านหอพัก ความปลอดภัย หุ่นและการจัดหางาน ด้านสุขอนามัย ด้านการให้การปรึกษาและแนะแนว การให้สวัสดิการนิสิตในหอพักควรจะต้องจัดสวัสดิการที่ดีต้องมีคุณภาพและส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต (ทองเรียน อมรัชกุล. 2525 : 53)

สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย

การมีสุขภาพอนามัยที่ดีเป็นพื้นฐานสำคัญของชีวิตบุคคลจะมีความเจริญเติบโต มีความสุขและมีความสำเร็จในการทำกิจการใดๆ ด้วยดีนั้นต้องเป็นบุคคลที่มีสุขภาพอนามัยดี การศึกษาเล่าเรียนก็เช่นเดียวกันกับกิจการอื่นๆ คือ จะมีความก้าวหน้าประสบความสำเร็จเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับสุขภาพของผู้เรียน นอกจากนั้นการศึกษายังมีจุดมุ่งหมาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะในการรักษาสุขภาพให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงตลอดไปอีกด้วย สุขภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญควบคู่กับการศึกษามาเป็นเวลายาวนาน (สำเนา ขจรศิลป์. 2539 : 205) การจัดดำเนินงานด้านสุขอนามัยในสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยทั่วไปยังไม่มี ความสมบูรณ์เท่าที่ควร การดำเนินงานส่วนใหญ่จะเน้นหนักทางด้านการแก้ปัญหาสุขภาพอนามัยมากกว่าการส่งเสริมและการป้องกัน การกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริการด้าน สุขอนามัยให้สอดคล้องกับหลักวิชาการอย่างชัดเจนจึงมีความสำคัญมากในเดือนเมษายน พ.ศ. 2504 สมาคมบริการอนามัยในสถาบันอุดมศึกษาอเมริกัน (สำเนา ขจรศิลป์. 2537 : 207 ; อ้างอิงจาก American College Health Association. 1961 : unpagged) ได้กำหนด วัตถุประสงค์ด้านสุขภาพอนามัยในสถาบันอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีนิสิตมีเจตคติที่ดีในเรื่องสุขภาพอนามัย
2. เพื่อช่วยเสริมสร้างสุนทรีย์ ทั้งด้านส่วนตัว และส่วนรวมให้แก่ นิสิต
3. เพื่อจัดสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาให้ถูกสุขลักษณะและมี

ความปลอดภัย

4. เพื่อให้การศึกษาด้านสุขศาสตร์แก่นิสิต
5. เพื่อจัดบริการรักษาพยาบาลทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
6. เพื่อจัดบริการในด้านการป้องกันโรคอันอาจเกิดขึ้นกับบุคคลในสถาบัน

อุดมศึกษา ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

7. เพื่อจัดให้มีการค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาขั้นพื้นฐานในด้านสุขภาพของบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา

ธีรยุทธ์ เสนิงส์ ณ อยุธยา. (2526 : 74-75) ได้กำหนดขอบเขตการให้บริการด้านสุขภาพอนามัย ดังนี้

1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
2. บริการตรวจสุขภาพนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน
3. การควบคุมโรคติดต่อ
4. การปฐมพยาบาล
5. การจัดและบริการอาหาร
6. การจัดโครงการสวัสดิภาพของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

การบริการสุขภาพอนามัย บริการนี้จัดขึ้นเพื่อดูแลรักษาตลอดจนการป้องกันและแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองและของชุมชนซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บที่บั่นทอนความสามารถในการเรียนของนิสิต ดังนั้น การจัดการดำเนินงานเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยจึงมีความสำคัญมาก ดังที่ ชวลิต พุทธรังษี (2528 : 24) ได้สรุปความสำคัญดังนี้

1. ช่วยให้เด็กมีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคมอันจะมีผลช่วยให้เด็กมีความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน มีความเจริญงอกงามทางสมองสูง ทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ดี

2. ช่วยปลูกฝังสร้างเสริมสุนทรีย์และเจตคติให้แก่เด็กตั้งแต่เล็ก พฤติกรรมทางด้านอนามัยเหล่านี้ก็จะติดตัวเด็กไปจนโต เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็จะเป็นผู้มีพฤติกรรมทางด้านสุขภาพอนามัย ที่มีและถูกต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและถูกต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม

3. ช่วยให้อายุยืน การที่คนเรามีสุขภาพอนามัยที่ดีก็จะลดอัตราการตายให้น้อยลง มนุษย์เราก็จะมีอายุยาวขึ้น ตลอดจนการลดการเจ็บป่วยและการรักษาพยาบาลลงด้วย

4. ทำให้ฝ่ายที่ทำงานร่วมกันในการที่จะสร้างเสริมสุขภาพที่ดีให้แก่เด็กมีความเข้าใจที่ดีต่อกัน ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ต่างฝ่ายต่างเข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนและพยายามทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด

การบริการด้านสุขภาพอนามัยต้องจัดบริการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่นิสิต (สำนักปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 26) ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีการตรวจสุขภาพนิสิตใหม่เมื่อรับเข้าเป็นนิสิต
2. จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีแก่นิสิตแพทย์ นิสิตพยาบาลนิสิตทันตแพทย์ และนักกีฬาของสถาบันอุดมศึกษา
3. จัดให้มีการสร้างภูมิคุ้มกันโรคแก่นิสิตเมื่อเกิดโรคระบาด
4. ให้การปรึกษาแก่บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการสุขาภิบาลอาหารและสิ่งแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา
5. ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน การรักษาโรคและการส่งเสริมสุขภาพแก่นิสิต
6. ให้บริการปัจจุบันพยาบาลและบริการตรวจรักษาโรคแก่นิสิต มีการจัดเตรียมความพร้อมในการส่งต่อผู้ป่วยเข้ารับการรักษา พร้อมทั้งมีการประสานงานกับสถานพยาบาลในพื้นที่ใกล้เคียง
7. ให้บริการเภสัชกรรมที่จำเป็นแก่นิสิต
8. ให้บริการหรือติดต่อบริการทันตกรรมแก่นิสิต

การให้บริการด้านสุขภาพอนามัยเป็นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานที่มหาวิทยาลัยต้องจัดให้กับนิสิต การบริการด้านสุขภาพอนามัยขึ้นอยู่กับนโยบายผู้บริหารของสถาบัน ปัจจุบันการให้บริการมักจะเน้นไปในด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้นมากกว่าการป้องกันและการส่งเสริมสุขภาพอนามัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

สวัสดิการด้านความปลอดภัย

ความปลอดภัยของนิสิตและบุคลากรในสถาบันการศึกษามีความสำคัญยิ่ง การจัดสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษาให้ปลอดภัย จะทำให้นิสิตได้รับประสบการณ์ตรงในการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมความปลอดภัยโดยสถาบันการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความสะดวกความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อม

พัชนี กุศลภรณ์ (2541 : 7) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความปลอดภัย (safety)

หมายถึง ความปราศจากความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา ในทศวรรษหน้า การดำเนินงานส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษาในทศวรรษหน้า จากการรวบรวมแนวคิดของนักวิชาการของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เข้าร่วมสัมมนาเพื่อหาแนวทางส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในทศวรรษหน้า (เอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์.

2539 : 132-134) พบสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย ควรจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ให้สะอาด ปลอดภัย ควรจัดให้มีการจราจรภายในสถาบันการศึกษา เพื่อฝึกนิสัยให้รู้จักเดินทางด้วยความปลอดภัยและมีการจัดตั้งมาตรฐานขั้นต่ำในเรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมในสถาบันศึกษา ควรสร้างระเบียบวินัยให้นิสิตในเรื่องการทิ้งขยะมูลฝอย โดยต้องจัดที่รองรับไว้ให้เพียงพอโดยมาตรการเรื่องการตรวจสอบ บำรุงรักษาและปรับปรุงอาคาร วัสดุอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในสถาบันการศึกษาให้ปลอดภัย

2. ด้านการจัดบริการความปลอดภัย ควรจัดให้มีบริการรับ-ส่งนิสิต โดยกำหนดให้เป็นมาตรการหรือกฎระเบียบจัดให้มีบริการรักษาพยาบาล โดยมีพยาบาลหรือครู ที่มีพื้นฐานทางด้านพยาบาลอยู่ประจำห้องพยาบาลและควรจัดมาตรฐานขั้นต่ำในเรื่องการสุขาภิบาลอาหารในสถาบันการศึกษา โดยมีการประสานงานกับโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลต่างๆ เพื่อช่วยเหลือด้านการรักษาพยาบาลกรณีเกิดอุบัติเหตุขึ้น และควรจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุ เช่น เครื่องดับเพลิง

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ควรจัดให้มีการเรียนการสอนเนื้อหาสวัสดิศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งหลักสูตรควรจัดให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต โดยครู อาจารย์ หรือผู้ทำหน้าที่สอนเนื้อหาสวัสดิศึกษา ควรมีพื้นฐานความรู้หรือมีคุณวุฒิทางด้านสวัสดิศึกษาโดยตรง ในระดับอุดมศึกษาควรจัดหลักสูตรให้มีวิชาเอกด้านการจัดความปลอดภัยในโรงงานหรือสำนักงานจะช่วยปลูกฝังจิตสำนึกความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งครูหรือผู้สอนเนื้อหาสวัสดิศึกษา ควรปฏิบัติตนเพื่อเป็นอย่างที่ดีในการส่งเสริมความปลอดภัยและควรปรับปรุงวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ เน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรม

4. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย ควรจัดให้นิสิตอาสาสมัครทำงานด้านความปลอดภัย โดยจัดตั้งชมรมส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อจัด

กิจกรรมต่างๆ เช่น การหาข่าว การจัดทำป้ายนิเทศ การรณรงค์ป้องกันอัคคีภัยและการลดปัญหามลภาวะต่างๆ และจัดโครงการคุ้มครองผู้บริโภค ในสถาบันอุดมศึกษาและควรจัดให้มีการฝึกปฏิบัติด้านความปลอดภัย เช่น การฝึกซ้อมหนีไฟ การฝึกซ้อมเมื่อเกิดแผ่นดินไหว เป็นต้น

5. ด้านการบริหารและดำเนินงานด้านความปลอดภัยควรจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา ซึ่งจะประกอบด้วยแผนการบังคับบัญชาการสื่อสาร การอพยพเคลื่อนย้าย การรักษาพยาบาล การฝึกซ้อมหนีภัยต่างๆ และควรจัดให้มีผู้ดูแลด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยจัดให้มีการฝึกอบรมหรือสัมมนาผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความปลอดภัย อีกทั้งควรจัดตั้งโครงการนาร่อง “การจัดความปลอดภัยในสถานศึกษา” ในสถานศึกษา ดังนั้น ควรผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดดำเนินงานด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการ

✓ เอมอัชมา วัฒนบุรณนท์. (2539 : 97) ได้สรุปลักษณะด้านความปลอดภัยของหอพักนิสิตควรพิจารณา ดังนี้

1. หอพักควรตั้งให้อยู่ห่างจากอาคารเรียนอาคารประกอบต่างๆ หรือห่างไกลจากสิ่งรบกวน ไกลจากริมถนนใหญ่
2. หอพักควรสร้างให้สูงไม่เกิน 2 ชั้น สำหรับเด็กและสูงไม่เกิน 3 ชั้น สำหรับเด็กโต หากจำเป็นต้องสร้างจำนวนชั้นสูงหลายๆ ชั้น จะต้องจัดให้มีทางออกฉุกเฉินหรือบันไดหนีไฟด้วย
3. ภายในตัวอาคารควรจัดให้เป็นสัดส่วน เช่น แยกห้องนอน ห้องอ่านหนังสือ ห้องรับแขก ฯลฯ
4. ควรจัดให้มีการดูแลรักษาความสะอาดและตรวจตราเรื่องความปลอดภัยภายในบริเวณหอพักเป็นประจำ
5. จัดให้มีระบบป้องกันอัคคีภัย มีอุปกรณ์ดับเพลิงขั้นต้น มีการฝึกหนีไฟและฝึกดับเพลิง

จากเอกสารดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ความไม่ปลอดภัยต่างๆ ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพสวัสดิภาพ ชีวิตและทรัพย์สินของนิสิต ส่วนใหญ่มักเกิดจากพฤติกรรมของคนเรา การสร้างจิตสำนึกแห่งความปลอดภัยและรู้จักปฏิบัติให้ถูกต้องจะช่วยลดความเสี่ยงได้

สวัสดิการด้านการจัดหางาน

ในทศวรรษที่ผ่านมา ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง ประสบปัญหาการว่างงาน และบัณฑิตเป็นจำนวนมากต้องยอมทำงานในหน้าที่ ซึ่งไม่ตรงกับความสามารถของตนเองหน่วยงานของรัฐหลายแห่งได้ให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว และให้การสนับสนุนในการพัฒนาโครงการแนะแนวอาชีพเพื่อให้บริการแก่นิสิต การจัดหางานเป็นส่วนหนึ่งของงานแนะแนวซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญมาก โดยเฉพาะในวงการศึกษา สถาบันการจัดหางานในสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการจัดหางานไว้ 3 ประการ (สำเนา ขจรศิลป์. 2537 : 282 - 283) คือ

1. เป็นฝ่ายประสานความสัมพันธ์ ระหว่างฝ่ายวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา กับสังคมภายนอกและช่วยให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน
2. ช่วยนิสิตสำรวจขอบข่ายของอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความสนใจและบุคลิกภาพของนิสิต ซึ่งจะทำให้นิสิตพอใจในอาชีพและประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
3. ช่วยนิสิตที่มาจากชุมชน ซึ่งโดยทั่วไปไม่ค่อยมีโอกาสในสังคมให้มีโอกาสประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับตนเอง

บริการจัดหางานในสถาบันอุดมศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของบริการแนะแนวของกิจการนิสิต หน้าที่หลักของบริการจัดหางาน คือ การช่วยจัดหางานให้ผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตน นอกจากนั้นบริการจัดหางานยังมีหน้าที่ ช่วยจัดหางานพิเศษให้นิสิตได้ทำในเวลาว่างหรือในระหว่างปิดภาคฤดูร้อน เพื่อช่วยให้นิสิตมีรายได้พิเศษและยังเป็นการช่วยให้นิสิตมีประสบการณ์ในการทำงานเพิ่มขึ้นอีกด้วย บริการจัดหางานในสถาบันอุดมศึกษาจึงมีประโยชน์ต่อนิสิตเป็นอันมาก นอกจากจะช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้มีงานทำ ยังเป็นการสร้างความนิยมให้แก่สถาบันและการดำรงอยู่ของสถาบันอุดมศึกษา (สำเนา ขจรศิลป์. 2537 : 283 – 284)

สวัสดิการด้านการให้คำปรึกษาและการให้คำแนะนำ

การให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำเป็นสิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้แก่ นิสิต เพราะในชีวิตประจำวันของนิสิตนั้นต้องเผชิญกับปัญหาหลากหลาย นับตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยจนกระทั่งถึงเรื่องใหญ่ ซึ่งนิสิตจำเป็นต้องได้รับคำปรึกษาและคำแนะนำจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้มีบุคลิกภาพที่อบอุ่นเป็นแม่เหล็กที่ดึงดูดนิสิตเข้ามาหาและที่สำคัญที่สุดนิสิตจะต้องไว้วางใจ

ระวีวรรณ ชินะตระกูล (2537 : 181) ได้ให้ความหมายของบริการให้คำปรึกษา โดยกล่าวว่า เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมแล้วนำไปสู่การป้องกันปัญหา พัฒนาสิ่งที่ตนเองปรารถนาอย่างเหมาะสม โดยที่ผู้รับบริการพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นตามมาหลังจากการตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของตน

พล แสงสว่าง (2530 : 4 – 5) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาและการให้คำแนะนำ ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้นิสิตทุกคนได้จัดสถานการณ์ในการเรียน โอกาสในการศึกษา และให้นิสิต ได้เล่าเรียนตามความต้องการตามความสามารถและความสนใจของตน
2. เพื่อช่วยให้นิสิตได้มีการตระหนักรู้ในตนเอง รวมทั้งรู้ปัญหาส่วนตัวของ นิสิตเอง ทั้งนี้เป็นสิ่งนอกเหนือของปัญหาของนิสิตและอาชีพ
3. เพื่อช่วยนิสิตที่ไม่สามารถจะเอาชนะอุปสรรคของตนเอง พร้อมกันนั้นก็ ช่วยให้นิสิต ดังกล่าว สามารถพัฒนาศักยภาพในด้านการเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. เพื่อให้ความรักความเข้าใจและให้การสนับสนุนทางด้านจิตใจตลอดจน ให้สวัสดิการโดยทั่วไปแก่นิสิตในการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จและการปกครองตนเองในมหาวิทยาลัย

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของบริการดังกล่าว ต้องจัดบริการต่างๆ ให้นิสิต (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 19) ดังต่อไปนี้

1. บริการปรึกษาเป็นรายบุคคลทั้งทางด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัว และสังคม
2. บริการปรึกษาเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือนิสิตให้สามารถแก้ปัญหาด้าน การศึกษา การพัฒนาอาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพ
3. บริการห้องสมุดอาชีพที่มีข้อมูลด้านต่างๆ เช่น อาชีพต่างๆ แนวโน้มของ ตลาดแรงงาน แหล่งฝึกอาชีพ สถานที่ประกอบอาชีพ ตำแหน่งงานที่ว่างตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับ สถานศึกษาระดับต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
4. บริการทดสอบซึ่งมีแบบทดสอบ แบบสำรวจที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ ความสนใจในอาชีพ ความถนัด ค่านิยมที่มีคุณภาพดี
5. บริการระเบียบสะสมของนิสิตที่มีข้อมูลที่ถูกต้องและทันเหตุการณ์
6. บริการจัดหางาน ทั้งการจัดหางานให้นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่และบัณฑิต

การให้คำปรึกษาและการให้คำแนะนำเป็นบริการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา
นิสิต บริการให้คำปรึกษาและการให้คำแนะนำที่ดีมีประสิทธิภาพจะช่วยให้นักศึกษาประสบ
ความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนการปรับตัว การพัฒนาบุคลิกภาพและมีทัศนคติที่ดีต่อสังคม
อาชีพและมหาวิทยาลัย

นิภา พุทธสุวรรณ (2530 : 127) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมหอพักของ
มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของผู้บริหารและนิสิตนักศึกษาหอพัก พบปัญหา
ด้านสวัสดิการหอพัก คือ ยาส้วมอยู่ประจำบ้านมีไว้บริการนิสิตนักศึกษาไม่เพียงพอ การบริการ
อุปกรณ์กีฬาและสนามกีฬาไม่เพียงพอ การบริการข่าวสารและโทรทัศน์ในหอพักมีน้อยและ
ในปีเดียวกันนี้ พรจันทร์ ล่องสกุล (2530 : 125) พบปัญหาด้านสวัสดิการหอพัก คือ ห้องสมุด
หอพักยังขาดหนังสือด้านวิชาการและ ไม่มีความสะดวกในการใช้โทรศัพท์กับภายนอกหอพัก
การจัดสวัสดิการด้านรักษาพยาบาลยังไม่เหมาะสมและการบริการซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์หอพัก
ล่าช้า และพบว่านิสิตชายและหญิงรับรู้ปัญหาด้านสวัสดิการแตกต่างกัน สำหรับวรเศรษฐ์
นิธินันต์. (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและปัญหาของนักศึกษาต่อ
การให้บริการด้านสวัสดิการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

ผลจากการศึกษาพบว่า ความต้องการของนักศึกษาต่อการให้บริการด้าน
สวัสดิการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาของ
นักศึกษาต่อการให้บริการด้านสวัสดิการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ด้านอาหาร
และหอพัก ด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ด้านกิจกรรมนักศึกษาและองค์การนักศึกษา
ด้านการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ด้านระเบียบนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ในปีเดียวกัน
ประลม ไชยสาร (2542 : 99) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติและความต้องการของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตที่มีต่อการจัดบริการนักศึกษา ในด้านสวัสดิการและบริการทั่วไป
พบว่า นักศึกษามีเจตคติและความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งอาจเป็นเพราะว่างานด้าน
สวัสดิการและบริการทั่วไปไม่แพร่หลายเท่าที่ควร การจัดบริการให้แก่นักศึกษาไม่เพียงพอกับ
ความคาดหวังของนักศึกษาในเรื่องบริการเงินกู้ยืม ห้องสุขาของมหาวิทยาลัยกับจำนวน
นักศึกษา สถานที่พักผ่อนในบริเวณมหาวิทยาลัย การจัดอำนวยความสะดวกในด้านโทรศัพท์
การจัดจำหน่ายตำรา เป็นต้น จึงทำให้นิสิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความพึงพอใจด้าน
สวัสดิการและการบริการทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การจัดสวัสดิการเป็นสิ่งที่สถาน

ศึกษาจัดเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ สวัสดิการโดยทั่วไป ภายในหอพักของประเทศไทยยังไม่สามารถสนองตอบต่อความต้องการของนิสิตเท่าที่ควร ซึ่งอาจมีสาเหตุหลายประการ คือ ขาดแคลนงบประมาณ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมด้านสังคม

สภาพแวดล้อมด้านสังคม หมายถึง สภาพของความสัมพันธ์ที่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตร่วมกันอย่างราบรื่น หรือการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับกลุ่ม โดยอาศัยการแสดงออกทางกาย วาจา ใจ ที่จะทำให้อีกบุคคลเกิดความพึงพอใจที่จะร่วมมือร่วมกันปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุด

หอพักเป็นสังคมหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา บุญร่วม ทิพย์ศรี (2525 : 25 ; อ้างถึงใน ปัทฐวรรณ อ่วมศรี. 2541 : 22) กล่าวว่า สังคม หมายถึง กลุ่มชนซึ่งอยู่ร่วมดินแดนกันมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและยอมรับนับถือตลอดจนปฏิบัติตามอยู่ภายในกรอบแห่งสถาบันและวัฒนธรรมเดียวกัน ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกันเพื่อการอยู่ร่วมกันด้วยสันติ ซึ่งจะต้องรู้จักในสิ่งที่ผู้อื่นต้องการให้ไม่ตรึงใจและให้อภัยซึ่งกันและกัน รู้จักวิธีสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและรักษามนุษยสัมพันธ์นั้นไว้ให้ยาวนานที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ นิสิตจึงจำเป็นต้องรู้จักเข้าสังคม ซึ่งถ้านิสิตสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ก็จะทำให้มีความสุข แต่ถ้าปรับตัวไม่ได้ก็จะทำให้เกิดความทุกข์ เกิดปัญหาบางคนอาจถึงกับเรียนไม่สำเร็จ สังคมในหอพักประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายอันได้แก่ นิสิต อาจารย์ ผู้ควบคุมดูแล บุคลากร เป็นต้น โดยเฉพาะนิสิตซึ่งมีความสำคัญต่อหอพักในการสร้างชื่อเสียงหรือความเสื่อมเสียมาสู่หอพักได้ (นิภา พุทธสุวรรณ. 2530 : 25. ; อ้างอิงจาก Thompson. 1969 : 147 –149) ดังนั้นนิสิตจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลดังกล่าว เพราะบุคคลดังกล่าวจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยอาศัยการแสดงออกทางกาย วาจา ใจ ที่จะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีและเกิดความร่วมมือประสานงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วยให้นิสิตปรับตัวอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ทำให้สังคมหอพักเอื้อต่อการศึกษาและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างให้นิสิตมีความพร้อมในการเผชิญโลกแห่งความจริงหลังจากสำเร็จการศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจหลักการความสัมพันธ์ที่ดี

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์

วิจิตร อวระกุล (2526 : 46) กล่าวว่า หลักพื้นฐานทั่วไปของมนุษยสัมพันธ์ คือ การเข้าใจตนเองและเข้าใจบุคคลอื่น รวมทั้งการทำให้ผู้อื่นเข้าใจตัวเราไปในทางที่ดีและสิ่งสำคัญคือต้องเข้าใจธรรมชาติมนุษย์

สมพร สุทัศน์ีย์ (2542 : 26-27) ได้กล่าวถึงแนวความคิดเรื่องธรรมชาติของมนุษย์เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ไว้ 5 ประการ คือ

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นอกจากบุคคลจะมีความคล้ายคลึงกันแล้วบุคคลยังมีความแตกต่างกันมากมายหลายประการ เช่น รูปร่างหน้าตา การแสดงออก อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลมาจากพันธุกรรมส่วนหนึ่ง และประสบการณ์อีกส่วนหนึ่ง นั้นการเข้าใจตนเองและผู้อื่น นอกจากจะเข้าใจความคล้ายคลึงกันแล้วยังต้องเข้าใจเรื่องความแตกต่างของมนุษย์อีกด้วยจึงจะทำให้เราสามารถปฏิบัติต่อผู้อื่นได้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นและก่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2. การคำนึงถึงบุคคลในลักษณะผลรวม (A whole person) เราไม่อาจศึกษาบุคคลโดยการแยกศึกษาเป็นส่วนย่อยๆ แต่ละส่วน แต่ต้องศึกษาทั้งกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนถึงสถานการณ์ที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่อีกด้วย ดังนั้น การที่ผู้บริหารจะมอบหมายงานให้บุคคลในองค์กรมิใช่จะมอบหมายให้ตามความรู้ความสามารถแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงความพอใจที่บุคคลนั้นจะทำงานด้วย

3. พฤติกรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดขึ้นได้และจงใจได้ (A caused behavior) ทางจิตวิทยา เชื่อว่าพฤติกรรมเกิดจากความต้องการ ซึ่งถือว่าความต้องการเป็นแรงขับหรือแรงจูงใจภายในที่ทำให้เกิดพฤติกรรม นอกจากพฤติกรรมจะเกิดจากแรงจูงใจภายในแล้วเรายังสามารถทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมโดยใช้สิ่งจูงใจภายนอกได้ เช่น ให้รางวัล คำชมเชย ให้ความรักความสนใจให้บริการที่ดี

4. มนุษย์มีคุณค่าและศักดิ์ศรี (Dignity) มนุษย์ทุกคนเป็นคนมีคุณค่ามีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน ฉะนั้น การปฏิบัติต่อผู้อื่นควรเป็นไปในลักษณะของการยกย่องให้เกียรติสุภาพอ่อนน้อม

5. มนุษย์มีความซับซ้อน (Complex) มนุษย์เป็นสัตว์ชั้นสูงที่มีความซับซ้อนและพฤติกรรม ผันแปรอยู่ตลอดเวลาตามความต้องการหรือแรงจูงใจที่มีอยู่ นอกจากพฤติกรรมของมนุษย์จะผันแปรไปตามแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกแล้ว พฤติกรรมยังผันแปรไปตาม

เวลาและสถานการณ์ต่างๆ อีกด้วย บางครั้งจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจภายนอกและแรงจูงใจภายในที่ทำให้พฤติกรรมซับซ้อนยิ่งขึ้น เช่น บุคคลพยายามเรียนหนังสือเพื่อให้ได้รับรางวัล ขณะเดียวกันการได้รับรางวัลเป็นการสนองความต้องการการยอมรับของสังคมด้วย

แนวคิดดังกล่าว จะเป็นแนวทางให้บุคคลในองค์กรต่างๆ ได้ตระหนักถึงประโยชน์ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์

เมื่อมนุษย์รวมกันเป็นกลุ่มสังคม การติดต่อเกี่ยวข้องกันหรือการมีมนุษยสัมพันธ์ย่อมมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เริ่มจากสังคมที่ไม่ซับซ้อน มนุษย์ก็จะมี การพบปะพูดคุยช่วยเหลือเกื้อกูล แบ่งปันสิ่งของ การไปเยี่ยมเยียน การต้อนรับ ขบขันซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังจะเห็นได้จากคำกลอนที่ว่า “ใครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ” การคบหาสมาคมก็มีไว้แต่เพียงผิวเผินเป็นการคบกันเป็นเพื่อนสนิทมีความหวังดีต่อกัน ดังคำกล่าวที่ว่า “ปลูกอินโยปลูกไมตรีดีกว่าพาล” การมีเพื่อนทำให้ได้ร่วมกันคิดช่วยกันทำ ดังสุภาษิตที่ว่า “สองหัวดีกว่าหัวเดียว” พฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มสังคมที่ไม่เป็นทางการซึ่งมนุษย์ ทำไปด้วยความเต็มใจจริงใจตลอดเวลา (สมพร สุทัศน์ย์. 2542 : 14)

เริงชัย หมื่นชนะและคณะ. (2539 : 6) ได้สรุปความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความราบรื่นในการคบหาสมาคม
2. ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน
3. ก่อให้เกิดความรักใคร่นับถือซึ่งกันและกัน
4. ก่อให้เกิดความสำเร็จและก้าวหน้าในงานที่ทำ

วิธีสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกัน

การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกัน หมายถึง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับคนที่เราต้องอยู่ร่วมกันนานๆ ใกล้ชิดสนิทสนมกัน เช่น อยู่หอพัก อยู่ในที่ทำงาน เป็นต้น สมพร สุทัศน์ย์. (2539 : 128 –130) ได้สรุปวิธีสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกันไว้ดังนี้

1. สร้างความเป็นกันเอง ถ้าหากเราเป็นกันเองกับบุคคลอื่นเขาก็จะมีความรู้สึกเป็นกันเองด้วยและจะอยู่ร่วมกัน ทำงานด้วยกันความสบายใจเพราะเขาจะมีทัศนคติที่ดีต่อเรา และมีความมั่นใจที่จะพูดคุย ขอร้อง หรือขอความช่วยเหลือจากเรา
2. พูดจาด้วยความสุภาพอ่อนโยน การพูดจาสุภาพอ่อนโยนจะทำให้ผู้อื่น

สบายใจ คำพูดที่ควรใช้ ได้แก่ คำว่า “กรุณา ได้โปรด ขอขอบคุณ เสียใจ นอกจากนี้ยังควรใช้คำตำหนิอย่างสุภาพ เช่น “ใครๆ ก็อาจจะทำผิดแบบนี้” หรือ “ผมก็เคยทำผิดแบบนี้เหมือนกัน”

3. แสดงความร่าเริงแจ่มใสมีชีวิตชีวา การที่เราแสดงความร่าเริงแจ่มใสทำให้คนที่อยู่ใกล้หรือคนที่พบเห็นเกิดความสุขสบายใจเราจึงเป็นคนที่มีความสุข การแสดงความร่าเริงแจ่มใสทำได้ดังนี้ คือ

- 3.1. ยิ้มเมื่อพบปะกับผู้อื่นหรือหัวเราะเมื่อมีเรื่องแปลกๆ ขำขัน
- 3.2. ร้องเพลงเบาๆ ขณะทำงาน
- 3.3. มีอารมณ์ขันมองเรื่องใหญ่เป็นเรื่องเล็ก
- 3.4. แสดงความยินดีที่จะทำสิ่งต่างๆ ไม่ทำหน้าบึ้งตึง
- 3.5. พร้อมทั้งจะยิ้มรับปัญหาและแก้ปัญหาอย่างอารมณ์เย็น
- 3.6. มองโลกในแง่ดี ไม่วิพากษ์วิจารณ์คนอื่นในแง่ลบและไม่ทะเลาะ

วิวาทกับผู้อื่น

4. ไม่เอาเปรียบผู้ที่อยู่ด้วยกันจนเกินไป การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขต้องไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน รู้จักรับ และให้อัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน เช่น การร่วมรับประทานอาหารด้วยกันในที่ทำงานหรือในหอพัก ถ้าเพื่อนนำอาหารมา 2 อย่าง เราอาจจะซื้อมาเพิ่มเติม 1-2 อย่าง หรือเพื่อนเคยซื้อขนมมาให้เรารับประทาน 2 ครั้งแล้ว ครั้งที่ 3 ควรซื้อมาให้เพื่อนบ้าง หรือถ้าไม่มีโอกาสจะเลี้ยงตอบแทนจะต้องหาโอกาสอื่นให้ได้ การอยู่ด้วยกันและใช้ของร่วมกันหรือรับประทานอาหารด้วยกัน ควรใช้วิธีแบ่งกันจ่าย คือ ใช้จำนวนคนหารแบ่งค่าใช้จ่ายจะช่วยทำให้ทุกคนสบายใจ

5. แสดงน้ำใจด้วยการให้ความช่วยเหลือกันโดยไม่ต้องขอร้อง
6. ดูแลเอาใจใส่ยามเพื่อนเจ็บไข้ได้ป่วย
7. เป็นที่ปรึกษาของเพื่อนได้ คือ จะต้องเป็นที่ไว้วางใจ เก็บความลับ

แสดงความเห็นใจ ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม หรือเยาะเย้ยความผิดพลาดของเพื่อน

8. เมื่อทำผิดต้องยอมรับผิดและพร้อมที่จะแก้ไข
9. มีความอดทนต่อความบกพร่องของเพื่อนบางอย่าง
10. แสดงความจริงใจต่อกันไว้วางใจซึ่งกันและกัน เมื่อมีเรื่องเดือดร้อนหรือ

เป็นเรื่องส่วนตัวก็ต้องเปิดเผยและไว้วางใจที่จะเล่าให้ฟัง และเมื่ออีกฝ่ายรับฟังจะต้องเห็นใจอย่างจริงใจและเก็บความลับของเพื่อนเอาไว้

ชูชัย สมิทธิไกรและสมชาย เตียวกุล (2530 : 42-47) ได้ศึกษาผลของประสบการณ์กลุ่มฝึกมนุษยสัมพันธ์ที่มีต่อทัศนคติส่วนบุคคลตามการรับรู้ของผู้ฝึกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2528 ซึ่งอาสาสมัครเข้าร่วมกลุ่มจำนวน 72 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มทดลองได้รับการฝึกมนุษยสัมพันธ์เป็นเวลา 20 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึก ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนจากการทำแบบสำรวจทัศนคติส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ในด้านการนับถือตนเองและด้านการมีทัศนคติต่อมนุษย์ในแง่ดี ในปี พ.ศ. 2535 สมหญิง สารโกศล (2535 : 104-108) ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาทางการบริหารด้านหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของนักศึกษาเกี่ยวกับด้านบริหารหอพักที่เป็นปัญหามากที่สุด ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและบุคลากรของสำนักงานหอพัก ซึ่งธีรวัฒน์ สุวรรณแพง (2543 : บทคัดย่อ) ทำสำรวจเรื่องการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยของหอพักตาม “ คำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ” ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร และคณะกรรมการนิสิตหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยของนิสิตหอพักตาม “ คำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ” พบว่า มีกิจกรรมการศึกษาเพียง 2 กิจกรรมเท่านั้น คือ โครงการอบรมมนุษยสัมพันธ์สำหรับนิสิตหอพักใหม่ และการส่งเสริมพัฒนานิสิตหอพักด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีไม่เพียงพอต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของนิสิตและทางหอพักยังขาดบุคลากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมการศึกษา

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า เมื่อมนุษย์รวมกันเป็นกลุ่มสังคม จะต้องมีการติดต่อสื่อสารกัน มีการพบปะพูดคุยซึ่งกันและกัน ดังนั้น มนุษย์สัมพันธ์ทำให้มนุษย์เรียนรู้ที่จะให้ความรักความเข้าใจและยอมรับผู้อื่น ซึ่งปัจจุบันการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มสังคม สถาบันต่างๆ ยังมีน้อยมากจึงส่งผลให้เกิดความขัดแย้งขึ้นตลอดเวลา

การดำเนินงานหอพักโครงการเพชรในตม

บริการหอพักนิสิต เป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับนิสิตและสถาบันอุดมศึกษา มาเป็นเวลานาน การบริการหอพักในระยะเริ่มแรกมีจุดประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกด้านที่พักอาศัยเป็นเป้าหมายหลัก ซึ่งต่อมาได้พัฒนาแนวคิดในการพัฒนานิสิตจึงได้ใช้หอพักนิสิตเป็นเครื่องมือในการพัฒนานิสิตอันเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญาให้มีลักษณะที่พึงประสงค์

ประวัติโครงการเพชรในตม

โครงการเพชรในตมเริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ.2528 ด้วยความร่วมมือระหว่าง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และศูนย์อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (ปัจจุบัน คือ แผนกโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง) ศูนย์กิจการพลเรือน (ปัจจุบัน คือ ส่วนกิจการพลเรือน) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการร่วมกัน คือ การพัฒนาชนบทโดยอาศัย บุคลากรของแต่ละท้องถิ่นที่ทุรกันดารห่างไกล ความเจริญและล่อแหลมต่อความมั่นคงของชาติมาช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองมีภูมิสำเนา

โครงการเพชรในตมเริ่มรับนิสิตรุ่นแรกเมื่อปีการศึกษา 2529 โดยคณะศึกษาศาสตร์ ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำหนดจำนวนให้นิสิตตามโครงการได้ปีละ 30 คน โดยให้คัดเลือกนักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดี มีอุปนิสัย และทัศนคติที่เหมาะสมแก่การเป็นครู ทั้งนี้ จะต้องรวมถึงการมีอุดมการณ์ในการพัฒนาท้องถิ่น ชนบทที่มีฐานะยากจน ให้เข้ามารับการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาเป็นเวลา 4 ปี นอกจากการศึกษาตามหลักสูตรปกติแล้วนิสิตตามโครงการจะต้องได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชนบท รวมทั้งการเป็นผู้นำท้องถิ่นเพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติหน้าที่ นอกเหนือไปจากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ

อย่างไรก็ตาม นอกจากกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาตามโครงการการจัดหลักสูตรตามปกติ เสริมด้วยหลักสูตรพิเศษเพื่อให้บัณฑิตตามโครงการสามารถปฏิบัติงานได้ตาม วัตถุประสงค์ของโครงการแล้วก็ตาม แต่วัตถุประสงค์ของโครงการในภาพรวมที่สำคัญอีก ประการหนึ่งที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ คือ การดำเนินการโครงการให้ครบวงจร คือ นอกจาก การคัดเลือกเข้าศึกษา การจัดกิจกรรมการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาแล้วยังจะต้องจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับบัณฑิตตามโครงการได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับการศึกษาอบรมไป พัฒนาชนบท ซึ่งตนเองมีภูมิสำเนาหรือใกล้เคียงกับสถานที่ดังกล่าว เพื่อแก้ไขหาการขาดแคลน

ครูที่เกิดจากการย้ายกลับภูมิลำเนาตนเองเมื่อปฏิบัติราชการครบตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดโครงการเพชรในตมจึงได้ขอความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการซึ่งก็เห็นด้วยในหลักการ ดังนั้น คณะกรรมการโครงการเพชรในตมจึงประกอบด้วย 3 ฝ่าย คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยคณะศึกษาศาสตร์ ส่วนกิจการพลเรือน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน โดยแผนกโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองและกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ชานาญ แสงแก้ว. 2541ข : 4-5)

วัตถุประสงค์ของโครงการเพชรในตม

โครงการเพชรในตมได้จัดตั้งขึ้นโดยเจตนารมณ์ที่มุ่งพัฒนาบุคลากรในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ซึ่งทุรกันดารห่างไกลความเจริญและล่อแหลมต่อความมั่นคงของชาติ ให้มีความรู้ความสามารถไปเป็นครูและผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองมีภูมิลำเนา ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อีกทั้งสามารถแก้ปัญหาการขาดผู้นำสังคมอันเนื่องมาจากการย้ายกลับภูมิลำเนา เมื่อปฏิบัติงานครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด จึงสรุปเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการได้ดังนี้ (ชานาญ แสงแก้ว. 2541ข : 9 -10)

1. เพื่อคัดเลือกบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่เหมาะสมและมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นครูจากหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองให้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาตรี
2. เพื่อพัฒนานิสิตโครงการเพชรในตมให้มีความรู้ความสามารถที่จะไปเป็นครูตามหลักสูตรปกติแล้วยังเสริมความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. เพื่อให้บัณฑิตโครงการเพชรในตม ได้นำความรู้ความสามารถจากการศึกษาตามโครงการไปเป็นครูและเป็นผู้ผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองมีภูมิลำเนาหรือภูมิลำเนาใกล้เคียง

ลักษณะเด่นสำคัญของโครงการเพชรในตมก็คือ เป็นโครงการที่มีลำดับขั้นตอนการทำงานที่มีประสิทธิภาพครบวงจร นั่นคือ การคัดเลือกเยาวชนเข้าโครงการที่มีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันกับสภาพชนบท หมู่บ้าน อพป. ให้แก่นิสิตประสานการจัดการหางานให้บัณฑิตทำเมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษา

และการกลับไปทำงานพัฒนาชนบทของบัณฑิต ณ ภูมิลำเนาหมู่บ้าน อพป. ของตนเองหรือที่ใกล้เคียง (เชียรศรี วิวิธศิริ. 2539 : 10)

โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตม

การบริหารงานต่างๆ จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้จะต้องทราบวัตถุประสงค์ของภาระหน้าที่หลัก ภาระหน้าที่รองเพื่อให้ผู้รับผิดชอบได้ทราบขอบข่ายงานและโครงสร้างการบริหารงานจัดทำแผนปฏิบัติงานที่มีปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มอบหมายภาระหน้าที่ให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติงานติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ทำการปรับปรุงแผนปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมและบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานได้ สำหรับโครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตมนี้ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมของมหาวิทยาลัยตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาภาคปกติขึ้น ปรินญาตริตตามโครงการเพชรในตม พ.ศ. 2530 ข้อ 4 แต่ก็ประสบปัญหาเรื่องการประสานงานกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในและกระทรวงศึกษาธิการจึงต้องมีการปรับโครงสร้างใหม่ โดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในระยะต่อมา (ชำนาญ แสงแก้ว. 2541ข : 9)

โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตมในระยะแรกประกอบด้วยกรรมการหลักอยู่ 2 ฝ่าย คือ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ส่วนกรรมการจากกระทรวงศึกษาธิการและกรรมการภายนอกเป็นกรรมการประกอบเท่านั้น ดังมีรายละเอียดของโครงสร้าง คือ

ก. คณะกรรมการที่ปรึกษามี พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก เป็นประธานส่วนกรรมการแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย คือ

1. ฝ่าย กอ.รมน. ประกอบด้วย นายทหารระดับสูงที่มีส่วนสนับสนุนโครงการทั้งในระยะเริ่มต้นโครงการและมีสนับสนุนโครงการในขณะนั้น

2. ฝ่ายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย อธิการบดีและคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

3. ฝ่ายหน่วยงานอื่นๆ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการและบุคคลภายนอกที่มีส่วนสนับสนุนโครงการเพชรในตม

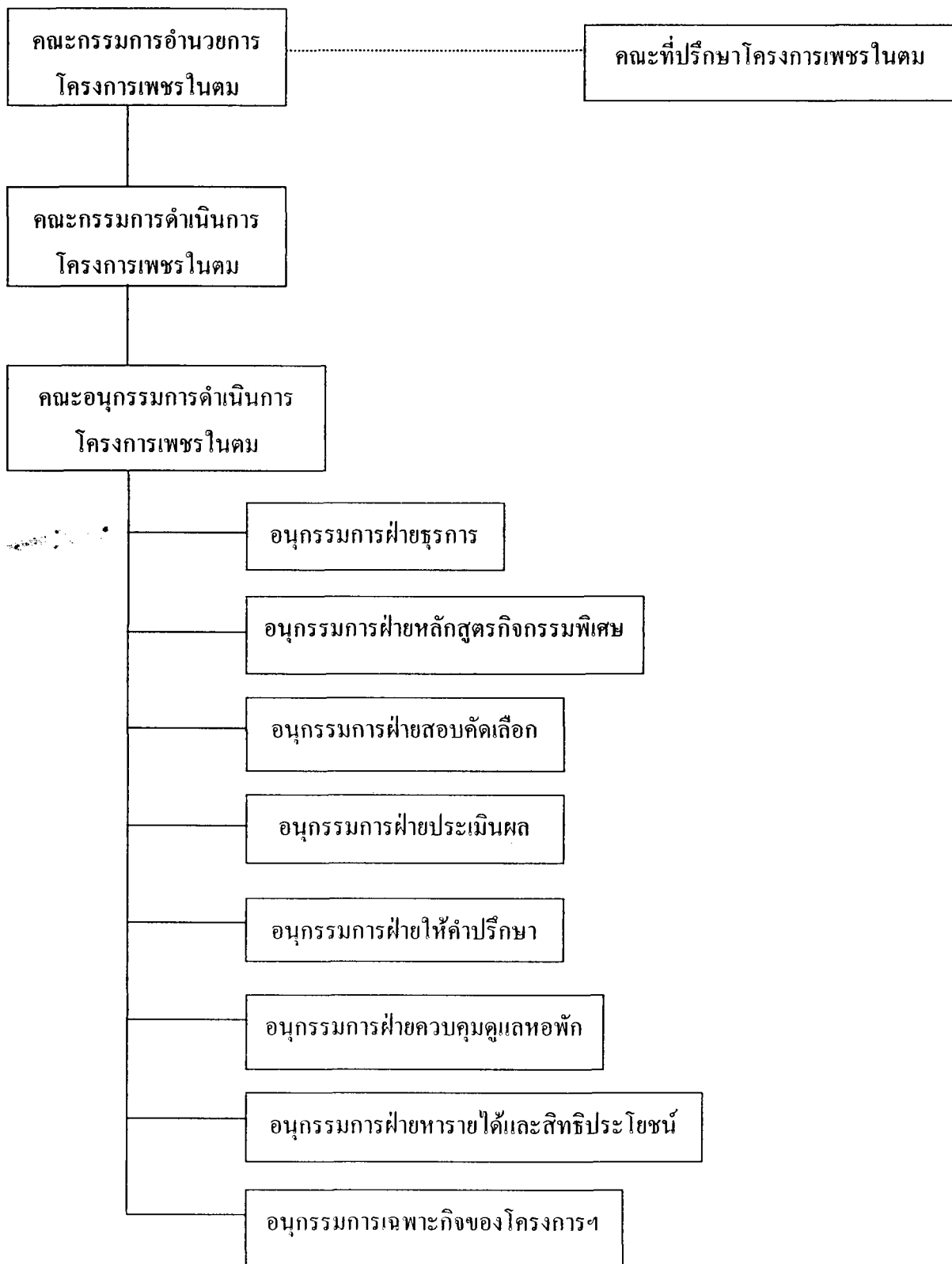
ข. คณะกรรมการดำเนินงาน มีรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต เป็นประธานกรรมการ

ส่วนกรรมการแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย เช่นเดียวกับคณะกรรมการที่ปรึกษา คือ

1. ฝ่าย กอ.รมน. ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่มีส่วนรับผิดชอบโครงการเพชรในตมโดยตรง
2. ฝ่ายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วยคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยมอบให้รับผิดชอบดำเนินการโครงการเพชรในตม มีทั้งจากกองบริการการศึกษาและคณะศึกษาศาสตร์แต่ใช้คณาจารย์จากคณะศึกษาศาสตร์เป็นหลัก
3. ฝ่ายหน่วยงานอื่นๆ ประกอบด้วยบุคลากรจากกระทรวงศึกษาธิการและบุคคลภายนอกที่มีส่วนสนับสนุนโครงการ

ในการจัดทำกิจกรรมของโครงการนั้น คณะศึกษาศาสตร์จะตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจหรือเสนอมหาวิทยาลัยแต่งตั้งกรรมการเฉพาะกิจดำเนินการเป็นเรื่องๆ เช่น คณะกรรมการคัดเลือกนิสิตโครงการเพชรในตม คณะกรรมการควบคุมดูแลหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม

ในระยะต่อมาเมื่อมีการรับนิสิตเข้าศึกษาและมีการรับนิสิตเข้าพักในหอพักแล้วภารกิจของโครงการก็ขยายมากขึ้น จึงต้องมีการปรับโครงสร้างของคณะกรรมการตามความเหมาะสม และได้มีการเสนอโครงสร้างคณะกรรมการโครงการเพชรในตมให้มีอำนาจที่ถูกต้องตามกฎหมายในรูปของข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาภาคปกติ ชั้นปริญญาตรีตามโครงการเพชรในตม พ.ศ.2530 ซึ่งได้กำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม

(ที่มา: ชำนาญ แสงแก้ว. 2541 ก : 28)

โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตม

1. คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม

1.1. พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก	ที่ปรึกษา
1.2. พลเอกประเทียบ เทศวิศาล	ที่ปรึกษา
1.3. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา
1.4. ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	ที่ปรึกษา
1.5. เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	ที่ปรึกษา
1.6. นายสมควร อภัยพันธุ์	ที่ปรึกษา
1.7. นางชม้อย รัตนสุวรรณ	ที่ปรึกษา

คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย ผู้ริเริ่มและสนับสนุนโครงการและผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับโครงการรวมทั้งสิ้น 7 คน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านนโยบายหรือการดำเนินงานโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์

คณะกรรมการดำเนินการ ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรวมทั้งสิ้น 11 คน มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของโครงการ

คณะอนุกรรมการดำเนินการ ประกอบด้วย อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นประธานกรรมการ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรองประธานกรรมการและยังมีโครงสร้างของคณะกรรมการเช่นเดียวกับคณะกรรมการที่ผ่านมา แต่เน้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการมากขึ้น คือ

1. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ ในการรับสนับสนุนการจัดกิจกรรมของโครงการเพชรในตม ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

2. ผู้แทนสำนักงานข้าราชการครู ทำหน้าที่พิจารณาเรื่องการบรรจุบัณฑิตโครงการเพชรในตมเข้ารับราชการ ติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

3. ผู้แทนสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่จัดสรรอัตราเพื่อบรรจุบัณฑิตโครงการเพชรในตมและเสนอแนะต่อโครงการ เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความสามารถตรงต่อความต้องการของหน่วยงาน

4. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีหน้าที่ให้คำปรึกษา และสนับสนุนกิจกรรมของโครงการเพชรในตม เพื่อให้นิสิตได้รับความรู้และประสบการณ์

5. ผู้แทนคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 4 คน ส่วนใหญ่จะเป็นรองคณบดี

คณะศึกษาศาสตร์ หรือผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบโครงการเพชรในตม มีหน้าที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโครงการทุก ๆ ด้าน

6. ผู้แทนส่วนกิจการพลเรือนและผู้อำนวยการกองงานมวลชน

(ปัจจุบัน คือ ผู้อำนวยการกองแผนงาน โครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน)

ทำหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับโครงการในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตโครงการเพชรในตม การจัดสรรทุนสนับสนุนโครงการ สนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ร่วมพิจารณาโรงเรียนที่จะรับบัณฑิตเข้าบรรจุ รวมทั้งการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จจากโครงการ

7. เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์และหัวหน้าแผนกโครงการอาสาพัฒนา

และป้องกันตนเอง กองงานมวลชนทำหน้าที่ประสานงาน ติดตามผลการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ และเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อสั่งการให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานของโครงการ

นอกจากคณะกรรมการทั้ง 3 ฝ่ายนี้คำสั่งดังกล่าวยังให้อำนาจคณะกรรมการแต่ละคณะพิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็นอีก ดังนั้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานคณะกรรมการดำเนินงานจึงได้ตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงาน โดยมีคณบดีคณะศึกษาศาสตร์เป็นประธานผู้แทนจากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน 1 ทำนุบุคลากรในคณะศึกษาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการเพชรในตม โดยมีเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์เป็นกรรมการและเลขานุการและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ นอกจากบุคคลดังกล่าวแล้วอนุกรรมการชุดนี้ยังประกอบไปด้วยประธานอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อจะได้รับทราบนโยบายแล้วปฏิบัติให้สอดคล้องกับงานของฝ่ายต่าง ๆ รวม 7 ฝ่ายดังนี้

1. ฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก มีหน้าที่ดูแลรักษาอาคารหอพักนิสิต

โครงการเพชรในตมให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย อาศัยด้วยความปลอดภัย ดูแลความเป็นอยู่ของนิสิตโครงการเพชรในตมรวม ทั้งสิ้น 4 ปี ให้สอดคล้องกับระเบียบการพักอาศัยในหอพักนิสิต

โครงการเพชรในตมรวมทั้งประเมินผลความประพฤติดของนิสิตเมื่อสำเร็จการศึกษาว่าสมควรได้รับพิจารณาบรรจุเข้ารับราชการตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

2. ฝ่ายดำเนินการหลักสูตรกิจกรรมพิเศษมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมทางวิชาการที่จำเป็นเพิ่มเติมจากหลักสูตรการศึกษابัณฑิตของนิสิตปกติ ซึ่งเนื้อหาของกิจกรรมที่จัดเสริมนี้มุ่งให้นิสิตนำความรู้ที่ได้ไปเป็นผู้นำในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองทั้งด้านอาชีพ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และสังคม ให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่คณะกรรมการดำเนินการได้เสนอให้คณะกรรมการข้าราชการครูพิจารณาปัจจุบันมี 7 ด้าน

3. ฝ่ายสอบคัดเลือก มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตโครงการเพชรในตมทั้งหมด เริ่มตั้งแต่การกำหนดจำนวนนิสิตที่จะรับของแต่ละกองทัพบก กำหนดการสอบคัดเลือก แต่งตั้งกรรมการฝ่ายต่างๆ ประกาศรับสมัคร ประสานงานการรับสมัคร จัดทำข้อสอบประสานงานกับกรรมการดำเนินการสอบ ตรวจสอบข้อสอบ ทำคะแนน จัดทำประกาศผลการสอบปรับปรุงวิธีการสอบเพื่อให้เกิดความสะดวก ประหยัดและได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4. ฝ่ายติดตามประเมินผลและวางแผนโครงการ มีหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการและบัณฑิตที่สำเร็จจากโครงการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อเสนอแนะคณะกรรมการในการดำเนินงานและเพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนของโครงการต่อไป

5. ฝ่ายสื่อสารและประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้บุคคลภายนอกได้ทราบวัตถุประสงค์และการปฏิบัติงานของโครงการ รวมทั้งประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ

6. ฝ่ายให้คำปรึกษาแก่นิสิต มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาด้านการเรียนการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตทุนการศึกษา รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่นอกเหนือจากด้านการเรียนการสอน เช่น ความเป็นอยู่ ปัญหาทางการเงิน รวมทั้งรวมแก้ปัญหาของนิสิตร่วมกับกรรมการฝ่ายต่างๆ โดยเฉพาะฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก

7. ฝ่ายสิทธิประโยชน์ ทำหน้าที่ดูแลสิทธิประโยชน์ของโครงการ ตลอดจนร่วมมือประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ มาสนับสนุนโครงการ

การประสานงานของคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี โดยผ่านที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งจะร่วมกันพิจารณากำหนดแผนปฏิบัติงาน

ประจำปีของฝ่ายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ (ชานัญ แสงแก้ว. 2541 ข : 4-5)

สำหรับขั้นตอนการบริหารโครงการเพชรในตมให้ครบวงจร พอสรุปได้ดังนี้

โครงการทำการคัดเลือกนิสิต โดยมอบให้กระทรวงศึกษาธิการและกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในของแต่ละจังหวัดที่มีหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) เป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนดี มีความประพฤติดี มีลักษณะเป็นผู้นำ มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู รวมทั้งมีอุดมการณ์ในการที่จะพัฒนาท้องถิ่นชนบท แต่มีฐานะยากจนและมีความประสงค์จะเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา โดยต้องได้รับคัดเลือกทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอีกครั้งหนึ่ง

ทางด้านการจัดการศึกษาตามโครงการ นิสิตจะได้รับความรู้เพื่อเป็นครูตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และยังได้รับความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งการอบรมจากกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยร่วมกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) จัดเพิ่มเติมให้เป็นพิเศษแก่นิสิตในโครงการ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของโครงการหลักสูตรกิจกรรมพิเศษที่จัดให้ในช่วงแรกประมาณ 8 ด้าน ต่อมา พ.ศ.2533 ได้มีการพิจารณาปรับปรุงใหม่ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์และวิทยาการที่เปลี่ยนไปเป็น 7 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมด้านส่งเสริมวิชาการและเทคโนโลยี ด้านความมั่นคงและการปกครองด้านการพัฒนาชุมชน ด้านส่งเสริมอาชีพ ด้านส่งเสริมจริยธรรมและศิลปวัฒนธรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านนันทนาการและกลุ่มสัมพันธ์ หลักสูตรกิจกรรมพิเศษนี้ใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดกิจกรรมพิเศษให้แก่นิสิต เพื่อให้ได้มีการปฏิบัติครบทุกด้านภายในระยะเวลา 4 ปีที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย กิจกรรมที่ปฏิบัติเหล่านี้จะถูกประเมินและถือเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษา รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสำคัญส่วนหนึ่งในการพิจารณาบรรจุบัณฑิตเข้าทำงานด้วย

สำหรับการจัดหางานให้นิสิตโครงการเพชรในตมที่เรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของโครงการที่จะให้บัณฑิตกลับสู่ภูมิลำเนาหมู่บ้าน อพป. ของตนเอง กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานข้าราชการครู (ก.ค.) และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ได้ร่วมมือในการจัดสรรอัตราบรรจุและพิจารณาคัดเลือกโดยไม่ต้องสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกใดๆ ทั้งสิ้น เพื่อให้บัณฑิตได้ทำงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการและตามพันธนาการที่นิสิตมีสัญญาตกลงกันในเดือนมิถุนายนด้วยปีละ 30 คน ทั้งนี้

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ได้เสนอเรื่องนี้ผ่านสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาซึ่งได้ลงอนุมัติในหลักการเมื่อ 24 เมษายน พ.ศ. 2533 ตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2542) มีบันทึกโครงการเพชรในตมที่จบการศึกษาไปแล้วรวม 10 รุ่น จำนวน 250 คน ได้รับการบรรจุเข้าทำงานเป็นครูโรงเรียนประถมศึกษาและช่วยงานพัฒนาชุมชนในหมู่บ้าน อพป. ที่เป็นภูมิสำเนาของแต่ละคน ซึ่งมีการกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย

จากหลักการและแนวความคิดมาสู่การปฏิบัติ โครงการเพชรในตมได้มีการปรับปรุงการดำเนินงานมาแล้วเป็นลำดับ ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ กล่าวคือ ผลผลิตของโครงการ ซึ่งได้แก่บันทึกโครงการเพชรในตมที่ออกไปทำงานในหมู่บ้าน (อพป.) สามารถปฏิบัติงานทั้งในด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาชุมชนได้เป็นอย่างดีเป็นที่น่าพอใจของผู้บังคับบัญชา ได้รับความเชื่อถือยอมรับจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่สะท้อนถึงความสำเร็จของโครงการดังกล่าวนี้ คณะกรรมการได้รับทราบมาจากการประชุมพูดคุย ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ของบุคคลในวงการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังได้ทราบจากข้อมูลผลงานวิจัยที่มีผู้ทำไว้ ซึ่งมีทั้งงานวิจัยที่มุ่งศึกษาการดำเนินงานและผลสำเร็จของโครงการครุทายาทพร้อมกับโครงการเพชรในตม เนื่องจากโครงการทั้งสองมีหลักการและวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกันและข้อมูลจากงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับโครงการเพชรในตมโดยเฉพาะเพียงอย่างเดียว (เชียรศรี วิวิธสิริ. 2539 :10-12)

การจัดหาทุนสนับสนุนโครงการเพชรในตม

เนื่องจากเกณฑ์การคัดเลือกกำหนดให้คัดเลือกจากนักเรียนที่มีฐานะยากจนแต่เรียนดี ประพฤติดี จึงทำให้มีปัญหาเรื่องเงินทุนสำหรับใช้จ่ายตามความจำเป็น ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งนอกจากให้การศึกษาตามหลักสูตรแล้ว นิสิตโครงการนี้จำเป็นต้องได้รับการอบรมพิเศษ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาท้องถิ่น เช่น ความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้นำชุมชน การเกษตร การประมง การสหกรณ์ การสาธารณสุข การบริหารธุรกิจ การตลาด เป็นต้น

ในโอกาสที่ผู้อำนวยการศูนย์อาสาพัฒนาและป้องกันตนเองได้นำนิสิตโครงการเพชรในตมรุ่นที่ 1 จำนวน 29 คน เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการทหารสูงสุด รักษาการในตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก และผู้อำนวยการป้องกันการค้าอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2523 ได้บริจาคทรัพย์ เพื่อใช้ดำเนินการในโครงการเพชรในตมเป็นทุนเริ่มแรกจำนวนหนึ่งแสนบาท และขณะเดียวกันส่วนกิจการพลเรือนได้มอบเงินสมทบอีกด้วยจำนวนหนึ่ง คณะกรรมการโครงการเพชรในตมจึงขออนุญาตจัดตั้งเป็นกองทุนโดย ขอใช้ชื่อว่า "กองทุนกำลังเอก" (เพชรในตม) โดยใช้ดอกผลจากกองทุนเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน แต่เนื่องจากการดำเนินงานตามโครงการนี้จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายต่างๆ จำนวนมาก กองทุนที่จัดตั้งไว้ จึงไม่เพียงพอ พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก จึงมีดำริให้มีการรณรงค์จัดหาทุนเพิ่มเติมโดยจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ตามโอกาสอันสมควร เช่น จัดให้มีการแข่งขันชกมวยนัดพิเศษขึ้น ณ เวทีมวยลุมพินี ในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2529 ได้เงินจำนวน 1,130,795.61 บาท ซึ่งทำให้การดำเนินงานต่างๆ สามารถดำเนินไปได้คล่องตัวมากขึ้นกว่าเดิม (ชานาญ แสงแก้ว. 2541ก : 2 - 3)

ในปัจจุบันโครงการเพชรในตมได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ คือ

1. กองทุนสนับสนุนโครงการเพชรในตมโดยอาศัยดอกผลจากยอดต่างๆ ดังนี้
 - 1.1 กองทุนกำลังเอก (เพชรในตม) ซึ่งมียอดเงินฝากจำนวน 1,000,000 บาท
 - 1.2 กองทุนเสถียรธรรมสถาน ซึ่งมียอดเงินฝากจำนวน 200,000 บาท
 - 1.3 กองทุนรองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงษ์ จำนวน 4,000 บาท
2. เงินงบประมาณเงินอุดหนุนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำหนดเป้าหมายจะให้ทุนแก่นิสิตในโครงการคนละ 30,000 บาทต่อปี
3. เงินสนับสนุนจากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน โดยให้ทั้งเป็นทุนสำหรับนิสิตและสนับสนุนโครงการด้านต่างๆ เป็นประจำทุกปีซึ่งมีส่วนสำคัญทำให้โครงการสามารถดำเนินไปได้
4. เงินสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เห็นความสำคัญของโครงการโดยส่วนใหญ่สนับสนุนในลักษณะเฉพาะเรื่อง เฉพาะกิจกรรม

การก่อสร้างหอพักนิตินิสิตโครงการเพชรในตม

พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ได้ให้ พลโทจรวัย วงศ์สายัณห์ ผู้อำนวยการศูนย์กิจการพลเรือน ประสานงานกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อหาที่ดินจัดสร้างหอพักนิตินิสิตโครงการเพชรในตม โดยมอบให้ พันเอกธีระศักดิ์ ริมธีระกุล เป็นผู้ประสานงานตามหนังสือจากศูนย์กิจการพลเรือนถึงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมหาวิทยาลัยได้ยินยอมให้ใช้สถานที่เพื่อสร้างหอพักและได้มีพิธีวางศิลาฤกษ์การก่อสร้างอาคารหอพัก เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2529 และพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ได้บริจาคเงินจำนวน 5,000,000 บาท เพื่อก่อสร้างอาคารหอพักนิตินิสิตโครงการเพชรในตม พร้อมทั้งจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกโดยมอบให้กรมยุทธโยธาทหารบกเป็นผู้รับผิดชอบในการออกแบบอาคาร ตรวจสอบความถูกต้องในการก่อสร้างและรับมอบอาคารจากผู้รับเหมาก่อสร้างเมื่อการก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ ซึ่งทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในได้มอบให้มหาวิทยาลัยโดยสมบูรณ์เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ต่อไป แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากทางโครงการเพชรในตมประสบปัญหาเรื่องที่พักของนิตินิสิตโครงการเพชรในตมอย่างมาก เมื่อหอพักสร้างเสร็จก็ได้จัดให้นิสิตเข้าพัก ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2530 โดยมีนิสิตรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 เข้าพักรวมทั้งสิ้น 56 คน ทางคณะกรรมการโครงการเพชรในตม ได้จัดให้มีพิธีเปิดป้ายอาคารหอพักนิตินิสิตโครงการเพชรในตมเมื่ออังคารที่ 16 กุมภาพันธ์ 2531

หอพักนิตินิสิตนี้ทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในได้กรุณาจัดงบประมาณสนับสนุนการต่อเติมและปรับปรุงส่วนที่ชำรุดอย่างต่อเนื่องตลอดมา สำหรับการควบคุมดูแลหอพักโครงการเพชรในตมนั้น มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแลหอพักรับผิดชอบในการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา ในระยะเริ่มแรกได้จัดผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพักมาทำหน้าที่ช่วยควบคุมดูแล โดยรับผู้ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาช่วยงาน เมื่อดำเนินงานมาได้ระยะหนึ่งได้มีการปรับเงินเดือนข้าราชการและลูกจ้างทำให้ยอดค่าใช้จ่ายของโครงการสูงขึ้น ประกอบกับการหาลูกจ้างมาช่วยงานดังกล่าวก็หายากเพราะงานที่รับผิดชอบนี้หนักมาก ต่อมาทางโครงการจึงได้พิจารณาเลือกนิตินิสิตปริญญาโทที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็น ชาย 1 คน และหญิง 1 คน เป็นผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพักโดยได้คำตอบแทนเป็นเงินสนับสนุนการทำปริญญานิพนธ์เดือนละ 500 บาท ซึ่งโครงการก็สามารถดำเนินงานได้จนปัจจุบันนี้ (ชานาญ แสงแก้ว. 2541ก : 3 –4)

มหาวิทยาลัยไม่มีหอพักนิตินิสิตใดนอกจากหอพักนิตินิสิตโครงการเพชรในตมโดยความ

อนุเคราะห์งบประมาณในการสร้างของพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก อยู่บริเวณหลังโรงฝึกพลศึกษา สุขุมวิท 23 ประสานมิตร นิสิตโครงการเพชรในตมทุกคนตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 (ประมาณ 120 คน) อาจารย์ผู้ช่วยเป็นนิสิตปริญญาโท 2 ท่าน จะพำนักในหอพักสำหรับนิสิตจะอยู่ที่นี้ตลอด การศึกษาปริญญาตรีจะหมุนเวียนเช่นนี้เรื่อยไป (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544: 18)

ลักษณะของหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม

หอพักนิสิตโครงการเพชรในตม มีลักษณะเป็นอาคารตึก 4 ชั้น รูปตัวแอล (L) ใช้เป็นที่พักอาศัยของนิสิตโครงการเพชรในตม คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทั้งชายหญิงรวมกันทุกชั้นปี มีรายละเอียดอาคารและการใช้งานดังนี้

ลักษณะเป็นหอพักรวมชายหญิง มี 4 ชั้น

ชั้น 1 ประกอบด้วยห้องโถงใหญ่ ห้องรับแขก นั่งเล่น ดูโทรทัศน์ ห้องพักอาจารย์ผู้ช่วย ห้องสหกรณ์ร้านค้า ห้องน้ำ ห้องพัสดุ – ไมโครซอป และห้องประกอบอาหาร

สำหรับห้องโถงใหญ่ใช้เป็นสถานที่ทำกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมไหว้ครู การประชุม การอ่านหนังสือหรือจัดงานในโอกาสพิเศษต่างๆ มีมุมประชาสัมพันธ์/เคาน์เตอร์โทรศัพท์ 2 เครื่อง มุมสวดมนต์ไหว้พระ มุมวิชาการ-ห้องสมุด มุมคอมพิวเตอร์ (เริ่มปี 2541) มุมดนตรีไทยและมีตู้ล็อกเกอร์เก็บสิ่งของของนิสิตแต่ละคน

ชั้น 2 ประกอบด้วยห้องนอนรวมสำหรับนิสิตชาย ห้องรีดผ้า ห้องเก็บรองเท้า ห้องโถงสำหรับอ่านหนังสือหรือทำงานและห้องน้ำ (ห้องอาบน้ำ 4 ห้อง ห้องสุขา 5 ห้อง)

ชั้น 3 และชั้น 4 ประกอบด้วยห้องต่างๆเหมือนกับชั้น 2 เพียงแต่เป็นชั้นของนิสิตหญิง และมีห้องพักอาจารย์ผู้ช่วยอีก 1 ห้องที่ชั้น 3

ชั้นดาดฟ้า ใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมสังสรรค์เฉพาะกลุ่ม เช่น งานเลี้ยงสังสรรค์ อีกด้านหนึ่งใช้เป็นที่พักผ้าของนิสิตหญิง

การบริหารงานหอพัก และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหอพัก

การบริหารและการทำกิจกรรมต่างๆ ของหอพัก ดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ ฝ่ายหอพักนิสิตโครงการเพชรในตมโดยคณะกรรมการแต่ละชุดจะมีวาระการทำงานปี วาระการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเริ่มเดือนตุลาคม (ภาคปลาย) ถึงเดือนกันยายน (ภาคต้น) ของทุกปีการศึกษา จากนั้นจะมีการประกาศรับสมัครประธานและทีมงานชุดใหม่ขึ้นมาบริหารรับมอบ

ทำงานต่อ ทั้งนี้โดยการเลือกตั้งประมาณเดือนกันยายน (ก่อนปิดเทอมต้น) เมื่อได้ประธานแล้ว ประธานหอพักจะทำการคัดเลือกประธานฝ่ายต่างๆ จำนวน 8 ฝ่าย แล้วประธานฝ่ายต่างๆ จะเลือกทีมงานที่เหลือจากคณะกรรมการส่วนกลาง (นิสิตทุกชั้นปีทุกคนต้องสังกัดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพื่อทำงานเพียงฝ่ายเดียว) (เชียรศรี วิวิธสิริและคณะ. 2543 : 28)

คณะอนุกรรมการหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม

คณะกรรมการแต่ละชุดจะทำงานในวาระ 1 ปี จากนั้นจะมีการประกาศรับสมัคร ประธานและทีมงานชุดใหม่ขึ้นมาบริหารโดยรับมอบงาน ทั้งนี้โดยการเลือกตั้งเมื่อได้ประธานแล้ว ประธานหอพักจะทำการคัดเลือกประธานฝ่ายต่างๆ จำนวน 8 ฝ่าย ประธานฝ่ายต่าง ๆ ก็จะเลือกทีมงานที่เหลือจากคณะกรรมการส่วนกลางทุกคนต้องสังกัดฝ่ายเพื่อทำงานฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว

การแบ่งฝ่ายบริหารหอพัก

1. ประธาน
2. รองประธาน 2 ฝ่าย ต่อไปนี้
 - 2.1. รองประธานฝ่ายใน ผู้ช่วยประธานดูแลกิจกรรมภายใน
 - 2.2. รองประธานฝ่ายนอก ผู้ช่วยดูแลกิจกรรมภายนอก ติดต่อประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย
3. ฝ่ายต่างๆ ดังนี้
 - 3.1. ฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่ด้านวิชาการของหอพัก เช่น การจัดห้องสมุด การหาหนังสือเข้าห้องสมุด ดูแลกฎระเบียบในการทำกิจกรรม การลากลับบ้านและการนำสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอนทุกคืน
 - 3.2. ฝ่ายพัฒนา มีหน้าที่ทำงานด้านพัฒนาและปรับปรุงหอพักให้เรียบร้อย สะอาดน่าอยู่เสมอ โดยการจัดทำเวรใหญ่ประจำเดือน งานดูแลบริเวณและต้นไม้รอบหอพัก ทำโครงการค่ายวันเด็กเสนอต่อคณะกรรมการกลางและอนุกรรมการฝ่ายกิจกรรมพิเศษ
 - 3.3. ฝ่ายสวัสดิการ มีหน้าที่ควบคุมดูแลกฎระเบียบในหอพัก การเข้า-ออกหอพักของสมาชิก อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกในเรื่องไฟฟ้า น้ำประปา อุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ ให้สามารถใช้ได้อย่างเสมอ อีกทั้งดูแลเรื่องสุขภาพโดยการซักซ้อมยาสามัญประจำบ้านและดูแลประสานงานกับฝ่ายพัสดุ
 - 3.4. ฝ่ายพัสดุ มีหน้าที่สำรวจ จัดหา ซ่อมบำรุง (กรณีที่มีซ่อมแซมได้)

วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ ต่างๆ ให้สามารถใช้ได้อยู่เสมอ เช่น อุปกรณ์ทำความสะอาดทุกชนิด เครื่องมือเครื่องใช้ ดูแลไม้โครซี่ของหอพัก

3.5. ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารในกิจกรรมต่างๆ ต้อนรับแขก ดูแลเรื่องการจัดป้ายนิเทศ การรับโทรศัพท์ การรับ-ส่งหนังสือสำคัญทั้งภายใน มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดูแลตู้ไปรษณีย์ของโครงการ

3.6. ฝ่ายกีฬาและสันทนาการ มีหน้าที่จัดกิจกรรมสันทนาการเพื่อเสริมสร้าง สุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ โดยจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การออกกำลังกายตอนเช้า การจัด แข่งขันกีฬาภายในหอพัก รวมทั้งการจัดหาอุปกรณ์กีฬาให้เพียงพอกับความต้องการ

3.7. ฝ่ายศิลปะ มีหน้าที่ตกแต่งสถานที่ในโอกาสวันสำคัญต่างๆ เช่น วันไหว้ครู งานรับน้องใหม่ เลี้ยงส่งรุ่นพี่ งานกีฬาหอพัก ฯลฯ

3.8. ฝ่ายจัดหาทุน มีหน้าที่ดูแลสหกรณ์ร้านค้าเพชรในตม สำนวจความ ต้องการ จัดซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายให้แก่สมาชิกในราคาเยอมเยา

4. เลขานุการ ดูแลความเรียบร้อยในการประชุม แจ้งวาระและบันทึกการประชุม ประสานงานกับคณะกรรมการฝ่ายอาจารย์ จัดการเรื่องเอกสาร

5. ฝ่ายเหรียญกฐิ จัดเก็บเงินบำรุงหอพัก รายงานการใช้จ่ายเงินให้คณะ อนุกรรมการฝ่ายอาจารย์และสมาชิกทราบ

แม้จะมีการแบ่งฝ่ายทำงานแล้วเมื่อลงมือปฏิบัติงานจริง ๆ ทุกคนจะมีส่วนร่วมในการ ทำงานอย่างพร้อมเพียงกัน เพราะหอพักเสมือนบ้านหลังใหม่ที่ทุกคนต้องดูแลการแบ่งงานกัน เป็นฝ่ายนั้นเพื่อฝึกให้นิสิตได้รู้จักการทำงานโดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบและฝึกการบริหารงานอัน จะเป็นประสบการณ์ในการทำงานในอนาคต (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 18-19)

สรุปผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตโครงการเพชรในตมเกี่ยวกับการ ปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ในหอพัก

แม้จะมีการแบ่งฝ่ายทำงานแล้วเมื่อลงมือปฏิบัติงานจริง ๆ ทุกคนจะมีส่วนร่วมในการ ทำงานอย่างพร้อมเพียงกัน เพราะหอพักเสมือนบ้านหลังใหม่ที่ทุกคนต้องดูแลการแบ่งงานกัน เป็นฝ่ายนั้นเพื่อฝึกให้นิสิตได้รู้จักการทำงานโดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบและฝึกการบริหารงานอัน จะเป็นประสบการณ์ในการทำงานในอนาคต (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 18-19) การบริหารงานหอพักนิสิตโครงการเพชรในตมดำเนินการโดยคณะกรรมการหอพักนิสิตโครงการ เพชรในตม ซึ่งได้มาโดยการเลือกตั้งประมาณเดือนกันยายน (ก่อนปิดเทอมต้น) มีวาระการ

ทำงาน 1 ปี นอกจากกรรมการ แต่ละฝ่ายที่ทำงานแล้วยังมีนิสิตทุกชั้นปีทุกคนที่ต้องเป็นสมาชิก อยู่ในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร่วมรับผิดชอบการดำเนินงานของฝ่ายเพื่อความสุขกายสบายใจในชีวิตความเป็นอยู่ร่วมกันของนิสิตทุกคนที่อยู่ร่วมกันของนิสิตทุกคนที่อยู่ในหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม

จากที่ เชียรศรี วิวิธสิริ ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตโครงการเพชรในตม ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 118 คน เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ในหอพักในรอบปีที่ผ่านมา โดยแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2542 แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานปรากฏผลการศึกษาที่สำคัญดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนและคณะ. 2543 : 31-32)

1. นิสิตโครงการเพชรในตม มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกการพิจารณาตามฝ่ายต่างๆ 7 ฝ่ายได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายสวัสดิการ ฝ่ายพัสดุ ฝ่ายพัฒนา ฝ่ายสหพันธนาการ ฝ่ายศิลปะ และฝ่ายจัดหาทุน พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นในระดับปานกลางทั้ง 7 ฝ่าย

2. นิสิตโครงการเพชรในตม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ โดยพิจารณาเป็นรายข้อ/รายการกิจกรรม พบว่า มีความคิดเห็นด้วยในระดับมาก 8 ข้อ มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง 32 ข้อ และมีความคิดเห็นด้วยในระดับน้อยมี 6 ข้อ โดยรายข้อ/รายการ กิจกรรมที่อยู่ในระดับมากและระดับน้อย มีดังนี้

2.1. ฝ่ายพัฒนา ข้อที่นิสิตมีความคิดเห็นด้วยหรือเห็นว่ามีปฏิบัติตามข้อนั้นในระดับมากมี 8 ข้อ ดังนี้

1. มีการเช็คชื่อตรงเวลาทุกวัน
2. มุมวิชาการไม่มีอะไรแปลกใหม่
3. ไม้ดอกไม้ประดับรอบๆ หอพักมีความสวยงาม
4. มีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาหอพัก
5. การจัดกิจกรรมค่ายวันเด็กซึ่งเป็นความรับผิดชอบของฝ่ายพัฒนาประสบความสำเร็จด้วยดี
6. การจัดการแข่งขันกีฬาของสมาชิกในแต่ละปี มีความคิดสร้างสรรค์และน่าสนใจ
7. การทำทำเนียบรายชื่อของนิสิตแต่ละรุ่นมีความสวยงาม
8. การทำป้ายประชาสัมพันธ์เนื่องในโอกาสต่างๆ มีความสวยงามและ

เสร็จทันเวลา

2.2. ข้อที่นิสิตมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติในระดับน้อยมี 6 ข้อ

1. มีการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาประเภทต่างๆ
2. สามารถจัดหาพัสดุได้ตามที่สมาชิกต้องการ
3. มีวัสดุสำรองไว้เสมอ
4. การซ่อมแซมพัสดุที่ชำรุด เป็นไปได้ทันตามความต้องการ
5. มีมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดกฎระเบียบอย่างจริงจังและเด็ดขาด
6. มีอุปกรณ์กีฬาประเภทต่างๆ เพียงพอในการให้บริการแก่สมาชิก

3. ปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่องของการทำงานแต่ละฝ่าย

3.1. งานที่แต่ละฝ่ายต้องบริหารยังไม่เป็นระบบ ขาดการวางแผนในเรื่อง การประสานงานทั้งในฝ่ายและระหว่างฝ่ายต่างๆ ในหอพักขาดการประสานงานในการประชุม มอบหมายงาน หน้าที่มักตกอยู่ที่หัวหน้าฝ่าย ซึ่งมักขาดระบบการบริหารงานที่เหมาะสม

3.2. ความร่วมมือของสมาชิก สมาชิกทั่วไปในหอพัก ไม่ค่อยให้ความร่วมมือต่องานที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้วางมาตรการไว้ สมาชิกทั่วไปเกิดความเบื่อหน่ายเนื่องจาก แต่ละคนมีหน้าที่ในหอพักที่ต้องรับผิดชอบเองด้วยกับหน้าที่ที่ต้องร่วมทำกิจกรรมพิเศษและ ร่วมมือกับกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดด้วย

3.3. บทลงโทษ พบว่า การทำงานของแต่ละฝ่ายเมื่อไม่ได้รับความร่วมมือ ก็ย่อมจะต้อง วางกฎระเบียบขึ้นมาบังคับใช้แต่กฎที่บังคับใช้นั้นไม่เด็ดขาด จึงทำให้ปัญหาใน การทำงานของแต่ละฝ่ายจนเกิดความไม่เป็นระบบไม่เป็นระเบียบที่ชัดเจนในหอพัก

4. ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขปรับปรุงการทำงานของแต่ละฝ่าย

- 4.1. แต่ละฝ่ายควรมีการประสานงานกัน
- 4.2. สมาชิกในหอพักควรให้ความร่วมมือและรับผิดชอบต่องาน
- 4.3. ควรมีมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดกฎระเบียบแต่ละฝ่ายอย่าง

เคร่งครัด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตโครงการเพชรในตม ระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกการประถมศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2545 จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตโครงการเพชรในตม ระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกการประถมศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2545 จำนวน 120 คน โดยในงานวิจัยนี้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากทฤษฎี ตำรา เอกสาร บทความและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของหอพักใน 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการและด้านสังคม
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สังเกตและสัมภาษณ์สภาพการณ์โดยทั่วไปของสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากนิสิตและอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพักที่พักอยู่หอพักนิสิตโครงการเพชรในตม
4. นำข้อมูลทั้งหมดมาสร้างแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการและสภาพแวดล้อมด้านสังคม จำนวน 65 ข้อ และในท้ายสุดของแบบสอบถามในแต่ละด้านเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณาและเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน (ภาคผนวก ก) เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและตรวจสอบความชัดเจนของภาษารวมทั้งความครอบคลุมของเนื้อหาของแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง
6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับบัณฑิตโครงการเพชรในตมที่เพิ่งสำเร็จการศึกษา จำนวน 60 คน เพื่อวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ 25 กลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำและใช้การทดสอบที (t – test) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก จากนั้นเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (Ferguson. 1981 : 180) ซึ่งถือว่ามีความอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์สูงไว้ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ผลการตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์สูง (ภาคผนวก ข)

7. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach. 1990 : 169) แบบสอบถามปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนิสิตมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

8. เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ได้นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา และชั้นปีศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ (ข้อที่ 1 – 14) สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร (ข้อที่ 15 – 29) สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการ (ข้อที่ 30 – 47) และสภาพแวดล้อมด้านสังคม (ข้อที่ 48 – 65) แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert. 1932 : 1 - 55) และในตอนท้ายสุดของแบบสอบถามในแต่ละด้านจะมีคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา / ความต้องการในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา / ความต้องการในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา / ความต้องการในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา / ความต้องการในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา /

ความต้องการในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 ถึง 5.00 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา /

ความต้องการในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.50 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา /

ความต้องการในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา /

ความต้องการในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 ถึง 2.50 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา /

ความต้องการในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา /

ความต้องการในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตให้นิสิตโครงการเพชรในตมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
2. ติดต่อขอความร่วมมือจากนิสิตโครงการเพชรในตมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พร้อมแบบสอบถามไปดำเนินการแจกกลุ่มตัวอย่างและรับคืนด้วยตนเอง ในเดือน มีนาคม พ.ศ. 2546

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด แบบสอบถามที่แจกไปจำนวน 120 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 112 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.33
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ
2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านสี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการ ด้านสังคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบที (t – test) ส่วนตัวแปรภูมิลำเนาและชั้นปีที่ศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4. คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าความถี่ (Frequencies)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ โดยการทดสอบที (Ferguson. 1981 : 180)

2.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1990 : 161)

3. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรเพศ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบที (Ferguson. 1981 : 178)

3.2 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามตัวแปรภูมิลำเนาและชั้นปีที่ศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Ferguson. 1981 :190 - 199) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2534 : 264)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการ และด้านสังคม จำแนกตามตัวแปรเพศ ภูมิลำเนา และชั้นปีที่ศึกษา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อเพื่อความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน f – distribution
p	แทน	ความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาความถี่และคำนวณค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านสี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการ และด้านสังคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้านสี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการ และด้านสังคม จำแนกตามตัวแปรเพศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบที ส่วนตัวแปรภูมิลำเนาและชั้นปีที่ศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าร้อยละ ผลปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	28	25.00
หญิง	84	75.00
รวม	112	100.00
ภูมิลำเนา		
ภาคกลาง	15	13.40
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	41	36.60
ภาคเหนือ	25	22.30
ภาคใต้	31	27.70
รวม	112	100.00
ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	29	25.90
ชั้นปีที่ 2	28	25.00
ชั้นปีที่ 3	27	24.10
ชั้นปีที่ 4	28	25.00
รวม	112	100.00

จากตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ นิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง(ร้อยละ 75.00) มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 36.60) และเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 มากที่สุด (ร้อยละ 25.90)

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก
โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านสี่ด้าน คือ ด้าน
กายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการและด้านสังคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและ
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลปรากฏดังตาราง 2 – 11

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ
หอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน

สภาพแวดล้อมของหอพัก	n = 112		ระดับปัญหา
	$\bar{X}$	SD	
ด้านกายภาพ	3.24	0.82	ปานกลาง
ด้านการบริหาร	3.04	1.00	ปานกลาง
ด้านสวัสดิการ	3.09	0.91	ปานกลาง
ด้านสังคม	2.87	1.09	ปานกลาง
โดยรวมทุกด้าน	3.06	0.88	ปานกลาง

จากตาราง 2 นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$, $SD = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีปัญหา
เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม เป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง
คือ ด้านกายภาพ ($\bar{X} = 3.24$, $SD = 0.82$) ด้านการบริหาร ($\bar{X} = 3.04$, $SD = 1.00$) ด้านสวัสดิการ
($\bar{X} = 3.09$, $SD = 0.91$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 2.87$, $SD = 1.09$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน

สภาพแวดล้อมของหอพัก	n = 112		ระดับความต้องการ
	$\bar{X}$	SD	
ด้านกายภาพ	3.75	0.77	มาก
ด้านการบริหาร	3.51	0.90	มาก
ด้านสวัสดิการ	3.79	0.86	มาก
ด้านสังคม	3.74	0.97	มาก
โดยรวมทุกด้าน	3.70	0.76	มาก

จากตาราง 3 ความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, $SD = 0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม เป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านกายภาพ ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.77$) ด้านการบริหาร ($\bar{X} = 3.51$, $SD = 0.90$) ด้านสวัสดิการ ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.86$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.74$, $SD = 0.97$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ เป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านกายภาพ	n = 112		ระดับปัญหา
		$\bar{x}$	SD	
1	ความปลอดภัยบริเวณสถานที่ตั้งหอพัก	3.18	1.25	ปานกลาง
2	ความสะดวกในการเดินทางเข้า-ออกบริเวณที่ตั้งหอพัก	3.17	1.24	ปานกลาง
3	ความสะดวกโดยรอบบริเวณของอาคารหอพัก	3.09	1.07	ปานกลาง
4	ความสวยงามของการตกแต่งบริเวณโดยรอบอาคารหอพัก เช่น ต้นไม้และไม้ประดับ	3.19	1.22	ปานกลาง
5	การมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ รอบอาคารหอพัก เช่น โต๊ะ เก้าอี้หน้าอาคารหอพัก เป็นต้น	3.22	1.14	ปานกลาง
6	แสงสว่างบริเวณรอบอาคารหอพักและบริเวณใกล้เคียง	3.26	1.19	ปานกลาง
7	ความเงียบสงบในบริเวณอาคารหอพัก	3.18	1.25	ปานกลาง
8	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพัก เช่น การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ ที่ตากผ้า ที่วางรองเท้า เป็นต้น	3.51	1.13	มาก
9	ความสะดวกภายในหอพัก บริเวณต่อไปนี้			
	9.1 ห้องนอน	2.92	1.31	ปานกลาง
	9.2 ห้องสุขา	3.11	1.17	ปานกลาง
	9.3 ห้องโถงรวม	3.24	1.16	ปานกลาง
	9.4 ห้องดนตรี	3.40	1.17	ปานกลาง
	9.5 ห้อง STUDY	3.05	1.06	ปานกลาง
	9.6 ห้องคอมพิวเตอร์	3.32	1.32	ปานกลาง
	9.7 ห้องสหการ	3.23	1.17	ปานกลาง
10	ความปลอดภัยของระบบไฟฟ้าในหอพัก	3.16	1.24	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านกายภาพ	n = 112		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	SD	
11	การถ่ายเทอากาศภายในตัวอาคารหอพัก	3.14	1.22	ปานกลาง
12	การมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในอาคารหอพัก เช่น เฟอร์นิเจอร์ เครื่องซักผ้า โทรศัพท์ เป็นต้น	3.39	1.21	ปานกลาง
13	ปริมาณพื้นที่ส่วนตัวในห้องนอนของนิสิตแต่ละคน	3.46	1.11	ปานกลาง
14	ปริมาณพื้นที่สำหรับการนั่งศึกษาในห้อง Study ของนิสิตแต่ละคน	3.60	1.10	มาก
รวม		3.24	0.82	ปานกลาง

จากตาราง 4 ปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, $SD = 0.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ อยู่ในระดับมากในข้อ 8 ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพัก เช่น การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ ที่ตากผ้า ที่วางรองเท้า เป็นต้น ($\bar{X} = 3.51$, $SD = 1.13$) ข้อ 14 ปริมาณพื้นที่สำหรับนั่งศึกษาในห้อง Study ของนิสิตแต่ละคน ($\bar{X} = 3.60$ $SD = 1.10$) ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ เป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านกายภาพ	n = 112		ระดับความต้องการ
		$\bar{x}$	SD	
1	ความปลอดภัยบริเวณสถานที่ตั้งหอพัก	3.94	1.23	มาก
2	ความสะดวกในการเดินทางเข้า-ออกบริเวณที่ตั้งหอพัก	3.89	1.17	มาก
3	ความสะอาดโดยรอบบริเวณของอาคารหอพัก	3.71	1.22	มาก
4	ความสวยงามของการตกแต่งบริเวณโดยรอบอาคารหอพัก เช่น ต้นไม้และไม้ประดับ	3.73	1.23	มาก
5	การมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รอบอาคารหอพัก เช่น โต๊ะ เก้าอี้หน้าอาคารหอพัก เป็นต้น	3.66	1.20	มาก
6	แสงสว่างบริเวณรอบอาคารหอพักและบริเวณใกล้เคียง	3.70	1.19	มาก
7	ความเงียบสงบในบริเวณอาคารหอพัก	3.59	1.16	มาก
8	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพัก เช่น การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ ที่ตากผ้า ที่วางรองเท้า เป็นต้น	3.76	1.26	มาก
9	ความสะอาดภายในหอพัก บริเวณต่อไปนี้			
	9.1 ห้องนอน	3.79	1.16	มาก
	9.2 ห้องสุขา	3.78	1.18	มาก
	9.3 ห้องโถงรวม	3.88	1.09	มาก
	9.4 ห้องดนตรี	3.63	1.19	มาก
	9.5 ห้อง STUDY	3.69	1.06	มาก
	9.6 ห้องคอมพิวเตอร์	3.62	1.30	มาก
	9.7 ห้องสหการ	3.63	1.17	มาก
10	ความปลอดภัยของระบบไฟฟ้าในหอพัก	3.62	1.29	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านกายภาพ	n = 112		ระดับความต้องการ
		$\bar{X}$	SD	
11	การถ่ายเทอากาศภายในตัวอาคารหอพัก	3.87	1.23	มาก
12	การมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในอาคารหอพัก เช่น เฟอร์นิเจอร์ เครื่องซักผ้า โทรศัพท์ เป็นต้น	3.71	1.29	มาก
13	ปริมาณพื้นที่ส่วนตัวในห้องนอนของนิสิตแต่ละคน	3.79	1.26	มาก
14	ปริมาณพื้นที่สำหรับการนั่งศึกษาในห้องStudyของนิสิตแต่ละคน	3.90	1.20	มาก
	รวม	3.75	0.77	มาก

จากตาราง 5 ความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร เป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านการบริหาร	n = 112		ระดับปัญหา
		$\bar{x}$	SD	
15	ความชัดเจนของกฎระเบียบของหอพัก	3.16	1.33	ปานกลาง
16	ความเข้มงวดกวดขันในการใช้กฎระเบียบของหอพัก	3.17	1.33	ปานกลาง
17	กฎระเบียบของหอพักมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเป็นจริงของการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป	3.23	1.23	ปานกลาง
18	ความเอาใจใส่ของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหอพักในการดูแลให้นิสิตปฏิบัติตามกฎระเบียบของหอพัก	2.99	1.26	ปานกลาง
19	การแสดงความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับกฎระเบียบของหอพัก	3.29	1.21	ปานกลาง
20	การปฏิบัติตามกฎระเบียบหอพักของนิสิต	2.97	1.29	ปานกลาง
21	กระบวนการพิจารณาลงโทษนิสิตที่ปฏิบัติผิดกฎระเบียบของหอพัก	3.03	1.33	ปานกลาง
22	ประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการหอพัก (ฝ่ายนิสิต)	3.07	1.34	ปานกลาง
23	ความรับผิดชอบหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ในหอพักได้แก่			
	23.1 ฝ่ายวิชาการ	2.96	1.29	ปานกลาง
	23.2 ฝ่ายพัฒนา	2.90	1.41	ปานกลาง
	23.3 ฝ่ายสวัสดิการ	2.90	1.28	ปานกลาง
	23.4 ฝ่ายพัสดุ	2.94	1.32	ปานกลาง
	23.5 ฝ่ายประชาสัมพันธ์	2.81	1.37	ปานกลาง
	23.6 ฝ่ายกีฬาและนันทนาการ	3.00	1.33	ปานกลาง
	23.7 ฝ่ายศิลปะ	2.85	1.39	ปานกลาง
	23.8 ฝ่ายจัดหาทุน	3.08	1.32	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านการบริหาร	n = 112		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	SD	
24	การมีส่วนร่วมของนิสิตในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละฝ่ายที่นิสิตสังกัดอยู่	2.91	1.31	ปานกลาง
25	การวางแผนในเรื่องการประสานงานทั้งในฝ่ายและระหว่างฝ่ายต่างๆ ในหอพัก	3.05	1.26	ปานกลาง
26	ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก(ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการปรับปรุงและพัฒนาหอพัก	3.18	1.20	ปานกลาง
27	ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก(ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการทำกิจกรรมของนิสิตภายในหอพัก	2.99	1.21	ปานกลาง
28	ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก(ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการทำกิจกรรมของนิสิต	3.11	1.18	ปานกลาง
29	ความร่วมมือของอาจารย์และผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก ในการให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการทำกิจกรรมภายในหอพัก	3.00	1.26	ปานกลาง
รวม		3.04	1.00	ปานกลาง

จากตาราง 6 ปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในมณีนถนการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$, $SD = 1.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในมณีนถนการบริหารอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร เป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านการบริหาร	n = 112		ระดับความต้องการ
		$\bar{x}$	SD	
15	ความชัดเจนของกฎระเบียบของหอพัก	3.46	1.27	ปานกลาง
16	ความเข้มงวดกวดขันในการใช้กฎระเบียบของหอพัก	3.61	1.23	มาก
17	กฎระเบียบของหอพักมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเป็นจริงของการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป	3.52	1.16	มาก
18	ความเอาใจใส่ของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหอพักในการดูแลให้นิสิตปฏิบัติตามกฎระเบียบของหอพัก	3.46	1.21	ปานกลาง
19	การแสดงความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับกฎระเบียบของหอพัก	3.74	1.22	มาก
20	การปฏิบัติตามกฎระเบียบหอพักของนิสิต	3.57	1.19	มาก
21	กระบวนการพิจารณาลงโทษนิสิตที่ปฏิบัติผิดกฎระเบียบของหอพัก	3.15	1.20	ปานกลาง
22	ประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการหอพัก (ฝ่ายนิสิต)	3.54	1.18	มาก
23	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ในหอพักได้แก่			
	23.1 ฝ่ายวิชาการ	3.47	1.16	ปานกลาง
	23.2 ฝ่ายพัฒนา	3.31	1.22	ปานกลาง
	23.3 ฝ่ายสวัสดิการ	3.35	1.18	ปานกลาง
	23.4 ฝ่ายพัสดุ	3.34	1.23	ปานกลาง
	23.5 ฝ่ายประชาสัมพันธ์	3.41	1.30	ปานกลาง
	23.6 ฝ่ายกีฬาและสันทนาการ	3.44	1.29	ปานกลาง
	23.7 ฝ่ายศิลปะ	3.46	1.22	ปานกลาง
	23.8 ฝ่ายจัดหาทุน	3.54	1.27	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านการบริหาร	n = 112		ระดับความต้องการ
		$\bar{X}$	SD	
24	การมีส่วนร่วมของนิสิตในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละฝ่ายที่นิสิตสังกัดอยู่	3.57	1.26	มาก
25	การวางแผนในเรื่องการประสานงานทั้งในฝ่ายและระหว่างฝ่ายต่างๆ ในหอพัก	3.63	1.27	มาก
26	ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก(ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการปรับปรุงและพัฒนาหอพัก	3.67	1.31	มาก
27	ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก(ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการทำกิจกรรมของนิสิตภายในหอพัก	3.63	1.22	มาก
28	ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก(ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการทำกิจกรรมของนิสิต	3.71	1.30	มาก
29	ความร่วมมือของอาจารย์และผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพักในการให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการทำกิจกรรมภายในหอพัก	3.67	1.21	มาก
รวม		3.51	0.90	มาก

จากตาราง 7 ความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, $SD = 0.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหารอยู่ในระดับมากในข้อ 16 ความเข้มงวดกวดขันในการใช้กฎระเบียบของหอพัก ($\bar{X} = 3.61$, $SD = 1.23$) ข้อ 17 กฎระเบียบของหอพักมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเป็นจริงของการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป ($\bar{X} = 3.52$, $SD = 1.16$) ข้อ 19 การแสดงความคิดเห็น

ของนิสิตเกี่ยวกับกฎระเบียบของหอพัก ($\bar{X} = 3.74$, $SD = 1.22$) ข้อ 20 การปฏิบัติตามกฎระเบียบหอพักของนิสิต ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 1.19$) ข้อ 22 ประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการหอพัก (ฝ่ายนิสิต) ($\bar{X} = 3.54$, $SD = 1.18$) ข้อ 23 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ในหอพัก ได้แก่ ข้อ 23.8 ฝ่ายจัดหาทุน ($\bar{X} = 3.54$, $SD = 1.27$) ข้อ 24 การมีส่วนร่วมของนิสิตในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละฝ่ายที่นิสิตสังกัดอยู่ ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 1.26$) ข้อ 25 การวางแผนในเรื่องการประสานงานทั้งในฝ่ายและระหว่างฝ่ายต่างๆ ในหอพัก ($\bar{X} = 3.63$, $SD = 1.27$) ข้อ 26 ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก (ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการปรับปรุงและพัฒนาหอพัก ($\bar{X} = 3.67$, $SD = 1.31$) ข้อ 27 ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก (ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการทำกิจกรรมของนิสิตภายในหอพัก ($\bar{X} = 3.63$, $SD = 1.22$) ข้อ 28 ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก (ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการทำกิจกรรมของนิสิต ($\bar{X} = 3.71$, $SD = 1.30$) และข้อ 29 ความร่วมมือของอาจารย์และผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพักในการให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการทำกิจกรรมภายในหอพัก ($\bar{X} = 3.67$, $SD = 1.21$) ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ เป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านสวัสดิการ	n = 112		ระดับปัญหา
		$\bar{x}$	SD	
30	ความเหมาะสมของการจัดบริการยาสามัญประจำบ้านและอุปกรณ์สำหรับปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับนิสิต	3.05	1.19	ปานกลาง
31	คุณภาพของเวชภัณฑ์ที่ให้บริการแก่นิสิตในหอพัก	3.11	1.27	ปานกลาง
32	ความเหมาะสมในการจัดเก็บยาและอุปกรณ์ปฐมพยาบาลภายในหอพัก	2.97	1.23	ปานกลาง
33	การจัดวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนิสิต	3.08	1.31	ปานกลาง
34	การจัดให้มีอุปกรณ์ความปลอดภัยภายในหอพัก เช่น อุปกรณ์ตัดไฟ อุปกรณ์ดับเพลิง เป็นต้น	3.18	1.23	ปานกลาง
35	การจัดให้มียามรักษาความปลอดภัยประจำหอพัก	3.18	1.32	ปานกลาง
36	ความเหมาะสมของการจัดระบบรักษาความสะอาดภายในหอพัก (การเก็บขยะ)	2.97	1.15	ปานกลาง
37	การจัดบริการให้นิสิตมีงานพิเศษทำในระหว่างศึกษาและในช่วงปิดภาคการศึกษาเพื่อเสริมทักษะในวิชาชีพครู	3.28	1.19	ปานกลาง
38	การจัดโครงการพิเศษสำหรับนิสิตเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนจบหลักสูตร เช่น การพัฒนาบุคลิกภาพ การเป็นผู้นำและการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม เป็นต้น	2.96	1.28	ปานกลาง
39	การอุทิศเวลาเพื่อให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา	3.08	1.25	ปานกลาง
40	การบริการให้คำปรึกษาด้านวิชาการและด้านปัญหาส่วนตัวของนิสิตของอาจารย์ประจำหอพัก	2.96	1.31	ปานกลาง
41	การให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับวิชาชีพครู	2.86	1.21	ปานกลาง
42	การเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการของนิสิต	3.11	1.25	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านสวัสดิการ	n = 112		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	SD	
43	ความเหมาะสมของการจัดบริการสื่อทัศนูปกรณ์ภายในหอพัก เช่น วิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ ระบบเคเบิลทีวี เป็นต้น	2.93	1.31	ปานกลาง
44	ความเพียงพอของจำนวนสื่ออุปกรณ์การเรียน เช่น คอมพิวเตอร์	3.40	1.26	ปานกลาง
45	คุณภาพของเครื่องเล่นดนตรีภายในหอพัก	3.01	1.23	ปานกลาง
46	ความเหมาะสมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นภายในหอพัก เช่น พัดลม ตู้เสื้อผ้า เตารีด เป็นต้น	3.23	1.19	ปานกลาง
47	ความเหมาะสมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องอ่านหนังสือ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ กระดานไวท์บอร์ด เป็นต้น	3.28	1.21	ปานกลาง
รวม		3.09	0.91	ปานกลาง

จากตาราง 8 ปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, $SD = 0.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ เป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านสวัสดิการ	n = 112		ระดับความต้องการ
		$\bar{X}$	SD	
30	ความเหมาะสมของการจัดบริการยาสามัญประจำบ้านและอุปกรณ์สำหรับปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับนิสิต	3.64	1.25	มาก
31	คุณภาพของเวชภัณฑ์ที่ให้บริการแก่นิสิตในหอพัก	3.73	1.18	มาก
32	ความเหมาะสมในการจัดเก็บยาและอุปกรณ์ปฐมพยาบาลภายในหอพัก	3.68	1.22	มาก
33	การจัดวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนิสิต	3.65	1.26	มาก
34	การจัดให้มีอุปกรณ์ความปลอดภัยภายในหอพัก เช่น อุปกรณ์ตัดไฟ อุปกรณ์ดับเพลิง เป็นต้น	3.87	1.10	มาก
35	การจัดให้มียามรักษาความปลอดภัยประจำหอพัก	3.68	1.30	มาก
36	ความเหมาะสมของการจัดระบบรักษาความสะอาดภายในหอพัก (การเก็บขยะ)	3.84	1.15	มาก
37	การจัดบริการให้นิสิตมีงานพิเศษทำในระหว่างศึกษาและในช่วงปิดภาคการศึกษาเพื่อเสริมทักษะในวิชาชีพครู	3.95	1.15	มาก
38	การจัดโครงการพิเศษสำหรับนิสิตเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนจบหลักสูตร เช่น การพัฒนาบุคลิกภาพ การเป็นผู้นำและการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม เป็นต้น	3.92	1.16	มาก
39	การอุทิศเวลาเพื่อให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา	3.71	1.21	มาก
40	การบริการให้คำปรึกษาด้านวิชาการและด้านปัญหาส่วนตัวของนิสิตของอาจารย์ประจำหอพัก	3.63	1.19	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านสวัสดิการ	n = 112		ระดับความต้องการ
		$\bar{X}$	SD	
41	การให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับวิชาชีพครู	3.68	1.26	มาก
42	การเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการของนิสิต	3.83	1.21	มาก
43	ความเหมาะสมของการจัดบริการสื่อโสตทัศนูปกรณ์ภายในหอพัก เช่น วิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ ระบบเคเบิลทีวี เป็นต้น	3.84	1.25	มาก
44	ความเพียงพอของจำนวนสื่ออุปกรณ์การเรียน เช่น คอมพิวเตอร์	4.04	1.11	มาก
45	คุณภาพของเครื่องเล่นดนตรีภายในหอพัก	3.71	1.18	มาก
46	ความเหมาะสมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นภายในหอพัก เช่น พัดลม ตู้เสื้อผ้า เตาหุงต้ม เป็นต้น	3.87	1.13	มาก
47	ความเหมาะสมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องอ่านหนังสือ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ กระดานไวท์บอร์ด เป็นต้น	3.96	1.19	มาก
	รวม	3.79	0.86	มาก

จากตาราง 9 ความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสังคม เป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านสังคม	n = 112		ระดับปัญหา
		X	SD	
	<u>มนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตในหอพัก</u>			
48	ความรู้จักสามัคคีของนิสิตโดยรวมในหอพัก	2.71	1.43	ปานกลาง
49	การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของนิสิตภายในหอพัก			
49.1	นิสิตต่างชั้นปี	2.65	1.41	ปานกลาง
49.2	นิสิตชายกับนิสิตหญิง	2.47	1.31	น้อย
49.3	นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน	2.50	1.39	น้อย
50	การรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือกันด้านการเรียนระหว่างนิสิตในหอพัก	2.81	1.32	ปานกลาง
51	การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของหอพัก เช่น การต้อนรับน้องใหม่ การทำบุญประจำปี เป็นต้น	2.75	1.50	ปานกลาง
52	การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนิสิตภายในหอพัก	2.77	1.36	ปานกลาง
53	การร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาและปรับปรุงอาคารหอพัก เช่น การทาสีฝาผนัง การทำความสะอาด การซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในหอพัก เป็นต้น <u>มนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์และผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก</u>	2.88	1.39	ปานกลาง
54	การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหอพัก	3.25	1.32	ปานกลาง
55	การรับฟังความคิดเห็นของผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก	3.17	1.33	ปานกลาง
56	ความอบอุ่นและความเป็นกันเองเสมือนเป็นผู้ปกครองที่มีให้แก่ นิสิตของอาจารย์ประจำหอพัก	2.97	1.33	ปานกลาง
57	ความอบอุ่นและความเป็นกันเองเสมือนเป็นผู้ปกครองที่มีให้แก่ นิสิตของผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก	2.98	1.32	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านสังคม	n = 112		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	SD	
58	การสร้างจิตสำนึกตามวิถีประชาธิปไตยให้นิสิตพัฒนา ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีของอาจารย์ประจำหอพัก	2.89	1.28	ปานกลาง
59	การสร้างจิตสำนึกตามวิถีประชาธิปไตยให้นิสิตพัฒนา ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีของผู้ช่วยอาจารย์ประจำ หอพัก	2.88	1.27	ปานกลาง
60	การให้ความยุติธรรมในการตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้นของ อาจารย์ประจำหอพัก	2.93	1.39	ปานกลาง
61	การให้ความยุติธรรมในการตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้นของ ผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก	2.83	1.35	ปานกลาง
62	การเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์ประจำหอพัก	3.06	1.39	ปานกลาง
63	การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก	2.99	1.34	ปานกลาง
64	การร่วมกิจกรรมบริการและพัฒนาสังคมของอาจารย์ ประจำหอพัก	2.93	1.29	ปานกลาง
65	การร่วมกิจกรรมบริการและพัฒนาสังคมของผู้ช่วย อาจารย์ประจำหอพัก	2.88	1.29	ปานกลาง
รวม		2.87	1.09	ปานกลาง

จากตาราง 10 ปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$, $SD = 1.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่ พบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อที่ปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสังคมอยู่ในระดับน้อย คือ มนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตในหอพัก ข้อที่ 49 การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของนิสิตภายในหอพัก ได้แก่ ข้อที่ 49.2 นิสิตชายกับนิสิตหญิง ($\bar{X} = 2.47$, $SD = 1.31$) และข้อที่ 49.3 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ($\bar{X} = 2.50$, $SD = 1.39$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสังคมเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านสังคม	n = 112		ระดับความต้องการ
		$\bar{X}$	SD	
	<u>มนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตในหอพัก</u>			
48	ความรู้รักสามัคคีของนิสิตโดยรวมในหอพัก	3.80	1.35	มาก
49	การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของนิสิตภายในหอพัก			
	49.1 นิสิตต่างชั้นปี	3.69	1.43	มาก
	49.2 นิสิตชายกับนิสิตหญิง	3.59	1.35	มาก
	49.3 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน	3.80	1.35	มาก
50	การรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือกันด้านการเรียนระหว่างนิสิตในหอพัก	3.79	1.30	มาก
51	การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของหอพัก เช่น การต้อนรับน้องใหม่ การทำบุญประจำปี เป็นต้น	3.80	1.27	มาก
52	การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนิสิตภายในหอพัก	3.67	1.21	มาก
53	การร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาและปรับปรุงอาคารหอพัก เช่น การทาสีฝาผนัง การทำความสะอาด การซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในหอพัก เป็นต้น <u>มนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์และผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก</u>	3.83	1.21	มาก
54	การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหอพัก	3.72	1.28	มาก
55	การรับฟังความคิดเห็นของผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก	3.76	1.36	มาก
56	ความอบอุ่นและความเป็นกันเองเสมือนเป็นผู้ปกครองที่มีให้แก่ นิสิตของอาจารย์ประจำหอพัก	3.73	1.19	มาก
57	ความอบอุ่นและความเป็นกันเองเสมือนเป็นผู้ปกครองที่มีให้แก่ นิสิตของผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก	3.59	1.20	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมของหอพักด้านสังคม	n = 112		ระดับความต้องการ
		$\bar{X}$	SD	
58	การสร้างจิตสำนึกตามวิถีประชาธิปไตยให้นิสิตพัฒนา ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีของอาจารย์ประจำหอพัก	3.66	1.25	มาก
59	การสร้างจิตสำนึกตามวิถีประชาธิปไตยให้นิสิตพัฒนา ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีของผู้ช่วยอาจารย์ประจำ หอพัก	3.79	1.19	มาก
60	การให้ความยุติธรรมในการตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้นของ อาจารย์ประจำหอพัก	3.79	1.24	มาก
61	การให้ความยุติธรรมในการตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้นของ ผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก	3.71	1.31	มาก
62	การเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์ประจำหอพัก	3.81	1.24	มาก
63	การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพัก	3.73	1.27	มาก
64	การร่วมกิจกรรมบริการและพัฒนาสังคมของอาจารย์ ประจำหอพัก	3.71	1.26	มาก
65	การร่วมกิจกรรมบริการและพัฒนาสังคมของผู้ช่วย อาจารย์ประจำหอพัก	3.72	1.30	มาก
รวม		3.74	0.97	มาก

จากตาราง 11 ความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการ
เพชรในตม ด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, $SD = 0.97$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า นิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม
ด้านสังคมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน ในด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการและด้านสังคม จำแนกตามตัวแปรเพศ ภูมิลำเนา และชั้นปีที่ศึกษา ผลปรากฏดังตาราง 12 - 31

ตาราง 12 การเปรียบเทียบปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ

ปัญหาของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ หอพัก	เพศชาย n = 28		เพศหญิง n = 84		t
	X	SD	X	SD	
ด้านกายภาพ	2.91	0.81	3.35	0.80	-2.53*
ด้านการบริหาร	2.73	0.89	3.14	1.02	-2.03*
ด้านสวัสดิการ	2.85	0.80	3.17	0.93	-1.79
ด้านสังคม	2.54	0.97	2.98	1.11	-1.88
โดยรวมทุกด้าน	2.75	0.79	3.16	0.89	-2.14*

จากตาราง 12 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมในระดับมากกว่านิสิตชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ และด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมในระดับมากกว่านิสิตชาย ส่วนด้านสวัสดิการและด้านสังคม ไม่พบความแตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการ
เพชรในตมโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ

ความต้องการของนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก	เพศชาย N = 28		เพศหญิง n = 84		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านกายภาพ	3.34	0.97	3.89	0.64	-2.79*
ด้านการบริหาร	3.29	0.95	3.57	0.88	-1.46
ด้านสวัสดิการ	3.57	0.94	3.86	0.83	-1.58
ด้านสังคม	3.26	1.11	3.89	0.86	-2.73*
โดยรวมทุกด้าน	3.37	0.84	3.81	0.71	-2.71*

จากตาราง 13 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมในระดับมากกว่านิสิตชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมด้านกายภาพและด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมในระดับมากกว่านิสิตชาย ส่วนด้านการบริหารและด้านสวัสดิการ ไม่พบความแตกต่างกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรภูมิลำเนา

ปัญหา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านกายภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3	5.47	1.82	2.82*
	ภายในกลุ่ม	108	69.79	0.65	
	รวม	111	75.25		
ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	3	13.95	4.65	5.16*
	ภายในกลุ่ม	108	97.39	0.90	
	รวม	111	111.33		
ด้านสวัสดิการ	ระหว่างกลุ่ม	3	9.17	3.06	3.98*
	ภายในกลุ่ม	108	82.89	0.77	
	รวม	111	92.06		
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3	7.91	2.64	2.32
	ภายในกลุ่ม	108	123.00	1.14	
	รวม	111	130.92		
โดยรวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	8.58	2.86	3.95*
	ภายในกลุ่ม	108	78.21	0.72	
	รวม	111	86.79		

จากตาราง 14 นิสิตที่อยู่ในภูมิลำเนาต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร และด้านสวัสดิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ ผลปรากฏดังตาราง 15 – 18 ส่วนด้านสังคม นิสิตมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา

ภูมิสำเนา	$\bar{x}$	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคใต้
		3.07	3.49	3.29	2.96
ภาคกลาง	3.07				
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.49				
ภาคเหนือ	3.29				
ภาคใต้	2.96		*		

จากตาราง 15 นิสิตที่มีภูมิสำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิสำเนา
อยู่ในภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับ

สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา

ภูมิสำเนา	$\bar{x}$	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก เชียงใหม่	ภาคเหนือ	ภาคใต้
		2.72	3.34	3.32	2.57
ภาคกลาง	2.72				
ภาคตะวันออกเชียงใหม่	3.34				
ภาคเหนือ	3.32				
ภาคใต้	2.57		*	*	

จากตาราง 16 นิสิตที่มีภูมิสำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเชียงใหม่และในภาคเหนือ มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหารในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิสำเนาอยู่ในภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ จำแนกตามตัวแปรภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	$\bar{x}$	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก เฉิงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคใต้
		3.03	3.32	3.29	2.65
ภาคกลาง	3.03				
ภาคตะวันออกเฉิงเหนือ	3.32				
ภาคเหนือ	3.29				
ภาคใต้	2.65		*		

จากตาราง 17 นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉิงเหนือมีปัญหาเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนา
อยู่ในภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวม จำแนกตามตัวแปรภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา		ภาคกลาง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคใต้
	$\bar{x}$	2.90	3.31	3.24	2.66
ภาคกลาง	2.90				
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.31				
ภาคเหนือ	3.24				
ภาคใต้	2.66		*		

จากตาราง 18 นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน
ภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการ
เพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรภูมิลำเนา

ความต้องการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านกายภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.93	2.64	4.92*
	ภายในกลุ่ม	108	58.06	0.54	
	รวม	111	65.99		
ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	3	12.08	4.03	5.56*
	ภายในกลุ่ม	108	78.15	0.72	
	รวม	111	90.23		
ด้านสวัสดิการ	ระหว่างกลุ่ม	3	10.05	3.35	4.98*
	ภายในกลุ่ม	108	72.71	0.67	
	รวม	111	82.75		
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3	13.40	4.47	5.36*
	ภายในกลุ่ม	108	90.02	0.83	
	รวม	111	103.42		
โดยรวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	10.20	3.40	6.74*
	ภายในกลุ่ม	108	54.51	0.51	
	รวม	111	64.71		

จากตาราง 19 นิสิตที่อยู่ในภูมิลำเนาต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความต้องการในด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการและด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ ผลปรากฏดังตาราง 20 - 24

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา

ภูมิสำเนา		ภาคกลาง	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคใต้
	$\bar{X}$	3.43	4.06	3.79	3.47
ภาคกลาง	3.43		*		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.06				
ภาคเหนือ	3.79				
ภาคใต้	3.47		*		

จากตาราง 20 นิสิตที่มีภูมิสำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิสำเนาอยู่
ในภาคใต้และภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร จำแนกตามตัวแปรภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา		ภาคกลาง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคใต้
	$\bar{x}$	3.18	3.81	3.72	3.08
ภาคกลาง	3.18				
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.81				
ภาคเหนือ	3.72				
ภาคใต้	3.08		*		

จากตาราง 21 นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหารในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ จำแนกตามตัวแปรภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	$\bar{x}$	ภาคกลาง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคใต้
		3.75	4.01	4.03	3.33
ภาคกลาง	3.75				
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.01				
ภาคเหนือ	4.03				
ภาคใต้	3.33		*	*	

จากตาราง 22 นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในภาคเหนือมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตาราง 23 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสังคม จำแนกตามตัวแปรภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	$\bar{x}$	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก เชียงใหม่	ภาคเหนือ	ภาคใต้
		3.55	4.05	3.95	3.24
ภาคกลาง	3.55				
ภาคตะวันออกเชียงใหม่	4.05				
ภาคเหนือ	3.95				
ภาคใต้	3.24		*	*	

จากตาราง 23 นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเชียงใหม่และในภาคเหนือมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสังคมในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวม จำแนกตามตัวแปรภูมิสำเนา

ภูมิสำเนา		ภาคกลาง	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคใต้
	$\bar{x}$	3.48	3.98	3.87	3.28
ภาคกลาง	3.48				
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.98				
ภาคเหนือ	3.87				
ภาคใต้	3.28		*	*	

จากตาราง 24 นิสิตที่มีภูมิสำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในภาคเหนือมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิสำเนาอยู่ในภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 การเปรียบเทียบปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา

ปัญหา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านกายภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.74	1.58	2.42
	ภายในกลุ่ม	108	70.51	0.65	
	รวม	111	75.25		
ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	3	7.06	2.35	2.44
	ภายในกลุ่ม	108	104.27	0.97	
	รวม	111	111.33		
ด้านสวัสดิการ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.09	2.36	3.00*
	ภายในกลุ่ม	108	84.98	0.79	
	รวม	111	92.06		
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3	6.89	2.29	1.99
	ภายในกลุ่ม	108	124.03	1.15	
	รวม	111	130.92		
โดยรวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	6.28	2.09	2.81*
	ภายในกลุ่ม	108	80.51	0.75	
	รวม	111	86.79		

จากตาราง 25 นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีปัญหาในด้านสวัสดิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ ผลปรากฏดังตาราง 26 – 27 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ จำแนกตามตัวแปรชั้นปีศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		2.68	3.14	3.34	3.23
ชั้นปีที่ 1	2.68			*	
ชั้นปีที่ 2	3.14				
ชั้นปีที่ 3	3.34				
ชั้นปีที่ 4	3.23				

จากตาราง 26 นิสิตชั้นปีที่ 3 มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการในระดับมากกว่ากับนิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวม จำแนกตามตัวแปรชั้นปีศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		2.67	3.09	3.26	3.23
ชั้นปีที่ 1	2.67			*	
ชั้นปีที่ 2	3.09				
ชั้นปีที่ 3	3.26				
ชั้นปีที่ 4	3.23				

จากตาราง 27 นิสิตชั้นปีที่ 3 มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมในระดับมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 28 การเปรียบเทียบความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการ
เพชรในตมโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา

ความต้องการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านกายภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.73	0.91	1.55
	ภายในกลุ่ม	108	63.27	0.59	
	รวม	111	65.99		
ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	3	8.87	2.96	3.92*
	ภายในกลุ่ม	108	81.36	0.75	
	รวม	111	90.23		
ด้านสวัสดิการ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.00	2.33	3.33*
	ภายในกลุ่ม	108	75.75	0.70	
	รวม	111	82.75		
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3	6.48	2.16	2.41
	ภายในกลุ่ม	108	96.94	0.89	
	รวม	111	103.42		
โดยรวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	5.76	1.92	3.52*
	ภายในกลุ่ม	108	58.95	0.55	
	รวม	111	64.71		

จากตาราง 28 นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความต้องการในด้านการบริหารและด้านสวัสดิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ ผลปรากฏดังตาราง 29 – 31 ส่วนด้านกายภาพและด้านสังคม ไม่พบความแตกต่างกัน

ตาราง 29 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร จำแนกตามตัวแปรชั้นปีศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		3.07	3.58	3.84	3.55
ชั้นปีที่ 1	3.07			*	
ชั้นปีที่ 2	3.58				
ชั้นปีที่ 3	3.84				
ชั้นปีที่ 4	3.55				

จากตาราง 29 นิสิตชั้นปีที่ 3 มีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหารในระดับมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 30 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ จำแนกตามตัวแปรชั้นปีศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		3.42	3.78	4.11	3.89
ชั้นปีที่ 1	3.42			*	
ชั้นปีที่ 2	3.78				
ชั้นปีที่ 3	4.11				
ชั้นปีที่ 4	3.89				

จากตาราง 30 นิสิตชั้นปีที่ 3 มีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการในระดับมากกว่ากับนิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 31 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมจำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		3.34	3.70	3.95	3.82
ชั้นปีที่ 1	3.34			*	
ชั้นปีที่ 2	3.70				
ชั้นปีที่ 3	3.95				
ชั้นปีที่ 4	3.82				

จากตาราง 31 นิสิตชั้นปีที่ 3 มีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการ
เพชรในตม โดยรวมในระดับมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านสี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการและด้านสังคม จำแนกตามตัวแปรเพศ ภูมิลำเนาและชั้นปีที่ศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตหอพักโครงการเพชรในตม ระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกการประถมศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2545 จำนวน 120 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา และชั้นปีที่ศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน จำนวน 65 ข้อ ได้แก่ ด้านกายภาพ (ข้อที่ 1-14) ด้านการบริหาร (ข้อที่ 15-29) ด้านสวัสดิการ 30-47 (ข้อที่ 15-29) และด้านสังคม (ข้อที่ 48-65) ในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้านจะมีแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถาม ไปจำนวน 120 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์ จำนวน 112 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.33

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านสี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการและด้านสังคม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ โดยใช้การทดสอบที่ส่วนตัวแปร ภูมิภาคและชั้นปีที่ศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สรุปได้ตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า

1.1. นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

1.2. นิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ภูมิภาคและชั้นปีที่ศึกษา สรุปได้ดังนี้

ในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออก เจียงเหนือมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ และในภาคกลาง ส่วนด้านการบริหาร พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเจียงเหนือมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสวัสดิการและด้านสังคม พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเจียงเหนือและในภาคเหนือมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5. นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในระดับมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในระดับมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ส่วนด้านกายภาพ ด้านการบริหารและด้านสังคม ไม่พบความแตกต่างกัน

2.6. นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในระดับมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหารและด้านสวัสดิการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในระดับมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ส่วนด้านกายภาพและด้านสังคม ไม่พบความแตกต่างกัน

การอภิปรายผล

การศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบประเด็นสำคัญซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทั้งสี่ด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการ และด้านสังคม ผลการศึกษา พบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าที่ตั้งของหอพักโครงการเพชรในตม ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีพื้นที่จำกัด เป็นอุปสรรคในการขยายหอพัก ผลการศึกษา พบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับปริมาณพื้นที่สำหรับนั่งศึกษาในห้อง Study ที่มีจำนวนไม่เพียงพอ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพัก เช่น การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ ที่ตากผ้า ที่วางรองเท้า เป็นต้น ส่วนด้านการบริหารนิสิตมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎระเบียบของหอพักน้อย ตลอดจนด้านสวัสดิการภายในหอพัก จำนวนอุปกรณ์การเรียน ความเหมาะสมการจัด สิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องอ่านหนังสือยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนิสิตและด้านสังคม ในส่วนของมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์และผู้ช่วยประจำหอพักยังไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะการรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ช่วยประจำหอพักเหตุนี้จึงทำให้นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชนิบูลย์ ผิวสุพรรณ (2542:59) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ พบว่า ทัศนะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงควรจัดสภาพแวดล้อมของหอพักในด้านต่างๆ ให้เกิดความสะดวกสบายปลอดภัยและตอบสนองความต้องการของนิสิตได้ รวมทั้งสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของนิสิต ดังที่ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537 :209) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษา มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนานักศึกษามาก เพราะ สภาพแวดล้อมที่มีความสมบูรณ์ คือมีอาคารสถานที่ที่มีเครื่องมือดีและมีระบบงานดี ย่อมทำให้การพัฒนานักศึกษาได้ผลดีและในทางตรงกันข้าม ถ้าสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น ไม่มีอาคารสถานที่ ไม่มีเครื่องมือที่ดี ไม่มีระบบงานที่ดี ย่อมทำให้การพัฒนานักศึกษาไม่ได้ผลดี

ในส่วนของการศึกษาความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก

โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทั้งสี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการและด้านสังคม จากผลการศึกษา พบว่า นิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม เป็นเหมือนบ้านใหม่ของนิสิตในโครงการเพชรในตมที่มาจากทุกภาคของประเทศไทย และเป็นตัวแทนของความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม ทำให้นิสิตโครงการเพชรในตมทุกคนเกิดความภาคภูมิใจและมีความมุ่งมั่นที่จะออกไปพัฒนาชุมชนของตนเองหลังจากจบการศึกษา และมีความคาดหวังให้โครงการเพชรในตมดำเนินงานในลักษณะนี้ตลอดไป เพื่อผลิตบัณฑิตโครงการเพชรในตมรุ่นต่อไปอย่างมีคุณภาพ จึงทำให้นิสิตมีความต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมให้เอื้อต่อการศึกษามากขึ้นจากเดิม ซึ่งจำเป็นต้องมีพื้นที่ที่สนับสนุนกิจกรรมการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ มีสภาพแวดล้อมที่ดีและบรรยากาศที่สงบ ระบบบริหารจัดการหอพักมีความคล่องตัวและมีบุคลากรบริหารหอพักที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการหอพักนิสิตโดยเฉพาะ และบริการและสวัสดิการมีความครอบคลุมทั่วถึง ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีความต้องการด้านสวัสดิการมากที่สุด โดยเฉพาะความเหมาะสมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องอ่านหนังสือ เช่น โต๊ะเก้าอี้ การจัดบริการให้นิสิตมีงานพิเศษทำในระหว่างศึกษาและช่วงปิดภาคการศึกษาความเหมาะสมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นภายในหอพัก อุปกรณ์ความปลอดภัยภายในหอพักและการบริการยาสามัญประจำบ้าน ซึ่งเหล่านี้ล้วนแต่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อนิสิตที่พักอาศัยในหอพักแต่จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าวยังไม่เพียงพอกับความต้องการของนิสิต จึงทำให้นิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรเศรษฐ์ นิธินันต์ (2541:บทคัดย่อ) ที่พบว่าความต้องการของนักศึกษาต่อการให้บริการด้านสวัสดิการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก รวมทั้งความต้องการด้านการบริหาร ในเรื่องของการให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นและความร่วมมือของคณะกรรมการหอพักในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ นิสิตก็มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และด้านสังคม นิสิตก็มีความต้องการด้านการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาและปรับปรุงอาคารหอพักอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงควรจัดสภาพแวดล้อมของหอพักในด้านต่าง ๆ ให้เกิดความสะดวกสบาย ปลอดภัยและตอบสนองต่อความต้องการของนิสิตให้

นิสิตสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ ในมหาวิทยาลัยได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โครงการเพชรในตมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านกายภาพ ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หอพักนิสิตโครงการเพชรในตม มีลักษณะเป็นอาคารตึก 4 ชั้น รูปตัวแอล (L) และมีคอร์ตฟ้าเป็นชั้นที่ 5 ซึ่งลักษณะเป็นหอพักรวมชายหญิง ซึ่งขนาดของหอพักต่อจำนวนนิสิตไม่เหมาะสมเท่าที่ควร จึงส่งผลให้เกิดความแออัดภายในหอพัก โดยเฉพาะในส่วนห้องพักของนิสิตหญิง ประกอบกับที่ตั้งของหอพักโครงการเพชรในตมตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งมีพื้นที่จำกัดเป็นอุปสรรคในการขยายหอพัก จึงทำให้มีพื้นที่ใช้สอยไม่เพียงพอ อีกทั้งบรรยากาศโดยรอบหอพักยังไม่ดีพอ นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาผลการศึกษาปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพเป็นรายข้อ ยังได้พบว่า นิสิตมีปัญหาในเรื่องการจัดพื้นที่ส่วนกลางที่ใช้เป็นส่วนส่งเสริมการศึกษา เช่น พื้นที่สำหรับการนั่งศึกษาในห้อง Study ของนิสิต ปริมาณพื้นที่ส่วนตัวในห้องนอนของนิสิตแต่ละคน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพัก เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของกาญจนา ทองหล้า (สัมภาษณ์ :2545) กล่าวว่า ขนาดพื้นที่ของห้องพักนิสิตหญิงค่อนข้างคับแคบ ทำให้รู้สึกอึดอัด และญาดา สาแล่มหัน (สัมภาษณ์ : 2545) กล่าวว่า บริเวณด้านหลังอาคารหอพักอยู่ติดกับคลองแสนแสบมักจะส่งกลิ่นอันไม่พึงประสงค์และเรือรับจ้างมักส่งเสียงดังรบกวน ซึ่งสอดคล้องกับสิริสรณ์ ทิพทวี (2543:110) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาหอพักและอาจารย์ที่ปรึกษาหอพักที่มีต่อการดำเนินงานหอพัก นักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ พบว่านักศึกษาหอพักและอาจารย์ที่ปรึกษาหอพักมีทัศนะต่อการดำเนินการด้านสภาพแวดล้อมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาหอพักและอาจารย์ที่ปรึกษาหอพักต่างก็เห็นว่า ลักษณะทางกายภาพของอาคารสถานที่ยังไม่ดีพอ เนื่องจากอาคารหอพักเป็นอาคารที่นักศึกษาเป็นจำนวนมากใช้อยู่ตลอดเวลา ทำให้มีสภาพสกปรก ร้อน ซ้ำอุดรอุดรโหมเร็วกว่าอาคารอื่นๆ ซึ่งพบว่ามีรอยแตกร้าวของอาคาร การดูแลความสะอาดภายในหอพักและโดยรอบหอพักยังไม่ทั่วถึง สถานที่พักผ่อน ยังไม่เพียงพอ การดูแลอาคารสถานที่ของหอพักว่าเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานหอพัก จึงมีผลกระทบโดยตรงต่อสภาพความเป็นอยู่และความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนของนิสิต และสอดคล้องกับผลการศึกษาของประสงค์ วงศาโรจน์ (2541 : 85) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัด

สมุทรสาคร ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัย ด้านกายภาพว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ส่วนความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หอพักโครงการเพชรในตมมีพื้นที่จำกัดเป็นอุปสรรคในการขยายหอพัก ประกอบกับที่ตั้งของอาคารหอพักติดกับคลองแสนแสบ ซึ่งจะส่งกลิ่นรบกวนอยู่บ่อยครั้ง และบริเวณโดยรอบเป็นที่พักอาศัยของคนงานก่อสร้าง ซึ่งเส้นทางระหว่างอาคารเรียนกับหอพักมีการติดตั้งระบบไฟส่องสว่างในเวลากลางคืนมีจำนวนน้อย ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดเหตุอันไม่พึงประสงค์ นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อยังได้พบว่า นิสิตมีความต้องการความปลอดภัยในการพักอาศัย ต้องการพื้นที่สำหรับการนั่งศึกษาในห้อง Study เพิ่มเติมและนิสิตมีความต้องการให้ภายใน ห้องโถงรวมและห้องอื่นๆ มีความสะอาดมากขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการอยู่อาศัยของนิสิตในหอพัก ดังที่ วิชา เพชรขาว (2531: 19) กล่าวว่า การจัดสร้างหอพักนิสิต นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมการเรียนการสอนและการพัฒนานิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่การจัดสร้างหอพักนิสิตให้เหมาะสมในทุกด้านย่อมจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบและปัญหาในแต่ละด้านโดยเฉพาะทางด้านกายภาพและทำนองเดียวกับริเคอร์ (พัทธวิภา ศุภโกศล. 2540:61 ; อ้างอิงจาก Riker. 1971 : 510-511) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักว่า โดยพื้นฐานก็จัดเครื่องอำนวยความสะดวกด้านกายภาพเป็นสถานที่ให้นอนและมีส่วนช่วยในการสนับสนุนการศึกษา นอกจากนั้นผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิภา พุทธสุวรรณ (2530 :116) พบว่า อาคารหอพักมีเพียงพอต่อความต้องการของนิสิตนักศึกษา มีอยู่ในเกณฑ์น้อย

ด้านการบริหาร พบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานหอพักนิสิตโครงการเพชรในตมดำเนินการโดยคณะอนุกรรมการหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม ซึ่งได้มาโดยการเลือกตั้งและมีวาระการทำงาน 1 ปี ซึ่งทุกปีจะมีคณะกรรมการและบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับโครงการเพชรในตมผลัดเปลี่ยนกันหลายชุด ทำให้บทบาทการทำงานและการประสานงานต่างๆ ขาดความต่อเนื่องและไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของชูศรี วงศ์รัตน์และคณะ. (2543 :30-31) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การติดตามและประเมิน

ผลการดำเนินงานโครงการเพชรในตม ปีการศึกษา 2540-2541 พบว่า คณะกรรมการและบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับโครงการเพชรในตมบางคนไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ การทำงานจึงไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ นอกจากกรรมการแต่ละฝ่ายที่ทำงานแล้ว ยังมีนิสิตโครงการเพชรในตม ซึ่งทุกคนจะต้องเป็นสมาชิกอยู่ในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร่วมรับผิดชอบการดำเนินงานของฝ่ายภายในหอพักโครงการเพชรในตม ซึ่งงานที่แต่ละฝ่ายต้องบริหารยังไม่เป็นระบบขาดการวางแผนและการประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ในหอพัก หน้าที่ส่วนใหญ่จะตกอยู่กับหัวหน้าฝ่าย และจากคำสัมภาษณ์ของ ทิพวรรณ สุพร (สัมภาษณ์ :2545)กล่าวว่า การปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เป็นไปด้วยดี แต่การปรึกษาหารือระหว่างฝ่ายต่าง ๆ และการรับฟังความคิดเห็นของนิสิตยังมีน้อย ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การแสดงความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับกฎระเบียบของหอพัก ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก (ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการปรับปรุงและพัฒนาหอพักและกฎระเบียบของหอพักมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ความเป็นจริงของการดำรงชีวิตโดยทั่วไป ยังมีปัญหาอยู่ซึ่งควรให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางเกี่ยวกับการพัฒนาตัวเองด้วย การบริหารที่ดีต้องมีความยืดหยุ่น ไม่ยึดติดในรูปแบบมากเกินไปรูปแบบการจัดองค์การควรจะมีมีความยืดหยุ่นพอที่จะปรับเปลี่ยนได้เสมอ (สุพร ตั้งสมวรพงษ์. 2542 : 77 – 78) ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิภา พุทธสุวรรณ (2530 :116) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมหอพักมหาวิทยาลัยในทัศนะของผู้บริหารด้านการบริหาร โดยส่วนรวมมีอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของประสงค์ วงศาโรจน์ (2541 : 85) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยจังหวัดสมุทรสาคร ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา พบว่า ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา ด้านบริหารเหมาะสมในระดับปานกลาง การบริหารงานเป็นไปในลักษณะการปรึกษาหารือภายในกลุ่มผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหาร ซึ่งระบบการบริหารงานโดยผู้ปฏิบัติมีอิสระและเสรีภาพในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ จะทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ นโยบายการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถาบัน ควรมีการสื่อสารให้นิสิตทั่วไปในสถาบันได้รับทราบ เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนิสิตมาก

ในส่วนความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โครงการเพชรในตมเป็น

โครงการผลิตครู ที่ถือว่าประสบผลสำเร็จ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในวงการผลิตครูของประเทศไทย และเป็นโครงการดีเด่นแห่งชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านความมั่นคง) ปี 2540 ทำให้นิสิตโครงการเพชรในตม ทุกคนเกิดความภาคภูมิใจและมีความต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับระบบด้านการบริหารของโครงการเพชรในตมเพิ่มขึ้นจากเดิม เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบด้านการบริหารของโครงการเพชรในตมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการศึกษาของแต่ละชุมชนต่อไป ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า นิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหารในเรื่องของการให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎระเบียบของหอพักและความเอาใจใส่ของคณะกรรมการหอพัก ในการให้ความร่วมมือในการดำเนินงานและประสานงานต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ซึ่งระบบบริหารที่ดีจะต้องพยายามให้นิสิตมีอิสระในการดำเนินงาน เปิดโอกาสให้นิสิตมีเสรีภาพ ระบบบริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง ถ้าระบบบริหารเหมาะสมและมีประสิทธิภาพจะช่วยให้ นิสิตเกิดการพัฒนาด้านตนเองเต็มที่ (วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2518 : 40) ดังที่ วิชา เพชรขาว (2531:23) กล่าวว่า การจัดดำเนินงานหอพักนิสิต ควรคำนึงถึงการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้นิสิตเกิดการพัฒนาด้านตนเองเต็มที่ กำลัง ในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบควรเป็นผู้มีอัธยาศัยดี มีมนุษยสัมพันธ์ ยินดีที่จะช่วยเหลือเข้าใจผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ (ศรีรัตน์ จันทร์สมวงศ์. 2530 :23) นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังเป็นไปตามทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์ (วิภูสนา สาคริตชานันท์.2545 : 63 ; อ้างอิงจาก Owen. 1987 : 97-105) ที่กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ว่าพัฒนาการเป็นลำดับขั้น และหากความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ความต้องการในแต่ละขั้นจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจที่จะหาทางตอบสนองความต้องการนั้น โดยเฉพาะความต้องการใน 4 ขั้นแรก คือ ความต้องการทางกาย ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการเป็นเจ้าของและความต้องการความภาคภูมิใจในตนเอง ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองจะทำให้เกิดความเครียด ส่วนขั้นที่เหลือ คือความต้องการให้ตนเองประสบความสำเร็จ ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ รวมถึงความต้องการด้านสุนทรียะ นั้นไม่ถึงกับจำเป็นแต่ถ้าได้รับการตอบสนองก็จะช่วยเพิ่มความพึงพอใจในตนเองให้ และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประเทือง เกาจี. (2517 : 94) ที่พบว่า ปัญหาและความต้องการที่นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน พิชญ์โลกและสงขลา ประสบในระดับ มากที่สุด ได้แก่ นิสิตมีส่วนร่วมใน

การเลือกอาจารย์ผู้ปกครองหอพักน้อย

ด้านสวัสดิการ พบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสวัสดิการ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประสานงานระหว่างฝ่ายควบคุมหอพักและนิสิตโครงการเพชรในตมที่ปฏิบัติเกี่ยวกับฝ่ายสวัสดิการอาจมีความบกพร่องและปฏิบัติงานล่าช้า ทำให้ฝ่ายควบคุมดูแลหอพักไม่ทราบความต้องการด้านสวัสดิการของนิสิตอย่างชัดเจน จึงส่งผลให้หอพักจัดสวัสดิการได้ไม่ครอบคลุมและทั่วถึง นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลการศึกษาเป็นรายข้อยังได้ พบว่า สื่ออุปกรณ์การเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนการใช้งานของนิสิต และจากคำสัมภาษณ์ของ จิตกานต์ กันตรัง (สัมภาษณ์ : 2545) กล่าวว่า อุปกรณ์ปฐมพยาบาลและยาสามัญประจำบ้านไม่เพียงพอ การจัดยาสามัญประจำบ้านและคุณภาพของเวชภัณฑ์ยังไม่เหมาะสม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เขียวศรี วิวิธศรีและคณะ (2534 : บทคัดย่อ) เรื่องความต้องการของนิสิตโครงการเพชรในตมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ในหอพักนิสิตเพชรในตม ผลการศึกษารูปได้ว่า นิสิตยังต้องการให้ฝ่ายพยาบาลจัดหาให้เพียงพอกับความต้องการของนิสิต และให้ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์เกี่ยวกับการปฐมพยาบาล และผลการศึกษาของ นิภา พุทธสุวรรณ (2530 :123) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมหอพักของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครในทัศนะของผู้บริหารและนิสิตนักศึกษาหอพัก พบว่า การจัดสวัสดิการไม่เหมาะสม ขาดช่างเทคนิคประจำหอพัก น้ำดื่ม โทรศัพท์สาธารณะ สนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬายังไม่เพียงพอ และการจัดสวัสดิการในเรื่อง อุปกรณ์ความปลอดภัยภายในหอพัก ยามรักษาความปลอดภัยประจำหอพัก ยาสามัญประจำบ้าน และอุปกรณ์ปฐมพยาบาลไม่เพียงพอต่อความต้องการของนิสิต และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชนิบูลย์ ผิวนสุวรรณ (2542:62) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ พบว่า ทัศนะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านบริการและสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิชา เพชรขาว (2531:120) ที่ศึกษาปัญหาของนักศึกษาที่อยู่ประจำหอพักมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่าปัญหาด้านสวัสดิการของนักศึกษาที่อยู่ประจำหอพักมีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ในส่วนความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หอพักนิสิตโครงการเพชรในตม

ดำเนินการโดยคณะกรรมการหอพักนิตินิตโครงการเพชรในตม นอกจากกรรมการแต่ละฝ่ายที่ทำงานแล้ว ยังมีนิตินิตทุกชั้นปี ซึ่งทุกคนจะต้องเป็นสมาชิกอยู่ในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ร่วมรับผิดชอบการดำเนินงานของฝ่ายภายในหอพักโครงการเพชรในตม ซึ่งงานที่แต่ละฝ่ายต้องบริหาร ส่วนใหญ่จะตกเป็นหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย อาจเป็นเพราะว่า ขาดการประสานงานในการประชุมมอบหมายงาน การประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ภายในและภายนอกหอพัก (เชียรศรี วิวิธสิริและคณะ. 2543 : 30-31) และอาจเป็นเพราะว่าฝ่ายควบคุมดูแลหอพักไม่ทราบความต้องการด้านสวัสดิการของนิตินิตอย่างแท้จริง อันเนื่องมาจากขาดการประสานงานและปรึกษาหารือระหว่างนิตินิตกับฝ่ายควบคุมดูแลหอพักหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ จึงส่งผลให้หอพักจัดสวัสดิการได้ไม่ครอบคลุมและทั่วถึง ซึ่งนิตินิตมีความต้องการด้านสวัสดิการยังมีอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องความเพียงพอของจำนวนอุปกรณ์สื่ออุปกรณ์การเรียน ความเหมาะสมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในหอพักและห้องอ่านหนังสือ การจัดให้มีอุปกรณ์ความปลอดภัยภายในหอพัก ความเหมาะสมในการจัดเก็บยาและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่นิตินิตเห็นควรให้มีการปรับปรุงการจัดสวัสดิการต่าง ๆ เช่น จำนวนคอมพิวเตอร์ ยาสามัญประจำบ้าน ราวตากผ้า ถังขยะ ห้อง Study และอุปกรณ์ตัดไฟ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของเชียรศรี วิวิธสิริและคณะ.(2534 : บทคัดย่อ) เรื่องความต้องการของนิตินิตโครงการเพชรในตมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ในหอพักนิตินิตเพชรในตม ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นิตินิตโครงการเพชรในตมรุ่นที่ 2 – 5 ทั้งหมด ที่พักอาศัยอยู่ร่วมกันในหอพักในปีการศึกษา 2533 มีความต้องการโดยรวม คือ ให้ฝ่ายต่าง ๆ ปฏิบัติ หรือดำเนินการ คือ ฝ่ายพยาบาล ต้องการให้จัดหาให้เพียงพอกับความต้องการของนิตินิตมากที่สุด รองลงมาคือ ให้ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์เกี่ยวกับการปฐมพยาบาล ดูแลและนำคนป่วยไปรับการรักษาพยาบาลที่ห้องพยาบาลและโรงพยาบาล และในทำนองเดียวกัน สมหญิง สารโกศล (2535 : 104-108) ก็ได้ศึกษา สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษามีปัญหาและความต้องการมากเกี่ยวกับความแออัดของที่พัก การจัดบริการโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอ รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวราเศรษฐ์ นิธินันต์. (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและปัญหาของนักศึกษาต่อการให้บริการด้านสวัสดิการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ผลจากการศึกษาพบว่าความต้องการของนักศึกษาต่อ

การให้บริการด้านสวัสดิการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านสังคม พบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตมีการรวมกลุ่มกันเพื่อศึกษาเล่าเรียน และค้นคว้า ตำราเรียน การให้ความช่วยเหลือ และปรึกษาหารือ ร่วมกันแก้ปัญหาการเรียน ตลอดจนแนะนำการเรียนระหว่างเพื่อนนิสิตด้วยกัน เป็นการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างนิสิตด้วยกัน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการศึกษาเป็นรายข้อ ยังได้พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกันเองอยู่ในระดับดีโดยมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ นิสิตไม่ค่อยประสบปัญหาในด้านนี้ แต่ด้านสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ประจำหอพักในด้านการรับฟังความคิดเห็นของนิสิตยังประสบปัญหาอยู่โดยนิสิตเห็นว่าอาจารย์ไม่รับฟังความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของ นกตล โป่งอ้าย (สัมภาษณ์ : 2545) กล่าวว่า มนุษย์สัมพันธ์ระหว่างนิสิตโครงการเพชรในตมกับเพื่อนนิสิตรุ่นพี่รุ่นน้องเป็นไปด้วยความรักความห่วงใยซึ่งกันและกัน และส่วนด้านมนุษย์สัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์และอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพักยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะอาจารย์และอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพักมีความเคร่งเครียดต่อกฎระเบียบหอพักมากโดยไม่มีการยืดหยุ่นในสถานการณ์อันควร รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับกฎระเบียบหอพักไม่ได้รับความสนใจและตอบสนอง ส่งผลให้สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพักห่างเหิน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับนิภา พุทธสุวรรณ (2530 :123) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมหอพักของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครในทัศนะของผู้บริหารและนิสิตนักศึกษาหอพัก พบว่า บุคลากรประจำหอพักให้คำแนะนำช่วยเหลือนิสิตอยู่ในเกณฑ์น้อย อาจเป็นเพราะบุคลากรประจำหอพักไม่มีความรู้ทางด้านกิจการนิสิต ส่วนใหญ่จะปฏิบัติแต่งงานประจำที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของวัชรินทร์ แก้วลา (มันทนา แขวงโสภา 2538:134 ; อ้างอิงจาก วัชรินทร์ แก้วลา 2531:95) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา พบว่า สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง

ในส่วนความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตในวัยนี้อยู่ในช่วงวัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาและเป็นช่วงวัยแห่งการได้รับอิทธิพล

จากสังคมสิ่งแวดล้อมรอบตัวและกลุ่มเพื่อน เพราะกลุ่มเพื่อนสามารถตอบสนองความต้องการได้ในหลายด้าน ได้แก่ สนองตอบความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ความเชื่อมั่น การเป็นที่ยอมรับและยกย่อง ความสนุกเพลิดเพลิน การพัฒนาทักษะทางสังคม และการมีสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ (ณัฐติยา จตุรนาคกุล. 2541 : 25 ; อ้างอิงจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2532 : 229) ซึ่งหากความต้องการได้รับการตอบสนอง ก็อาจเป็นเหตุให้นิสิตมีปัญหาสภาพแวดล้อมด้านสังคมในลักษณะต่างๆ ตามมา นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาผลการศึกษาเป็นรายข้อยังได้พบว่า นิสิตมีความต้องการในเรื่องการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาและปรับปรุงอาคารหอพัก การอยู่ร่วมกันควรมีความสามัคคีกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างนิสิตกับนิสิตหรือนิสิตกับอาจารย์และอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพักอยู่ในระดับมาก เพราะหอพักเป็นสังคมหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา เป็นสถานที่ที่ต้องอยู่ร่วมกันฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกันเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ รู้จักให้อภัยกัน ซึ่ง จินตนา ยูพันธ์ (2527 :61) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า กลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจน เพราะสังคมในสถาบันศึกษาจะมีการรวมตัว หรือจัดกลุ่มกันของนิสิต ซึ่งจะเห็นได้จากพฤติกรรมของกลุ่มที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของนิสิต การปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม โครงสร้างของกลุ่ม จุดมุ่งหมายของกลุ่มและปทัสสถานของกลุ่มอย่างชัดเจน ซึ่งลักษณะของกลุ่มนี้จะมีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้ากลุ่มเพื่อนมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง เข้าอกเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้เรียนมักจะมีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีไปด้วยและเช่นเดียวกันมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนิสิตและอาจารย์และผู้ช่วยประจำหอพัก จะเป็นพื้นฐานของสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยให้นิสิตสามารถพัฒนาตนเองสู่บัณฑิตที่มีคุณภาพ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประเทือง เกาจี (2517 :94) ที่พบว่า ปัญหาและความต้องการที่นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม ด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้ปกครองหอพักและด้านความร่วมมือของนิสิต ประสบในระดับ มาก ได้แก่ อาจารย์ผู้ปกครองหอพักเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ของนิสิตน้อย นิสิตไม่กล้าเข้าพบอาจารย์ผู้ปกครองหอพักเพื่อขอคำปรึกษา ส่วนปัญหาและความต้องการที่นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน พิชญ์โลก และมหาสารคาม ด้านความร่วมมือของนิสิต ประสบในระดับมาก ได้แก่ และการให้ความร่วมมือของนิสิตภายในหอพักในการจัดกิจกรรมต่างๆ และการช่วยกันรักษาทรัพย์สินสมบัติของหอพักหรือวิทยาลัยของนิสิตในหอพัก

2. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านสี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการ และด้านสังคม จำแนกตามตัวแปรเพศ ภูมิสำเนาและชั้นปีที่ศึกษา การศึกษาปรากฏผล ดังนี้

2.1. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมในระดับมากกว่านิสิตชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตหญิงใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในหอพัก จึงทำให้สนใจในรายละเอียดต่างๆ ภายในหอพัก เมื่อพิจารณาถึงความละเอียดอ่อนของนิสิตชายและนิสิตหญิงจะแตกต่างกัน คือ นิสิตชายจะมองสภาพแวดล้อมอย่างผิวเผินหรือมองโดยภาพรวม ไม่ได้พิจารณาในรายละเอียดมากกว่านิสิตหญิง ซึ่งมองถึงปัญหาและพิจารณาอย่างละเอียด ซึ่งทำให้ปัญหาของนิสิตชายกับนิสิตหญิงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พักตร์วิภา ศุภโกศล (2546 : 53) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการให้บริการงานหอพัก มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยบูรพา มีความพึงพอใจต่อการให้บริการงานหอพักโดยรวมแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมด้านกายภาพและด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมทั้งสองด้านอยู่ในระดับมากกว่านิสิตชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพอาคารหอพักมีอายุการใช้งานนาน สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์จึงอยู่ในสภาพที่ชำรุดไม่สามารถใช้งานได้และไม่มีระบบการจัดเก็บที่ดี ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบบริเวณรอบหอพักและการดำเนินการซ่อมแซมครุภัณฑ์ที่ชำรุดมีความล่าช้า ซึ่งนิสิตหญิงเป็นเพศที่สนใจในสิ่งต่างๆ รอบตัว มีความสุขุมเยือกเย็นในการตัดสินใจและมองปัญหาในสภาพที่เป็นจริงมากกว่าจึงทำให้มีความคิดเป็นเหตุเป็นผล (สิริสรณ์ ทิพทวี. 2543 : 104;อ้างอิงจาก สุชาและสุรางค์ จันทน์เอม. 2529 : 77) จึงให้ความสำคัญกับด้านกายภาพของหอพัก ทำนองเดียวกับการบริหารงานและการปกครองของหอพัก

ซึ่งนิสิตหญิงอาจมองในแง่ของความเข้มงวดของกฎระเบียบของหอพักซึ่งแตกต่างกับนิสิตชาย จึงทำให้นิสิตหญิงมีปัญหามากกว่านิสิตชาย ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ พรจันทร์ ล่องสกุล (2530 :บทคัดย่อ) พบว่า นิสิตชายกับนิสิตหญิงมีปัญหาด้านกายภาพแตกต่างกัน ส่วนด้านสวัสดิการและด้านสังคม นิสิตชายและนิสิตหญิงอาจได้รับสวัสดิการต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน ประกอบกับการใช้ชีวิตในปัจจุบัน ทำให้นิสิตชายและนิสิตหญิงต้องร่วมมือพึ่งพาอาศัยกัน มีความสามัคคี ทั้งในด้านการเรียนและด้านการทำกิจกรรม มีการแลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดระหว่างกันอยู่เสมอ จึงอาจเป็นสาเหตุให้นิสิตชายและนิสิตหญิงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โครงการเพชรในตมด้านสวัสดิการและด้านสังคมไม่แตกต่างกัน

2.2 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก

โครงการเพชรในตมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยนิสิตหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมโดยรวมในระดับมากกว่านิสิตชาย ทั้งนี้เนื่องจาก ซึ่งนิสิตหญิงเป็นเพศที่สนใจในสิ่งต่างๆ รอบตัวมีความสุขเยือกเย็นในการตัดสินใจและมองปัญหาในสภาพที่เป็นจริงมากกว่าจึงทำให้มีความคิดเป็นเหตุเป็นผล (สิริสรณ์ ทิพทวี. 2543:104 ; อ้างอิงจาก สุชาและสุรางค์ จันทน์เอม. 2529 : 77) นิสิตหญิงจึงให้ความสำคัญต่อสิ่งที่ตนเองประสบอยู่ และเมื่อคิดว่าตนเองประสบปัญหาจึงเกิดความต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ดีขึ้น ซึ่งทำให้ความต้องการของนิสิตชายกับนิสิตหญิงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสิริสรณ์ ทิพทวี (2543:110) ได้ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาหอพักและอาจารย์ที่ปรึกษาหอพักที่มีต่อการดำเนินงานหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า นักศึกษาหอพักชายและหญิงมีทัศนะโดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภิญญ ตักดิ์เพชร (2541 : 73) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีต่อหอพักเอกชนและหอพักมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2539 พบว่า ทัศนคติของนิสิตชายและนิสิตหญิงที่มีต่อหอพักเอกชนและหอพักมหาวิทยาลัยโดยรวมแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพและด้านสังคม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ

หอพักโครงการเพชรในตม ทั้งสองด้านในระดับมากกว่านิสิตชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะโดยธรรมชาติของนิสิตหญิง มีความสนใจต่อความสะอาด ความปลอดภัยและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการพักอาศัยในหอพักมากกว่าเพศชาย จึงทำให้นิสิตหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักด้านกายภาพและด้านสังคมมากกว่านิสิตชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธวีภา ศุภโกศล (2546 : 53) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการให้บริการงานหอพัก มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยบูรพา มีความพึงพอใจต่อการในด้านกายภาพหอพักแตกต่างกันและสอดคล้องกับผลการวิจัยของโสภาวดี บุญฤทธิ์กิจ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะสุขภาพจิตและการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีการปรับตัวโดยรวมและในรายด้านสังคมแตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารและด้านสวัสดิการ เป็นสิ่งที่นิสิตชายและนิสิตหญิงปฏิบัติภายใต้กฎระเบียบและได้รับสิทธิรวมถึงสวัสดิการต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน จึงอาจเป็นสาเหตุให้นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมด้านการบริหารและด้านสวัสดิการ ไม่พบความแตกต่างกัน

2.3 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตแต่ละคนมาจากพื้นที่ต่างกัน สภาพการดำรงชีวิต สภาพสังคม วัฒนธรรมที่ต่างกันจะทำให้พฤติกรรมและทัศนคติแตกต่างกัน ดังที่เกียรติกศักดิ์ อิชยานันท์ (2526 :8-9) กล่าวว่า สภาพสังคมที่ต่างกันจะทำให้เกิดการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนค่านิยมที่ต่างกันด้วย ประกอบกับสภาพการดำรงชีวิต สภาพสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาของนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในขณะที่พักอาศัยอยู่ในหอพักแตกต่างไปจากภูมิลำเนาเดิม จึงทำให้นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของหอพักได้น้อย จึงทำให้นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหา มากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ ซึ่งจากการศึกษาของ นิเทศก์ เจริญภัณฑุรณ (2543 : 83)

เรื่องศึกษาการปรับตัวของนักเรียนต่อสภาพการเรียนรู้วิชาชีพ ประเภทช่างอุตสาหกรรม พบว่า นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ มีปัญหาการปรับตัวด้านระบบการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและโดยรวมมากกว่านักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหารและด้านสวัสดิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านกายภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ทั้งสามด้านอยู่ในระดับมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพการดำรงชีวิต สภาพสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาของนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ในขณะที่พักอาศัยอยู่ในหอพักไม่แตกต่างไปจาก ภูมิลำเนาเดิม จึงทำให้นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของ หอพักได้อย่างดี จึงทำให้ประสบปัญหาน้อยกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ ภาคเหนือ ส่วนนิสิตที่มีภูมิลำเนาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีสภาพการดำรงชีวิต สภาพสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน จึงประสบปัญหาเหมือนกัน ดังที่ ศุภโชค เสือทอง (ผดุง แก้วสกุลณี, 2542 : 50 : อ้างอิงมาจาก ศุภโชค เสือทอง, 2537 :107) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมเดียวกันจะทำให้คนปรับตัวเข้าหากันและมีทัศนคติที่ใกล้เคียงกัน ส่วนด้านสังคม นิสิตที่มีภูมิภาคนต่างกันมีระดับอายุใกล้เคียงกัน ประกอบกับการใช้ชีวิตในปัจจุบันทำให้นิสิตที่มี ภูมิลำเนาต่างกันต้องร่วมมือพึ่งพาอาศัยกัน มีความสามัคคีกัน สามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ เป็นต้น จึงอาจเป็นสาเหตุให้ปัญหาของนิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โครงการเพชรในตมด้านสังคมไม่พบความแตกต่างกัน

2.4 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ หอพักโครงการเพชรในตมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ .05 โดยนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ มีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมในระดับมากกว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพการดำรงชีวิต สภาพสังคมและวัฒนธรรม ของแต่ละภาคแตกต่างกัน จึงทำให้นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมี

ความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โดยรวมมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ อาจจะสังเกตได้จากนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือจะมีความต้องการคล้ายๆกันเพราะสภาพการดำรงชีวิต สภาพสังคม สภาพภูมิประเทศใกล้เคียงกัน จึงทำให้เกิดความต้องการต่อสภาพแวดล้อมแตกต่างกับนิสิตที่มาจากภาคใต้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการและด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านกายภาพ มากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้และภาคกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพการดำรงชีวิต สภาพสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาของนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้และภาคกลาง ในขณะที่พักอาศัยอยู่ในหอพักไม่แตกต่างไปจากภูมิลำเนาเดิม จึงทำให้นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของหอพักได้อย่างดี ส่วนความต้องการนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในภาคเหนือเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการ และด้านสังคม ทั้งสามด้านมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพการดำรงชีวิต สภาพสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาของนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ในขณะที่พักอาศัยอยู่ในหอพักไม่แตกต่างไปจากภูมิลำเนาเดิม จึงทำให้นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของหอพักได้อย่างดี จึงทำให้ประสบปัญหาน้อยกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ส่วนนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในภาคเหนือมีสภาพการดำรงชีวิต สภาพสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน จึงประสบปัญหาเหมือนกัน

2.5 นิสิตชั้นปีต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมในระดับมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีประสบการณ์ในการอยู่หอพักน้อยกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 ซึ่งโอกาสในการพิจารณาปัญหาและสิ่งต่างๆ ย่อมใช้ข้อมูลมาประกอบการพิจารณาน้อยกว่าชั้นปีที่ 3 ที่ใช้ชีวิตและเก็บเกี่ยวประสบการณ์การพักอาศัยในหอพัก

นานกว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 3 ซึ่งมีประสบการณ์ในการอยู่หอพักมาก ซึ่งมักถือว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ สามารถมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองได้แล้วและมีความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเองสูง จึงมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโดยรวมมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 ดังที่คันทันนี ฟองดาวิรัตน์ (2530:98) กล่าวว่า นิสิตชั้นปีสูงขึ้นต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุง การให้บริการในทุกด้านตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 1 จะอยู่ในระหว่างการปรับตัว ให้อยอมรับสภาพชีวิตและวัฒนธรรมของสถาบันที่ตนเข้าศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชนิบูลย์ ผิวสุพรรณ (2542:58) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ พบว่า ทัศนะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก โดยรวม ทุกด้านแตกต่างกัน

เมื่อเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชั้นปีต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการในระดับมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 เป็นช่วงหัวเลี้ยว หัวต่อของการปรับตัวต่อบทบาทของความเป็นพี่และความเป็นน้องต่อชั้นปีที่ 4 ประกอบกับการอยู่อาศัยในหอพักมานานจึงทำให้เห็นปัญหาด้านสวัสดิการได้ชัดเจนกว่า มีความกล้าพอที่จะแสดง ความคิดเห็นโต้แย้งกับอาจารย์และผู้ช่วยอาจารย์หอพัก จึงทำให้เกิดปัญหาด้านสวัสดิการมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 1 อยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่และอยากเรียนรู้ประสบการณ์ในเรื่อง ต่างๆ รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นการเรียนและกิจกรรมทางสังคม และไม่มีประสบการณ์ในการพักอาศัยใน หอพัก จึงยังไม่มีความคิดเห็นขัดแย้งและเป็นปฏิปักษ์ต่อสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ มากนัก ทำให้ นิสิตชั้นปีที่ 1 ไม่คำนึงถึงสวัสดิการที่ตนเองได้รับว่ามากหรือน้อยเพียงใด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ปัญหา ของนิสิตชั้นปีต่างกันเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านสวัสดิการแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชนิบูลย์ ผิวสุพรรณ (2542:58) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตใน หอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ พบว่า ทัศนะของนิสิตต่อการ ใช้ชีวิตในหอพัก ด้านบริการและสวัสดิการแตกต่างกัน

2.6 นิสิตชั้นปีต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการ เพชรในตมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ที่กำหนดไว้ โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม โดยรวมในระดับมากกว่านิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีประสบการณ์ในการอยู่หอพักน้อยและยังไม่เคยชินกับสภาพของหอพัก จึงมองภาพการดำเนินงานหอพักไม่ชัดเจนและต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เรียนรู้กฎระเบียบของหอพัก จึงมีความเต็มใจและพร้อมที่จะรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งต่างจากนิสิตชั้นปีที่ 3 ที่มีประสบการณ์การอยู่หอพักมานาน สามารถมองเห็นปัญหาได้ดีกว่าและมีความเคยชินกับสภาพของหอพักซึ่งยังไม่ได้รับการปรับปรุง จึงมีความต้องการให้มีการพัฒนาปรับปรุงให้มากยิ่งขึ้นในทุกๆ ด้าน จึงทำให้นิสิตชั้นปีที่ 3 มีปัญหาต่อสภาพแวดล้อมของหอพัก โดยรวมมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ วลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 40) ได้กล่าวว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เต็มใจที่จะทำงานและร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย แต่เมื่อหนึ่งปีผ่านไปความอยากรู้อยากเห็นค่อยลดลงไปตามลำดับ ซึ่งเมื่อนักศึกษามีชั้นปีที่สูงขึ้นจะมีความต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงการให้บริการในทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธวิภา ศุภโกศล (2546 : 53) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการให้บริการงานหอพัก มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการงานหอพักในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชั้นปีต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมด้านการบริหารและด้านสวัสดิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตมทั้งสองด้านในระดับมากกว่านิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 ยังมองสภาพปัญหาการดำเนินงานด้านการบริหารภายในหอพักยังไม่ชัดเจนและอยู่ในช่วงของการปรับตัวเพื่อเข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมภายในหอพัก จึงมีความพร้อมที่จะเรียนรู้และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของหอพักได้มากกว่าชั้นปีอื่นๆ อีกทั้งนิสิตชั้นปีที่ 1 ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมและกลุ่มเพื่อนมาก จึงยังไม่คำนึงถึงสวัสดิการที่ตนเองได้รับว่ามากหรือน้อยเพียงใด ดังนั้นความต้องการของนิสิตชั้นปีต่างกันเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านการบริหารและด้านสวัสดิการแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของประสงค์ วงศาโรจน์ (2541 : 84) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัย

พลศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พบว่า นักศึกษาชั้นปีต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษาด้านบริหารและด้านสวัสดิการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่องปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่นิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยขอให้ออกเสนอแนะเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านกายภาพ นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักเพชรในตม ด้านกายภาพอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องของความสะอาด ความเจ็บสบบภายในหอพัก แต่มีบางประเด็น เช่น ปริมาณพื้นที่สำหรับการนั่งศึกษาในห้อง Study นิสิตยังมียปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านความต้องการ พบว่า นิสิตความต้องการให้สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยการขยายพื้นที่สำหรับการนั่งศึกษา ปรับเปลี่ยนพื้นที่ส่วนที่ไม่จำเป็นให้เป็นพื้นที่ที่นิสิตได้ใช้นั่งศึกษาหรือร่วมกันทำงาน และปรับพื้นที่บริเวณรอบๆ หอพักให้มีที่นั่งไว้สำหรับนิสิตเพื่อการพักผ่อนเพิ่มเติม เพื่อสร้างบรรยากาศทางด้านกายภาพให้เอื้อต่อการศึกษาหาความรู้ ตกแต่งบริเวณหอพักให้สะอาดสวยงาม

2. ด้านการบริหาร นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักเพชรในตม ด้านการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องของ ความเหมาะสมของกฎระเบียบของหอพัก ความชัดเจนของกฎระเบียบ แต่มีบางกรณี เช่น การรับฟังความคิดเห็นของนิสิต การให้นิสิตมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งนิสิตเห็นว่า อาจารย์ประจำหอพักยังไม่รับฟังความคิดเห็นของนิสิตเท่าที่ควร การปรึกษาหารือและสร้างความเข้าใจระหว่างนิสิตและอาจารย์ประจำหอพักและอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพัก ก่อนดำเนินการใดๆ จะทำให้นิสิตเกิดการยอมรับมากขึ้น และนำมาซึ่งการพิจารณาเป็นแนวทางการปฏิบัติอย่างเหมาะสม นอกจากนั้นนิสิตมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ด้านบริหารอยู่ในระดับมาก ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรหา

ทางแก้ไข โดยเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในหอพักมากขึ้น ซึ่งสาเหตุดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาทางด้านการบริหารและความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์และอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพัก

3. ด้านสวัสดิการ นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักเพชรในตม ด้านสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องของการจัดให้มียามรักษาความปลอดภัยประจำหอพัก การจัดการให้นิสิตได้ร่วมทำกิจกรรม แต่มีบางกรณี เช่น ความเหมาะสมของการจัดบริการยาสามัญประจำบ้าน หรืออุปกรณ์สำหรับปฐมพยาบาลยังไม่เพียงพอ ดังนั้นผู้บริหารที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญต่อด้านนี้ เพราะอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ควรจัดหาหรืออุปกรณ์ปฐมพยาบาลพื้นฐานมีไว้ให้เพียงพอ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น การเลือกวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ใช้ในหอพัก ควรเลือกซื้ออย่างรอบคอบและเป็นของที่มีคุณภาพ เพื่อยืดอายุการใช้งาน

4. ด้านสังคม นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักเพชรในตม ด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องของ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกันเองอยู่ในระดับดีโดยมีการช่วยเหลือกัน ทำให้นิสิตไม่ค่อยประสบปัญหาในด้านนี้ แต่ด้านสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ประจำหอพักในด้านการรับฟังความคิดเห็นของนิสิตยังประสบปัญหาอยู่โดยนิสิตเห็นว่าอาจารย์ ไม่รับฟังความคิดเห็น นอกจากนั้นความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักเพชรในตม ในด้านสังคมยังอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญต่อด้านนี้ โดยอาจใช้กิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต ซึ่งจะส่งผลให้สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ผู้ช่วยประจำหอพักดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและความต้องการของอาจารย์หรือผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับหอพัก นิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อที่จะได้รับรู้ปัญหาและความต้องการของทั้งสองด้าน
2. ควรศึกษาเจตคติและคุณภาพชีวิตของนิสิตหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ควรศึกษาจิตสำนึกของนิสิตในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ควรติดตามและประเมินผลโครงการเพชรในตมเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง
6. ควรศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตโครงการเพชรในตมในการพัฒนาปรับปรุงหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลศ อิมโอชา. (2538). *การวิจัยเชิงประเมินหอพักศึกษิตินิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : การวิจัยเชิงคุณภาพ*. ปริญญาโท. ค.ม. (วิจัยการศึกษา).
- กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา ทองหล้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ณฤมล ประภัสสร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอพักนิสิต
โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2545.
- กิตติมา ปรีดีดิลก และคณะ. (2538). รายงานการวิจัย เรื่อง *การประเมินผลโครงการ
เพชรในตม*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กำพล วุนวิริยะกิจ. (2540). *ความต้องการที่อยู่อาศัยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ :
กรณีศึกษา คณะเกษตร คณะวนศาสตร์ คณะประมง คณะอุตสาหกรรมเกษตร
คณะสัตวแพทยศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ คพ.ม. (ภาควิชาเคหการ).
- กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540. ถ่ายเอกสาร.
- เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์. (2526). *กระบวนการนำค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการไปสู่การปฏิบัติ*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
- จรรรียา บุญคง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ณฤมล ประภัสสร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอพักนิสิต
โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2545.
- จันทนา ชันทะบุตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ณฤมล ประภัสสร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอพักนิสิต
โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2545.
- จินตนา ยูพันธุ์. (2527). *การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์* กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาล
ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑารัตน์ ทับทอง. (2538). *บทบาทของบุคลากร นิสิต นักศึกษาที่มีต่อการพัฒนานิสิต
นักศึกษาในหอพัก*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชาอุดมศึกษา).
- กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชาวลิต พุทธวงศ์. (2528). *การบริหารโครงการสุขภาพในสถานศึกษา*.
กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินติ้ง เฮาส์.

- ชำนาญ แสงแก้ว. (2541ก). การบริหารโครงการเพชรในตม. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2541ข). รายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูชัย สมितिไกร และสมชาย เตียวกุล. (2530). รายงานการวิจัย เรื่อง ผลของประสบการณ์กลุ่มฝึกมนุษยสัมพันธ์ที่มีต่อทัศนคติส่วนบุคคลตามการรับรู้ของผู้รับการฝึก. เชียงใหม่ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2534). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. (2539, กันยายน). "โครงการเพชรในตม," วารสารศึกษาศาสตร์. 2 (2) : 13 – 14.
- เชียรศรี วิวิธสิริ และคณะ. (2534). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ของนิสิตโครงการเพชรในตม. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- _____. (2543). การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการเพชรในตม ปีการศึกษา 2540 – 2541. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ญาดา สาล์หมั่น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ณฤมล ประภัสสร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอพักนิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2545.
- จิตติกานต์ กันตรัง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ณฤมล ประภัสสร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอพักนิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2545.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). คณะทำงานจัดแนวทางการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรม กรุงเทพฯ : สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา.
- ทองเรือน อมรัชกุล. (2525). การบริหารกิจการนักศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู.

- ทิพวรรณ สุพร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ณฤมล ประภัสสร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอพักนิสิต
โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2545.
- ธีรยุทธ์ เสนิงส์ ณ อยู่ธยา. (2526). "การบริหารกิจการนักเรียน," การจัดการโรงเรียน
ประถมศึกษา กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีรวัฒน์ สุวรรณแพง. (2543). การจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยของนิสิตหอพัก
ตาม "คำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย". วิทยานิพนธ์ ค.ม (พื้นฐานการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐติยา จตุรนาคากุล. (2541). ปัญหาของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต
พระนครเหนือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตร 2 ปี (รอบเช้า). ปริญญาโท
กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- นพดล โป่งอ้าย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ณฤมล ประภัสสร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอพักนิสิต
โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2545.
- น้ำอ้อย สวนสาลี. (2540). การออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพสำหรับการศึกษาแบบ
ธรรมชาติและการพึ่งตนเอง. วิทยานิพนธ์ ส.ม. (ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา อุทรวง. (2540). การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ต่อการจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน.
ปริญญาโท ศศ.ม. (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร
- นิภา พุทธสุวรรณ. (2530). สภาพแวดล้อมหอพักของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร
ในทัศนะของผู้บริหารและนิสิตนักศึกษาหอพัก. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา วงษ์พิพัฒน์พงษ์. (2532). การนำเสนอแนวทางพัฒนาหอพักนักศึกษาในสหวิทยาลัย
ศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชาอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

นิภารัตน์ ตอสกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ณฤมล ประภัสสร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอพักนิสิต

โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2545.

นิมิต โออุไร. (2538). การศึกษาที่พึงอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงในแขวงหัวหมาก.

วิทยานิพนธ์ คพ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

นิเทศก์ เจริญภักดิ์พูนธ์. (2543). ศึกษาการปรับตัวของนักเรียนต่อสภาพการเรียนรู้วิชาชีพ

ประเภทช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคสังกัด

กรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ปภากร สุวรรณธาดา. (2538). การศึกษาความต้องการที่พึงอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัย

ขอนแก่น วิทยานิพนธ์ คพ.ม. (ภาควิชาเคหการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ประภาศรี สุจันท์บุตร. (2522). สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของ

นักศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประเทือง เกาจี. (2517). การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตที่อยู่ประจำหอพักของ

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ในส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2516 ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประสงค์ วงศาโรจน์. (2541). สภาพแวดล้อมพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ในทัศนะของ

ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประลม ไชยสาร. (2542). เจตคติและความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตที่มีต่อ

การจัดบริการนักศึกษา. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.

ปวย อังภากรณ์. (2517). "การบริหารมหาวิทยาลัย," เสียชีพอยาเสียสิ้น กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.

ปัญญา ชื้อสัตย์. (2542). การศึกษาการดำเนินงานฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัย

เทคนิคสกลนคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาควิชาการบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- ปัทมวรรณ อ่วมศรี. (2541). การศึกษาคูณลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัย.
 ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผดุง แก้วสกุลณี. (2542). การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจกรรม
 นักศึกษาของสถาบันราชภัฏภูเก็ต. ปริญญาโท กศ.ม. : สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- พัทธวิภา ศุภโกศล. (2546). ความพึงพอใจของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการให้บริการงานหอพัก
 มหาวิทยาลัยบูรพา. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรจันทร์ ล่องสกุล. (2530). ปัญหาของหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของผู้บริหาร
 นิสิตหอพักเก่าและนิสิตหอพักปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชาวิจัยการศึกษา).
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พล แสงสว่าง. (2530, มิถุนายน - กันยายน). "กิจการนักศึกษา : แขนงของความ
 เป็นบัณฑิต". วารสารศึกษาศาสตร์. 3(9) : 1 – 10.
- พัชนี กุศลภ. (2541, พฤษภาคม). "ข้อเสนอแนะในการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัย,"
 วารสารสมอ สาร. 24(275) : 7
- พันเลิศ ธีรณัฐ. (2537). การศึกษาลักษณะทางกายภาพของที่พักอาศัยของนักศึกษา
 บริเวณชุมชนโดยรอบสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
 วิทยานิพนธ์ คพ.ม. (ภาควิชาเคหการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- แพรวพรรณ ไชยงค์. (2542). ศึกษาสภาพแวดล้อมในสถาบันราชภัฏมหาสารคามตามทัศนะ
 ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา. ปริญญาโท กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ไพรัตน์ ชันท์แก้วและคณะ. (2543). รายงานผลการวิจัย เรื่อง สภาพชีวิตความเป็นอยู่ความ
 ต้องการของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักหรือบ้านเช่าเอกชนโดยรอบมหาวิทยาลัย
 ขอนแก่น. ขอนแก่น : ฝ่ายกิจการนักศึกษาและกองกิจการนักศึกษา. มหาวิทยาลัย
 ขอนแก่น.

- มนตรี แยมกสิกร. (2542). รายงานผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบของหอพักนักศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- มนัส บุญประกอบ และ จันทนา ภาคบงกช. (2543). รายงานการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นและเจตคติของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มันทนา แขวงโสภา. (2538). สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มนัสนันท์ ปะสาวะเท เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ณฤมล ประภัสสร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอพักนิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2545.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะศึกษาศาสตร์. (2544). *ประกายเพชร' 12*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะศึกษาศาสตร์. (2546). *ประกายเพชร' 12*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะศึกษาศาสตร์. (2545). *คู่มือการศึกษาหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2545 – 2546*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ S R Printing
- มาณี ไชยธีรานุวัตรศิริ. (2543). รายงานผลการวิจัย เรื่อง หอพักกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- เยาวลักษณ์ คัดโนภาส. (2523). *บทบาทและทิศทางของการอุดมศึกษาไทย*. ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิญญุ ศักดิ์เพชร. (2541). *การศึกษาทัศนะคตินิสิตมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีต่อหอพักเอกชนและหอพักมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2539*. สงขลา : งานกิจการนิสิต กองธรรการวิทยา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ระวีวรรณ ชินะตระกูล. (2537). *หลักการแนะแนว*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

- รัชนิบูลย์ ผิวสุพรรณ. (2542). การใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. องค์กรฯ. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เริงชัย หมีนชนะและคณะ. (2539). มนุษย์สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- วรรณ ภาษาประเทศ. (2542 , มกราคม - มิถุนายน). "ปัญหาการพักอาศัยในหอพักของนิสิตและสาเหตุที่ทำให้นิสิตลาออกกลางคันจากหอพักของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขน," วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม). 20 (1) :18 –19.
- วรชาติ ชลาลัย. (2529). ศึกษาปัญหาการบริหารงานของวิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา ปริญญาโท กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, ถ่ายเอกสาร.
- วรเศรษฐ์ นิธิอนันต์. (2541). การศึกษาความต้องการและปัญหาของนักศึกษาต่อการให้บริการด้านสวัสดิการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (คณะศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2525). การบริหารงานด้านหอพัก นิสิตนักศึกษา : หลักการปัญหาและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2528). งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา . กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2530). งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2543). การพัฒนานิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร ศรีสะอาด . (2518). หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช .
- วิจิตร สิ้นสิริ. (2534). นิสิตและสภาพแวดล้อม. (เอกสารประกอบการสอน).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร อวาทะกุล. (2526) เทคนิคมนุษยสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์
- วิชา เพชรขาว. (2531). การศึกษาปัญหาของนักศึกษาที่ประจำหอพักมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ถ่ายเอกสาร.

- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. (2526). พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อมมูลฐานทางพฤติกรรมเพื่อ
การออกแบบและวางแผน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภูสนา สาคริตชานันท์. (2545). การศึกษาคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปริญญาโท กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ศรัณย์ ดำริสุข. (2517). การศึกษาสภาพการใช้บริการนิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก
และมหาสารคาม. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรัทธัน จันทรสมวงศ์. (2530). อนาคตของหอพักนิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในปี พ.ศ. 2540 . วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชาวิจัยการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศศิพันธ์ ทองสัตย์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ตันสนีย์ ฟองดาวิรัตน์. (2530). การศึกษาการรับรู้การใช้และความพอใจต่อบริการด้านกิจการ
นักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- สมพร สุทัศน์. (2539). มนุษย์สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____. (2542). มนุษย์สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหญิง สารโกศล. (2535). สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานหอพักนักศึกษาของ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ คณะ. (2531). รูปแบบและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้
ชีวิตในมหาวิทยาลัยของหอพักนิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- สิริสรณ์ ทิพย์ทวี. (2543). การศึกษาทัศนะของนักศึกษาหอพักและอาจารย์ที่ปรึกษาหอพัก
ที่มีต่อการดำเนินงานหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). มาตรฐานกิจการนักศึกษา. กรุงเทพฯ : กองบริการ
การศึกษา สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2543). ประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่น
ของชาติประจำปีพุทธศักราช 2540 เล่มที่ 11. กรุงเทพฯ : สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์
ของชาติ สำนักงานฯ.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2525). หลักการกิจการนิสิต. กรุงเทพฯ : กองกิจการนิสิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. (2537). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1 : พื้นฐาน และบริการนักศึกษา.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. (2539). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1 : พื้นฐานและนักศึกษา.
กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพร ตั้งสมรพงษ์. (2542). "การพัฒนาบัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์," ใน เอกสารประกอบ
การสัมมนาวิชาการ เรื่อง การอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21. หน้า 76. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โสภาวดี บุญยฤทธิ์กิจ. (2546). ภาวะสุขภาพจิตและการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์. (2539). สวัสดิศึกษา. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์..
- Astin, Alexander W. (1968). *The College Environment*. Washington, D.C. : American
Council on Education
- Cronbach, Lee J. (1990). *Essential of Psychological Testing*. 5th. ed. New York :
Harper and Row .
- Ferguson, G.A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed.
New York : McGraw – Hill.

- Grimm, James C. (1993). *Residential Alternatives in Student Housing and Residential Life : A Handbook for Professionals Committed to Student Development Goals*. San Francisco : Jossey – Bass Publishers.
- Koontz, Harold and Cyrinl O'Donell, (1973) *Principle of Management* New York : McGraw-Hill Book Co.
- Likert, R.A. (1932). "Technique for the Measurement of Attitudes," *Arch Psychological*.
No. 140 : 1 – 55.
- Packwood, William T. (1977). *College Student Personnel Service*. Springfield, Eillinios : Charles C. Thomas.
- Richard Stimpson. (1994). "Creating a Context For Educational Success," in *Realizing the educational of residence halls*. Foreword by Theodore J. Marchese. P. 55-56 San Francisco : Jossey-Bass.
- Seagers, Paul W. (1961). *Propose the School Building Code for Thailand*. Indiana : Indiana University.
- Schroeder Charles C. & Phyllis Mable. (1994). "Residence Hall and the College Experience : Past and Present," in *Realizing the educational of residence halls*. Foreword by Theodore J. Marchese. P. 14 San Francisco : Jossey-Bass.
- Winston, Roger B. ; Anchors, Scott and Associatas. (1993). *Student Housing and Residential Life : A Handbook for Professionals Committed to Student Development Goals*. San Francisco : Jossey – Bass Publishers.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รองศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวัชรศิริ	อาจารย์ประจำสาขาภาคการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข	รองคณบดีฝ่ายประกันคุณภาพและกิจการพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ	หัวหน้าสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สนั่น มีขันหมาก	อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์	อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร	อดีตหัวหน้าสาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.ราชนัย บุญธิมา	อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิสุข	อาจารย์ประจำภาควิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน นิสิตโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย ดิฉัน นางสาวณฤมล ประภัสสร นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่องปัญหาและ
ความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ โอกาสนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ
เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้ประสบความสำเร็จด้วยดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณยิ่งไว้
ล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวณฤมล ประภัสสร)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก

โครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจ ปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอความกรุณานิสิตตอบให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการให้มากที่สุดและตอบข้อคำถามทุกข้อ ทั้งนี้เพื่อให้คำตอบของนิสิตเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนิสิต

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการเพชรในตม ขอให้นิสิตอ่านคำถามและพิจารณาว่าเรื่องนั้นเป็นปัญหาและความต้องการของนิสิตมากน้อยเพียงใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนิสิต

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนิสิต

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนิสิต

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ภูมิภาค

☐ ภาคกลาง☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ☐ ภาคเหนือ☐ ภาคใต้

3. กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ศึกษา

☐ ชั้นปีที่ 1☐ ชั้นปีที่ 2☐ ชั้นปีที่ 3☐ ชั้นปีที่ 4

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ

หอพักโครงการเพชรในตม

คำชี้แจง ขอให้นิสิตอ่านคำถามและพิจารณาว่าเรื่องนั้นเป็นปัญหาและความต้องการของนิสิตมากน้อยเพียงใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนิสิต โดยพิจารณาจากเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา / เป็นความต้องการในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา / เป็นความต้องการในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา / เป็นความต้องการในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา / เป็นความต้องการในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นิสิตเห็นว่าประเด็นนั้นเป็นปัญหา / เป็นความต้องการในระดับน้อยที่สุด

สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ	ระดับปัญหา					ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13. ปริมาณพื้นที่ส่วนตัวในห้องนอนของนิสิตแต่ละคน										
14. ปริมาณพื้นที่สำหรับการนั่งศึกษาในห้อง Study ของนิสิตแต่ละคน										

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของหอพัก
(ทั้งในส่วนที่คณะศึกษาศาสตร์ควรทำและนิสิตควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงด้วย)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร	ระดับปัญหา					ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
24. การมีส่วนร่วมของนิสิตในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละฝ่ายที่นิสิตสังกัดอยู่										
25. การวางแผนในเรื่องการประสานงานทั้งในฝ่ายและระหว่างฝ่ายต่างๆ ในหอพัก										
26. ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก (ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการปรับปรุงและพัฒนาหอพัก										
27. ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก (ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการทำกิจกรรมของนิสิตภายในหอพัก										
28. ความร่วมมือของคณะกรรมการหอพัก (ฝ่ายคณะศึกษาศาสตร์) ในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการทำกิจกรรมของนิสิต										
29. ความร่วมมือของอาจารย์และผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพักในการให้คำปรึกษานิสิตเกี่ยวกับการทำกิจกรรมภายในหอพัก										

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านการบริหารของหอพัก
(ทั้งในส่วนที่คณะศึกษาศาสตร์ควรทำและนิสิตควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงด้วย)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการ	ระดับปัญหา					ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
43. ความเหมาะสมของการจัดบริการสื่อโสตทัศนูปกรณ์ภายในหอพัก เช่น วิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ ระบบเคเบิลทีวี เป็นต้น										
44. ความเพียงพอของจำนวนสื่ออุปกรณ์การเรียนเช่น คอมพิวเตอร์										
45. คุณภาพของเครื่องเล่นดนตรีภายในหอพัก										
46. ความเหมาะสมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นภายในหอพัก เช่น พัดลม ตู้เสื้อผ้า เตาหุงต้ม เป็นต้น										
47. ความเหมาะสมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องอ่านหนังสือ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ กระดานไวท์บอร์ด เป็นต้น										

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการของหอพัก
(ทั้งในส่วนที่คณะศึกษาศาสตร์ควรทำและนิสิตควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงด้วย)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[illegible]

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านสังคมภายในหอพัก
(ทั้งในส่วนที่คณะศึกษาศาสตร์ควรทำและนิสิตควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงด้วย)

[illegible]

ภาคผนวก ค คำอธิบายจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามปัญหาของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ
หอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	6.946	22	4.853	42	4.853
2	7.123	23.1	5.950	43	4.710
3	4.477	23.2	6.822	44	3.130
4	2.670	23.3	6.252	45	4.680
5	2.714	23.4	5.687	46	4.995
6	4.099	23.5	6.080	47	3.926
7	3.088	23.6	5.612	48	4.363
8	2.583	23.7	5.005	49.1	5.479
9.1	6.691	23.8	6.859	49.2	3.276
9.2	6.704	24	5.548	49.3	4.261
9.3	4.521	25	4.943	50	4.782
9.4	1.748	26	5.743	51	4.995
9.5	4.036	27	7.462	52	5.793
9.6	6.025	28	6.800	53	5.511
9.7	4.991	29	5.906	54	6.873
10	6.484	30	6.729	55	6.636
11	7.059	31	5.970	56	6.859
12	3.765	32	5.575	57	4.057
13	3.130	33	2.714	58	5.078
14	7.179	34	7.013	59	5.116
15	7.664	35	4.775	60	8.138
16	7.726	36	11.966	61	9.029
17	4.424	37	3.259	62	6.350
18	6.017	38	5.173	63	6.200
19	5.493	39	5.632	64	4.995
20	8.996	40	6.708	65	4.833
21	6.368	41	5.683		

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ของหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	6.107	22	12.128	42	7.998
2	5.757	23.1	11.156	43	6.243
3	7.597	23.2	10.072	44	4.219
4	6.481	23.3	9.458	45	6.400
5	5.134	23.4	10.044	46	6.631
6	5.820	23.5	12.856	47	5.553
7	4.507	23.6	14.222	48	8.911
8	4.811	23.7	13.225	49.1	9.769
9.1	8.144	23.8	12.302	49.2	8.503
9.2	9.408	24	9.630	49.3	8.168
9.3	8.598	25	10.435	50	8.214
9.4	5.672	26	6.094	51	13.256
9.5	6.800	27	6.330	52	10.473
9.6	5.583	28	6.094	53	7.668
9.7	6.484	29	7.668	54	10.435
10	8.316	30	8.510	55	8.369
11	4.188	31	7.432	56	10.435
12	6.081	32	13.778	57	11.068
13	5.550	33	6.355	58	9.012
14	5.105	34	10.044	59	6.546
15	12.582	35	4.353	60	12.582
16	8.214	36	10.945	61	9.282
17	7.155	37	2.806	62	10.435
18	5.734	38	7.432	63	9.539
19	9.909	39	6.818	64	12.854
20	8.670	40	7.123	65	9.054
21	7.914	41	7.099		

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวณณมล ประภัสสร
เกิดวันที่	25 พฤศจิกายน 2518
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	973 หมู่ 2 ซอยเกษมสุข ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ 81130
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	-
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	-
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2542	บริหารธุรกิจ (การตลาด) จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
พ.ศ.2547	ศึกษามหาบัณฑิต (การอุดมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ